

Torrente del Bosque

A KU KLUX KLÁN TÖRTÉNETE

vagabund kiadó

TORRENTE DEL BOSQUE

A KU KLUX KLÁN TÖRTÉNETE

TORRENTE DEL BOSQUE
eddig megjelent kötetei:

Kínzások és kivégzések története
A Ku Klux Klán története
Az inkvizíció története

© 2003 Géczi Zoltán (Torrente del Bosque) — A Ku Klux Klán története

VAGABUND KIADÓ

Szerkesztette: **SZÖLLŐSI PÉTER**

A nyomdai munkák: **KAPOSVÁRI NYOMDA KFT. – 230260**

Felelős vezető: **POGÁNY ZOLTÁN** igazgató

Nyomdai előkészítés: **Háttér Stúdió Kft.** hatters@ezaz. hu

Felelős kiadó: **SZÖLLŐSI PÉTER** vagabund@freemail hu

ISBN: **963 9409 15 4**

A kötetben szereplő szövegek illetve szövegrészek bármilyen módon történő felhasználása csak a kiadó előzetes engedélyével lehetséges.

Minden jog fenntartva Szöllősi Péter 2003

KU KLUX KLÁN – AMERIKA VISSZATÉRŐ RÉMÁLMA

Fehér leplekbe öltözött, arcukat csuklyákkal rejtő emberek. Mítoszok és legendák, féltve őrzött titkok és nyílt politikai szerepvállalás, a Biblia tanai iránti elkötelezettség és nyers brutalitás, erőteljes szimbolika és hatékony propaganda. Templomgyújtogatások, bombamerényletek, halálos fenyegetések, lincselések és bestiális gyilkosságok. Félkatonai hierarchia és végletes tekintélytisztelet, fékezhetetlen rasszizmus és csillapíthatatlan idegengyűlölet – a Ku Klux Klán rejtélyekkel teli történelmének kulcsszavai. A Ku Klux Klán az Egyesült Államok legrégebb, máig aktív gyűlöletcsoportja, az általuk alapított és irányított Titkos Birodalom állam az államon belül. Törekvéseik és tevékenységük tekintélyes részét sűrű homály borítja, miként feljegyzett krónikája sem mondható teljesnek. A szervezet közel 150 éve létezik, történelme során radikális változások során ment keresztül, ám ideológiai alapvetései vajmi keveset változtak.

A Kongresszus, a kormányzat, a szövetségi hatóságok és a társadalmi szervezetek az idők során számos hadjáratot folytattak a Ku Klux Klán ellen, a titkos társaság több alkalommal is elhalt, de mindannyiszor feltámadt hamvaiból.

A Ku Klux Klán testet öltött rémálomként kísértette, és még ma is kísérti az amerikai nemzet történelmét, olyan foltokat ejtve a társadalom kollektív lelkiismeretén, amelyeket sem a törvényi megtorlás, sem az idő nem moshat le.

KU KLUX KLÁN: A NÉV MÍTOSZA

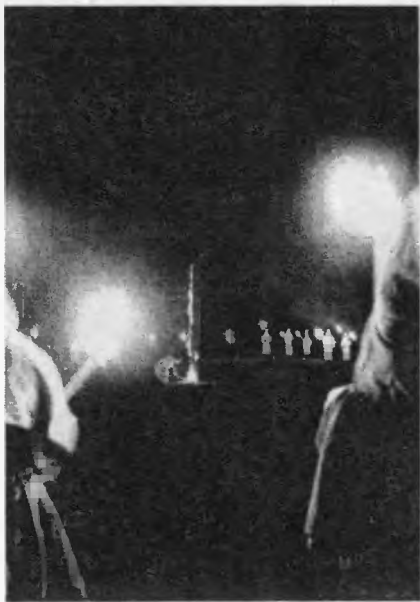
Egy titkos társaság számára a név roppant jelentőséggel bíró, szimbolikus tényező. A Ku Klux Klán neve önön magában is mítoszokkal övezett: a közvélekedés számos megfigyelését ismeri, ám a közkézen lévő magyarázatok többsége igen messze áll a valóságtól. Egy széles körben elterjedt változatot a világirodalom páratlan mesterdetektívjének szellemi atyja, Sir Arthur Conan Doyle is papírra vetett egy novellában, amelyben egy, a Klán által fenyegetett férfi kéri a nagy Sherlock Holmes segítségét. A legendás detektívzseni a következő módon felel hű társa, Watson doktor kérdésére:

„– Sohasem hallott még... – Sherlock Holmes itt előrehajolt, és lehalkította a hangját – sohasem hallott még a Ku Klux Klánról?

– Nem én.

Holmes lapozni kezdett a térdén fekvő könyvben. – Itt van – mondta egy pillanat múlva –, „Ku Klux Klán: A név első fele a puska závarzatának különös csattanását (kju-klux) utánozza.”

Roppant ritka eset, de Sir Arthur Conan Doyle biztos kézzel forgatott tolla csúnya pacát ejtett, és az író valószínű kijelentést adott a tévedhetetlen mesterdetektív számára. Ez a magyarázat, amely a szervezet nevének első két tagját (Ku Klux) a puska závarzatának csattanásával rokonítja, pusztán kézenfekvő és erőszakot sugalló mi-voltánál fogva is tetszetős, ámde téves következtetésen alapul. A megfigyelés, bár oly természetesnek tetszik, hibás – a Klán alapítóinak misztérium iránti elkötelezettsége egyébként is szemben áll egy ilyenén, meglehetősen profán névválasztással. Más eredetmagyarázat szerint a tit-

Ku Klux Klán: rituális ceremóniák és misztikum

kos társaság alapítói a latin „lux”, vagyis fény kifejezést vették alapul, ennek torzított alakja köré kerítették a Klán teljes nevét. Eme olvasat szerint a Klán alapítói a világosság hordozójának tekintették önnön magukat – a romantikus színezetű elképzelés azonban nem több mint puszta légből kapott vélekedés, amely távol áll a valóságtól. A Ku Klux Klán névének tényleges eredete a görög nyelvben gyökere-

dzik, és az alapítók a „kükkosz”, vagyis kör szót vették alapul. A szervezet teljes neve ennek a kifejezésnek a torzított változatából, illetve egyéb applikátumból tevődik össze. A „Klán” utótag hozzárendelését az alapítók egyike javasolta, mivel a szó remekül kifejezi a tagok közt lévő viszony testvéri jellegét, a szervezetet jellemző viszonyrendszer szorosságát és intenzitását, az egymás iránt érzett feltétlen lojalitást és támogatást. Az alapítók úgy vélték, a Ku Klux Klán szerkezet kellően kifejező, jól csengő, és az ismétlődő „k” betűk alliterációja miatt kemény, pergő hangzású tulajdonnév, amely megfelel egy titkos társaság számára. Az alliteráció nyelvi varázsa olyanmire megejtette az alapítókat, hogy a Klán szervezétének berendezése során azt következetesen alkalmaz-

ták. Az első olvasatban ugyancsak értelmetlen, okafogyottnak tűnő névmisztika használatát több racionális indok is magyarázza. Az alapítók a kezdetektől törekedtek rá, hogy megfelelő arculattal ruházzák fel a szervezetet, amely ezáltal is tetszetősebbé válhatott a szélesebb tömegek számára, mivel a misztikus csengésű, drámai hangzatú kifejezések már akkoriban is vonzották a kí-

Hagyományos viseletbe öltözött Klántog

váncsi embereket (mondhatni, már a kezdetektől szem előtt tartották a napjainkban marketingnek nevezett ágazat alapvető törvényszerűségeit). Nyilvánvaló volt, hogy a név önnön magában is komoly jelentőséggel bír, és jelentős vonzerőt gyakorolhat az emberekre, miként a szervezetet jellemző kifejezések összessége is befolyásolja a Klán arculatát – így nagy gonddal jártak el. Az általuk kitermelt, ugyancsak vitatható értékű hagyaték örökösei pedig tiszteletben tartották az eredeti elképzeléseket, és az alapítók által meghatározott szellemiséget szem előtt tartva hoztak döntéseket. A „k” betű alkalmazása tehát konstans motívummá vált, ez a következetesség a Klán által alkalmazott kifejezések esetében tetten érhető – mindezt később, a szervezeti felépítést bemutató fejezetben is megtekintheti az olvasó.

AZ ELSŐ KU KLUX KLÁN: A FORRÁS

A Ku Klux Klán életre hívásának és népszerűségének okai a korabeli társadalmi viszonyokban gyökereztek. A Klán, miként a natív amerikaiak által létrehozott társadalmi mozgalmak többsége, felállítását és túlélését egyfajta önvédelmi mechanizmusnak köszönhette. A régi amerikaiak, akik a pioníroktól származtatták magukat, rossz néven vették az Európából áramló új lakosok számbeli növekedését és térnyerését. A konfliktus egyrészt az anyagi érdekek mentén realizálódott: a jenik féltették verejtékes munkával megkeresett javaikat, és attól tartottak, hogy az általuk feltört földekre érkező új jövevények gátat vethetnek gazdasági érvényesülésüknek. Az ellentét mindemellett vallási színezettel is bírt: a pionírok a kereszténység gyakorlásának protestáns módozatát kultiválták, még az újonnan érkezettek főleg a katolikus vallás mellett kötelezték el magukat. A jenik úgy vélték, hogy ők hozták létre az Újvilág és a gazdasági fellendülés alapjait, még az új jövevények leginkább csak a betakarításra érkeztek, és munkájuk gyümölcsét kívánják leszakajtani. A főként holland és angol gyökerekkel rendelkező régi telepések erős visszatetszéssel szemlélték a nagy tömegben érkező ír, olasz és lengyel bevándorlók térnyerését. New York és a nagyvárosok többsége lassan elveszítette régi, falusias jellegű arculatát, és a frissen érkezett katolikusok saját igényeiknek megfelelően alakították át őket. Az írek, a lengyelek és az olaszok közt sok talpraesett üzletember volt, akik ügyesen forgatták a pénzt, és éltek a rendelkezésükre álló törvényes lehetőségekkel, így viszonylag rövid idő alatt komoly vagyonokat halmoztak fel, és szépen prosperáló cégeket építettek fel

a semmiből. A magukat natív amerikaiakként azonosító, többnyire mezőgazdasági szférában foglalatoskodó személyek közül sokan ellenérzésekkel viseltettek irántuk, a gazdasági alapon fogant ellenérzések pedig vallásos szí-

Kényszermunkára vezérelt rabszolgák a polgárháború idején

nezettel gazdagítva már elégségesnek bizonyultak ahhoz, hogy nemtetszésüket szervezett formában is kimutassák.

A demográfiai folyamatok pedig igazolták fé-

lelmeiket. 1830 és 1850 között több mint 2,5 millió külföldi érkezett az Egyesült Államokba, akik a 13 milliós népességen belül is külön réteget alkottak. Ezek a bevándorlók, főként a katolikus írek és az olaszok nem tudták, és nem is igazán akarták elsajátítani a helyi hagyományokat, így a társadalmi integrációval szemben az elkülönülést választották. Saját településeket emeltek, saját iskolákat alapítottak, saját vallásukat saját templomaikban gyakorolták, biztonságukat pedig saját embereikből felállított félkatonai szervezetek által vigyázták. Az új bevándorlók remekül alkalmazkodtak a körülményekhez és gyorsan gyökeret növesztettek, ám egyszersmind féltve őrizték az óhazából származó hagyományaikat, és nem kívántak beleolvadni a többségi társadalomba. A

Ezt a háborút korántsem a feketék felszabadításért vívták

protestáns amerikaiak eleinte elszórt, egymással nem összehangoltan tevékenykedő társadalmi sejtekként, majd idővel már szervezett formában álltak ki érdekeik mellett. Először az American Protestant Union nevű szervezet került felállításra, amelyből később kialakult a Republican Party, vagyis a máig is létező Republikánus Párt. Az alapító okirat egyik passzusa világosan kifejezte a protestáns többség katolicizmussal szembeni állásfoglalását: „a pápista felsőbbség tana nyíltan szemben áll a köztársasági kormányformával” – szerepelt a dokumentumban. 1845-ben, Philadelphiában megalakult a Native American Party (Natív Amerikaiak Pártja), amelynek tisztségviselői beszédek, sajtóközlemények és szórólapok útján hozták nyilvánosságra aggodalmaikat, miszerint az Amerikai Egyesült Államok előbb-utóbb „Európa leprásainak ispotályává, fegyencteleppé” fog zülleni. A katolicizmus terjedését alapul véve kijelenthető, hogy a jenkik

félelme korántsem volt alaptalan: még 1830-ban csupán 230, 1854-ben már 1712, 1890-ben pedig 12 000 katolikus templom létezett az ország területén. A katolikus bevándorlókkal szembeni társadalmi ellenszenv a 19. század utolsó negyedében több új katolikusellenes mozgalmat hívott életre, többek között az American Protective Association nevű szervezetet, amelynek tagsága határozottan kiállt a pápaság intézményével szemben, és hevesen támadta a kereszténység eme intézményesített, merov hierarchiára épülő formáját.

A polgárháború után a többségi társadalom által táplált ellenségkép jelentős mértékben átalakult, és a katolikus bevándorlókon kívül immáron az addig rabszolgasorban sínylődő fekete kisebbség is célkeresztbe került. Mivel a korabeli viszonyok rövid demonstrálása nélkülözhetetlen a Ku Klux Klán ideológiájának és tevékenységének tárgyalása szempontjából, mindenképpen érdemes megállni egy pillanatra, és górcső alá venni a feketék társadalmi és politikai megítélését.

Az északi államok győzelme után a Kongresszus eltörölte a rabszolgaság intézményét, és elviekben garantálta a feketék számára a szavazati jogot. Mindemelllett batorság lenne azt hinni, hogy a polgárháború célja a feketék felszabadítása volt: a politikai és a civil szféra jelentős hányada döbbenettel fogadta a törvény kihirdetését. Andrew Johnson elnök 1866 áprilisában megvétózta a Freedmen's Bureau Bill-t, majd így nyilatkozott Missouri kormányzója, Thomas C. Fletcher felé: „Ez az ország a fehér emberek országa, és Isten segedelmével, még én Elnök vagyok, a fehér emberek érdekében fogjuk kormányozni.”. Más alkalommal így vélekedett: „Mindenkinek el kell fogadnia, és el fogja fogadni, hogy a fehér faj felsőbbrendű a fekete fajnál, és még eskünk szerint megte-

*A polgárháború kritikus társadalmi és gazdasági
következményekkel járt*

szünk min-
dent, hogy
a mi jelen-
legi szin-
t ü n k r e
e m e l j ü k
őket, ugyan-
ezen idő
alatt oly
módon kell
emelni saját
intellektuá-
lis színvona-
l u n k a t ,
hogy a két

faj egymáshoz viszonyított helyzete azonos maradjon.”. Vitára ingerlő, mai szemmel nézve elfogadhatatlan állásfoglalás – főként az Amerikai Egyesült Államok elnöke szájából. A kongresszus azonban bölcsőbbnek mutatkozott, és az elnöki vétó ellenére is elfogadta a törvényt. Ulysses S. Grant, a győzedelmes uniópárti hadsereg legendás generálisa, egyszersmind korábbi rabszolgatartó és leendő elnök, a következőképpen foglalt állást a kérdésben: „Ha tudtam volna, hogy harcunk következménye a feketék felszabadítása lesz, a másik oldal számára ajánlom fel kardom.”

Talán ebből a néhány idézetből is kiviláglik, hogy a fehér protestáns amerikaiak többsége korántsem kívánta eltörölni a rabszolgaság intézményét, és korántsem kívánta egyenrangú állampolgárként üdvözölni a feketéket. Sokan voltak, akik riasztónak találták a néger közösségek térnyerését, így nem csoda, hogy egyes társadalmi szervezetek addig védekező taktikája a jogszabály ér-

vénybe lépésének hatására erőteljes támadásba váltott át. Az északi államokban viszonylag alacsony volt a feketék aránya, ám a déli államok területén élők rettegetek tőle, hogy az addig rabszolgasorban tartott feketék a közélet és a politika színterén immáron felülkerekedhetnek az egykori rabszogatartók fölött. A patrióta érzelmek által fűtött, a pionírok protestáns örökségét ápoló jenki aktivisták számára a feketék elvben megadott szavazati jogának erőszakos korlátozása így központi kérdéssé vált. A félelmeket csak tovább tüzelte a délvidéken tapasztalható politikai és közigazgatási káosz, ráadásul 1866-ban, a Klán alapításának idején még élénken élt az emberek fejében az 1859-es John Brown-féle rabszorgafelkelés emléke. A fehér közösségek jól

Konföderációs katona: többségük támogatta a rabszogatartás intézményét

tudták, hogy a feketék számára garantált jogok csak papíron léteznek, és a rabszolgák felszabadítása voltaképpen alig több formális jogi aktusnál, ám tartottak tőle, hogy az idő múlásával a feketék megtanulnak élni ezekkel a jogokkal, és felszámolják a polgárháború által térdre rogyasztott déli fehér lakosság törékeny dominanciáját. Ez a társadalmi réteg, és főként reprezentánsai, a nincstelenné vált ültetvényes arisztokrácia, protestáns önérzetében roppant erős volt, miként megingathatla-

nul hitt a fehér faj felsőbbrendűségében. A gazdasági körülmények romlása pedig tovább élezte az ellentéteket. A polgárháború gazdasági válságba torkollott, a szegénység térnyerése pedig –amint azt a történelem számtalan esetben bizonyította – nem kifejezetten kedvezett a bölcs döntések, valamint a társadalmi konszenzus keresését forszírozó személyek és szervezetek számára. Törvényszerű volt hát, hogy a gazdasági válság és a közigazgatási káosz a szélsőségek térnyerését vonja maga után, miként az is előre látható volt, hogy katalizátorként hat az önérzetében jócskán megtépázott fehér lakosság dominanciáját vigyázó szervezetek erősödése szempontjából.

A kaotikus társadalmi, közigazgatási és gazdasági viszonyok igen kedvező táptalajt biztosítottak a Ku Klux Klán számára, így a szervezet gyorsan szárba szökken, és erőteljes növekedésnek indult. (Ha csak lábjegyzet formájában is, de mindenképpen érdemes megjegyezni, hogy a tárgyalt korszakban több, a Ku Klux Klán által vallott ideológiákhoz hasonlatos elveket gyakorló szervezet is tevékenykedett Délen, amelyek főként a Konföderációs Hadsereg veteránjai közül toborozták a tagságot. Többek között ilyen szervezetek voltak a Men of Justice (Igaz Emberek), a Pale Faces (Sápadt Arcok), a White Brotherhood (Fehér Testvériség), vagy az Order of the White Rose (Fehér Rózsa Rendje)).

A Ku Klux Klánt 1885 karácsonyán hívta életre a Konföderációs Hadsereg hat veteránja, Pulaski városában, Tennessee államban. Az alapítók névsora: John G. Lester százados, James R. Crowe őrnagy, John B. Kenedy, Calvin Jones, Richard R. Reed, és Frank O. McCord. Valamennyien jó családból származó, tehetős, a korabeli társadalmi normák és oktatási rendszer szerint jól iskolázott fiatal férfiak voltak. Meglehetősen triviális

szándék vezette őket, mikor az ördögi társulás mellett kötelezték el maguk: az egykori katonák leginkább önön maguk szórakoztatására alapították a társaságot, mivel a háborús időszak végeztével életüket unalmasnak, eseménytelennek látták, és az álmos, kicsiny település nem sok izgalmat tartogatott számukra. Tevékenységük eleinte leginkább arra korlátozódott, hogy fehér csuklyákba és leplekbe öltözködve éjszakánként kilovagoltak, és a környékbeli feketéket riogatták. Talán mondani sem kell, hogy a tanulatlan, babonás négereket halálra rémisztette a fehér ruhás lovasok látványa, így gyorsan szárnyra kapott a szóbeszéd, miszerint a Konföderációs hadsereg elesett katonáinak szellemei vágtnak éjszakánként a város körül. A bizarr mulatság gyorsan felkel-tette a környékbeli fehér férfiak figyelmét, akik felkeres-ték az alapítókat, és arra kérték őket, hogy engedélyez-zék számukra a belépést. A szervezet tehát bővülni kez-dett, az alapítók pedig, látván az egyre szaporodó számú tagságot, úgy döntöttek, hogy rendezik a Ku Klux Klán-on belül tapasztalható, addig oly esetleges viszonyokat, és formális társasággá teszik a Klánt. A hat alapító 1867 elején szövegezte meg a titkos társaság működési sza-bályzatát, majd április hónapjában gyűlést írt ki, ame-lyen Nathan Bedford Forrestet, a konföderációs hadse-reg egykori ezredesét választották meg az első Birodalmi Varázslónak. Nathan Forrest személyiségéből és múltjá-ból adódóan is tökéletes ember volt erre a posztra: a pol-gárháború előtt roppant tehetős ültetvényes volt, aki im-pozáns vagyona tett szert a rabszolgákkal folytatott ke-reskedelemből, ám a harcok végeztével birtokát elpusztítva lelte, egykori rabszolgái szétszéledtek, megélhetése pedig bizonytalanná vált. A fényűző gazdagságnak tehát végleg nyoma veszett, és szűkös idők köszöntöttek a ve-

teránra, aki mély gyűlölettel fogadta a feketék egyenjogúsítását szolgáló törekvéseket, és sértett gőggel szemlélte a társadalmi folyamatokat. Nathan Forrestnek szinte semmilye sem maradt, alig egyetlen dologgal bírt, amelynek igazán hasznát vehette – ez pedig a polgárháború során felhalmozott katonai tapasztalata volt. A Ku Klux Klán szerkezetét az ő elképzelései alapján határozták meg, így a szervezet militarista jelleget öltött. Az egyes államokat Birodalmaknak nevezték, és minden egyes Birodalom élére Nagy Sárkányokat választottak. A Nagy Sárkányok valamennyien rendelkeztek saját tanácsadói és végrehajtói testülettel, amelyek nyolc főt számláltak, és akiket Hidráknak neveztek. A területi felosztás tovább tagolta a Birodalmakat, amelyeket további megyékre, Domíniumokra osztottak. A Domíniumokat a Nagy Titánok igazgatták, akik munkáját hat-hat Fúria segítette. A hierarchia következő egységei a megyék voltak, amelyeket Provinciáknak neveztek. A Provinciákat a Nagy Óriások kormányozták, tanácsadó testületük négy Éjszakai Sólyomból tevődött össze. A területileg legkisebb egységek a Barlangok voltak, melyeket a Nagy Küklöpszok vezettek, kiknek oldalán két-két Éjszakai Sólyom foglalt helyet, még a tisztséggel nem rendelkező tagok, a közkatonák Lidérc névre hallgattak.

Bár a Klán létszáma eleinte igen szerény volt, a tagság folyamatosan gyarapodott, hisz sokan helyezkedtek szembe a kialakulófélben lévő új renddel, és sokan ellenezték a rabszolgák felszabadítását. Nemcsak a konföderációs, de a kékszínű mundéros uniópárti sereg egykori katonái közül is szép számban kerültek ki olyanok, akik visszatetszéssel szemléltek a feketék felszabadítását, így feltétlen támogatóivá váltak a szervezetnek. A Ku Klux Klán tevékenysége eleinte a környékbeli városokra korlá-

tozódott, tehát Pulaski vidékén tartottak gyűléseket, és itt rendezték meg a demonstratív felvonulásokat. Nathan Forrest – ambiciózus és elhivatott ember lévén – komoly gondot fordított a hatékony propagandatevékenységre. Az újságok folyamatosan beszámoltak a Klán gyűléseiről, és cikkeket publikáltak a szervezet által hirdetett ideológiáról. A Ku Klux Klán által kiadott dokumentumok hangvétele fenyegető volt, így a korabeli nyomtatott anyagok évtizedekre előre meghatározták a propagandacélokat szolgáló kommunikáció főbb jegyeit, amely a Klán történelme során igen keveset változott.

*Nathan Bedford Forrest,
az első Birodalmi Varázsló*

Az első sajtókommunikék egyike így nyilatkozott a fekete kisebbségről: „szentségtelen feketék, kiket Isten megátkozott, óvakodjatok és tűnjetek el”. Nathan Forrest, a Klán első Birodalmi Varázslója tehát megalapozta a Ku Klux Klán által gyakorolt intézményesített rasszista gyűlölködés technikáit, amely vészterhes örökség generációkon át kísértett, és kísért napjainkban is. (A mai Ku Klux Klán vezetői, hogy elfogadható képet közvetítsenek a szervezetről a közvélemény felé, következetesen tagadják a rasszista gyűlöletkeltés és a feketék elleni terrorhadjárat megtörténtét, és nyilatkozataikban rendre erőszakmentes, karitatív célo-

kat szolgáló, békés társadalmi egyesületként tüntetik fel az eredeti Klánt.)

A Ku Klux Klán legfontosabb célja az volt, hogy megfélemlítse a feketéket és a szimpatizánsokat, így biztosítva a fehérek dominanciáját. A Klántagok gondosan ügyeltek rá, hogy már pusztá megjelenésükkel is félelmet keltsenek, így olyan szimbolikát alakítottak ki és alkalmaztak, amely önnön magában is alkalmas volt a tekintély kivívására. A tagok anonimitásuk megtartása érdekében öltötték fel a köpenyt és a csuklyát, és hogy személyazonosságukat leplezzék, még lovaikat is fehér leplekbe öltöztették: annak ellenére, hogy az elsődleges cél nem az elrettentés volt, a különös viselet gyorsan a terror szimbólumává vált. A tanulatlan, babonák iránt egyébként is roppant fogékony feketéket jól kifundált városári mutatványokkal riogatták, amelyekből jó néhány akadt tarsolyukban. Az éjszakai fáklyás lovasmenetek, az álarcok és a keresztégetés, a „táncoló csontvázak” és a nyergekre festett halálfejek mind ezt a célt szolgálták, de egyéb trükkök is szerepeltek a Ku Klux Klán eszköztárában. A klasszikus riogatás egyik példája az volt, mikor a lovasok megálltak a holtra rémült feketék házai előtt, és rájuk parancsoltak, hogy hozzanak mennél több vizet. Az éjszakai vágóban megszomjazott Klántagok látszólag vödörszám vedelték a folyadékot, emberfeletti fogyasztásukkal pedig jócskán megrémítették a babonás feketéket – pedig a „megivott” víz nem a lovasok gyomrába, hanem a lepel alá rejtett bőrtömlőkbe csurgott. A tüzes vágták, a riasztó szimbolika és a különféle trükkök persze meghozták a várt hatást, így a megfélemlített feketék immáron nem húsból és vérből való embereket, hanem fantomokat véltek felfedezni a csuklyák mögött. Sokan úgy vélték, hogy a fehérbe öltözött lovasok nem evilági lé-

nyek, hanem a konföderációs hadsereg elesett katonáinak a szellemei, akik nyughatatlanul bolyonganak a tájon. A naiv, könnyen megtéveszthető négerék szívében gyorsan tanyát vert a félelem, a babonaság talaján szárbaszökkent híresztelések pedig keresztül-kasul bejárták a környéket, és messzire vitték a Ku Klux Klán rettegett hírét. A terrorhadjárat pedig az idő múlásával és a szervezet erejének duzzadásával egyre szélesedett. Még az éjszakai lovaglások és a keresztégetések a fekete közösségek megfélemlítését szolgálták, azon személyek esetében, kikkel szemben valamely konkrét vád fogalmazódott meg, ennél jóval határozottabb fellépést alkalmaztak. Miután a Klán kiterjesztette fennhatóságát, egyre több és több panasz érkezett a szervezet felé, amelyekben a Klántagok vagy a helyi lakosok meghatározott személyeket illeltek különféle vádakkal. Abban az esetben, ha egy fekete kivívta magának egy helyi fehér lakos ellen-szenvét, jó eséllyel találta magát szembe a Ku Klux Klán szervezetével. Mivel a fehér lakosság java egyébként is nehezen fogadta el az egyenjogúsítást célzó törekvéseket, és lehetőségek szerint embertelen szigorral bánt a feketékkel, az egykori rabszolgák és leszármazottaik igencsak kiélezett helyzetbe kerültek, hisz könnyedén magukra haragíthatták a fehéreket. Ha pedig a panaszszó eljutott a Klán tagjaihoz, úgy a csuklyások örömmel vállalták az önbíráskodást és a büntetés végrehajtását. A Ku Klux Klán által vezetett megtorlóakciók így gyorsan mindennapossá váltak. A panasszal illetett, vádalá vont feketéket könyörtelenül megverték, vagy szurokba és tollba forgatták őket, de hatalmuk növekedésével a gyilkosságoktól sem riadtak vissza, így rövidesen elszaporodtak a lincselések és a golyó, illetve kötél által végrehajtott kivégzések. A társaság tevékenysége nemcsak a

feketékre irányult, de a négerekkel szimpatizáló, vagy a Klán által bajkeverőnek, nemkívánatos személyeknek minősített fehérek is retteghettek a szervezet haragjától. Ők figyelmeztető leveleket kaptak, amelyek halálfejes pecséttel voltak leragasztva – sokan voltak, kik a levél átvétele után rögvest odébbálltak az adott településről. Akik pedig mégis a maradás mellett döntöttek, számíthattak rá, hogy az írott formában továbbított figyelmeztetést fizikai szankciók, tehát verés, gyűjtogatás vagy lincselés fogja követni.

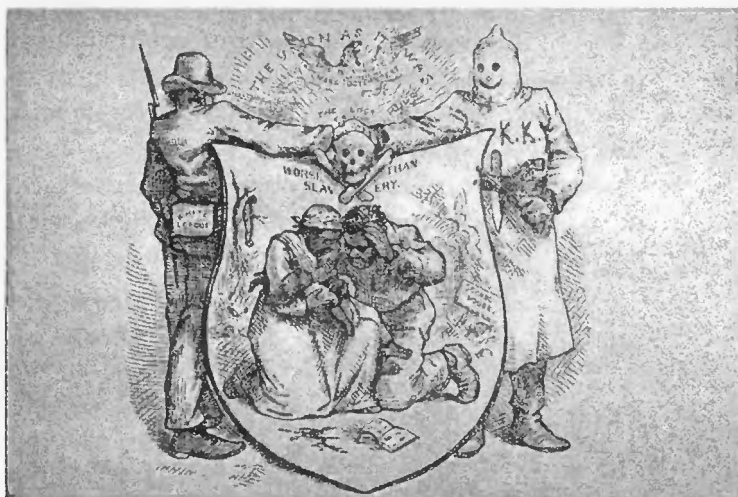

Korabeli toborzóplakát

A Ku Klux Klán aktivitásának jellegét és intenzitását kiválóan érzékelteti, hogy tagjai az 1868-as évben, Tennessee államban 336 gyilkosságot követtek el feketék ellenében, több száz személyt vertek meg, a korbácsolások száma pedig elérte az ötszázat. Legalábbis ennyi esetet jelentettek a hatóságok felé – a csuklyások által vezetett

megtorlóhadjáratok tényleges száma soha nem került nyilvánosságra. A titkos társaság keményen fellépett a feketék oktatása ellen: a színes bőrű diákokat megkövezték, számos iskolát feldúltak vagy felégették, a feketék oktatására hajlamosságot mutató tanárokat pedig levél

formájában bírták rá a távozásra, ha pedig nem álltak odébb, úgy nyilvánosan megkorbácsolták őket.

Korabeli plakát: a Fehér Liga és a Ku Klux Klán a feketék ellenében

A titkos társaság vezetése a politikai szerepvállalástól sem riadt vissza, így, ha látens módon is, de tevékeny részt vállalt a közélet alakításában. Az 1868-as választásokat megelőző hetekben Louisiana állam területén hozzávetőlegesen 2000 olyan személy esett a Ku Klux Klán áldozatául, kik bőrszínük vagy politikai nézeteik miatt vonták magukra a titkos társaság tomboló haragját: a Klán vagy meggyilkolta, vagy összeverte ellenlábasait.

A Ku Klux Klán taglétszámbeli gyarapodása által nemcsak a szervezet ereje növekedett, de a széleskörű, nem kellően kontrollált bővítés súlyos problémákat is vont maga után. Nathan Forrest, a Konföderációs lovasság egykori tisztje eredetileg egy natív amerikaiak által működtetett, a protestáns amerikaiak érdekeit oltalmazó, a

pionírok örökségét ápoló, a fehér dominancia megtartását garantáló félkatonai szervezetet képzelt el, amely földalatti hadsereggként tevékenykedik. Az újonnan felvett tagok között azonban rengeteg garázda elem akadt, akik csak és kizárólag azért csatlakoztak a szervezethez, hogy büntetlenül kiélhessék agresszív hajlamaikat. A Ku Klux Klán gyarapodásával egyre több szadista erőszaktevő, kalandvágyó szerencsevadász, köztörvényes bűnöző vált a szervezet tagjává, akik roppant szélsőséges irányba terelték a Klánt. A garázda csapatok ellenőrzés nélkül, szabadon portyáztak a vidéken, gyűjtogatások és gyilkosságok, verekedések és egyéb botrányok kísérték útjukat. Alig három évvel az alapítás után már oly mértékben elszaporodtak a központi vezetéssel nem egyeztetett brutális cselekmények, hogy Nathan Bedford Forrest úgy döntött, hatalmával élve szélnek ereszti a botrányos csürhévé züllött szervezet teljes tagságát. Forrest 1869. februárjában lemondott a Birodalmi Varázsló rangjáról, és proklamációt adott ki, amely formálisan elrendelte a szervezet felosztatását. A Tennessee államban lévő szervezetek java követte a Nagy Sárkány parancsát, de az államon kívül tevékenykedő Klánok többsége mit sem törődött az utasítással, és a központi hatalom tilalma ellenére is tovább folytatta bűnös tevékenységét. A felszakadozott, központi vezetéssel immár nem rendelkező Ku Klux Klán helyzete lassan válságosra fordult: bár a szervezet az első két évben még maga mögött tudhatta a déli államok lakosságának és a helyi közigazgatási intézmények hallgatólagos támogatását, ám a hallgatás összeesküvésére alapozott közbizalom a brutalitás térnyerésével együtt lassanként elenyészett. A meglehetősen gyenge lábakon álló helyi hatóságok megelégtették a fékevesztetten tomboló Klántagok erőszakos bűncselekményeit, a gyilkossá-

gokat és a garázda rémtetteket, és határozott fellépésre sürgették a kormányzatot. A Dél-Karolina területéről érkezett korabeli jelentés szerint az állam egésze a „Ku Klux Klán uralma alatt áll, kiváltképpen igaz ez York megyére”. Nemcsak Dél-Karolina, de Alabama, Mississippi és Louisiana államok területéről is egyre-másra érkeztek a riasztó beszámolók, így nyilvánvaló volt, hogy a törvényi beavatkozást immár nem lehet tovább odázni. A helyzet 1871-re már oly kritikussá vált, hogy Robert Scott kormányzó arra szólította fel Grant elnököt, hogy küldjön szövetségi csapatokat a Délen tomboló erőszak megfékezésére, és fegyveres erővel lépjen fel a Ku Klux Klánnak nevezett földalatti hadsereg ellen. Az Egyesült Államok elnöke komolyan vehette az intelmet, mivel nem sokkal később a Kongresszus vizsgálatot indított a Ku Klux Klán ellen, hogy tisztázzák a rémhírek és pletykák által leírt homályos valóságot. A hivatalos jelentés megdöbbentő hatást gyakorolt a Kongresszusra: ötezer-nél is több gyilkosságot, lincselést, nyilvános korbácsolást és egyéb erőszakos bűncselekményt vett lajstromba, amelyet a Ku Klux Klán tagsága követett el a feketék vagy a feketékkel szimpatizáló fehérek ellenében. A Klán a hivatalos iratokban így került jellemzésre: „Déli összeesküvés az Alkotmány és a néger faj ellen”. A kongresszusi vizsgálat tehát olyan tényekkel szembesítette az amerikai kormányzatot, amely legvadabb rémálmaikon is túltett. Bizonyítást nyert a Láthatatlan Birodalom létezése, és kiderült, hogy a Ku Klux Klán államot képezett az államon belül – a szervezet, amelyről végre lerántották a fehér leplet, saját törvényekkel, saját hierarchikus berendezkedéssel, saját vezetőkkel és szabályzattal működött. Számos terhelő dokumentum került elő, így többek között a Klántagok által letett eskü szövege. Az irat így

szólt: „ Én, XY, ünnepélyesen esküszöm a mindenható Isten előtt, hogy sem bejelentéssel, sem jellel, sem jelképpel, sem tettel, sem szóval, de semmiféle más módon sem fogom elárulni sem egyetlen titkát, jelét, ölelését, jelszavát, rejtelmét vagy nyilatkozatát a ...nak, és senki- nek nem fogom elárulni, hogy magam is tagja vagyok.”. Szintúgy előkerült a Ku Klux Klán titkos alapszabályzata,

„Az Örök”

amely tör-
vénykezési
és büntető-
jogi kitéte-
leket is tar-
talmazott,
többek közt
leszögezte,
hogy a szer-
vezetnek jo-
gában áll
h a l á l l a l
b ü n t e t n i

azokat a személyeket, akik árulást követnek el Klánbeli testvéreik ellenében. Magától értetődő módon a Látha-
tatlan Birodalom államigazgatási térképe sem maradha-
tott titokban, így a központi hatalom tisztán láthatta,
hogy egy jól szervezett, veszélyes csoportosulásnak sike-
rül nyomára jutnia, amely nem áttartott közigazgatási,
törvényhozási és bíraskodási jogokat vindikálni magá-
nak, mindezzel súlyosan megsértve az alkotmányt. A
vizsgálat során bizonyítást nyert, hogy a nevezett terüle-
teken a Ku Klux Klán közel teljes politikai kontrollt gya-
korolt: megfélemlítette a fekete választópolgárokat, ha
pedig ez nem volt elég, úgy erőszakkal tartotta őket tá-
vol a szavazóhelyiségektől. A kormányzati ellenlépés nem

sokat váratott magára. A Kongresszus még ugyanazon évben, 1871-ben megfogalmazta és elfogadta az utókor által Antikuklux-törvénynek nevezett rendelkezést, amely lehetőséget adott Ulysses S. Grant elnök számára, hogy immár katonai erővel lépjen fel a szervezet ellenében.

A konföderációs veteránok által alapított első Ku Klux Klán feloszlott, a szervezet tagsága pedig szétszéledt: az Antikuklux-törvény teljhatalmat adott az Elnök kezébe, aki a fegyveres erők bevetésétől sem visszariadva keményen szétütött a szervezet sorai között.

Grant elnök katonai csapatokat rendelt délre, és új, megbízható közigazgatási tisztségviselőket nevezett ki, akik kemény kézzel csaptak le a szakadár sejtekre, és szétzavarták a helyi szerveződések.

A hivatalosan feloszlott, ám még mindig tevékeny Ku Klux Klán hanyatlása ezzel teljessé vált: a Kongresszusi döntés végrehajtásával az Egyesült Államok kormánya lesarlózta a mérges gyomot – a gyökereit azonban, amint az később kiderült, nem tudta kitépni.

Ulysses S. Grant: ellenezte a rabszolgák felszabadítását

FELTÁMADÁS: A KU KLUX KLÁN

MÁSODIK KORSZAKA

A Klánt ugyan törvényi úton betiltották, ám a rasszista gyűlölködés parazsa idővel újra lánggra kapott, és a szervezet 1915-ben ismételten felállításra került: a férfi, aki életre hívta a rosszemlékű társaságot, egy Atlantában élő metodista lelkész volt.

William Joseph Simmons mind fizikai tulajdonságai, mind elvei alapján kirítt Isten jámbor szolgálói közül. Szálfatermetű, kivételesen erős fizikumú katonaember volt (a spanyol-amerikai polgárháborúban ezredesként harcolt), a nők szemében pedig vonzó, megnyerő küllemű férfi. Testi adottságain kívül szellemi képességei is kiemelték az átlagos emberek közül: az esze gyorsan vágott, kivételes kommunikációs készséggel rendelkezett, és soha nem tért ki a megmérettetés elől. William Simmons ügyes vezető és felkészült, magabiztos szónok volt, aki játszi könnyedséggel befolyásolta az embereket. A metodista lelkész egyaránt felhasználta az első Ku Klux Klán szellemi örökségét, valamint új elemekkel dúsította a gyűlölet ideológiáját. Elődjeihez hasonlóan ő is karitatív üzenetbe csomagolta a rasszista törekvéseket, így fennem szónokolt a család szentségéről és az elesettek oltalmazásáról, a hazafiságról és a gyermekek keresztényi neveléséről, de mindenek előtt a fehér faj totális felsőbbrendűségét hirdette. Roppant érdekes, sorsszerűnek tűnő körülmény, hogy az újraalapító William Simmons még kicsiny gyermekkorában került a Klán bűvkörébe. A csuklyás lovasokról szóló történeteket nevelőnője, egy idős fekete asszony mesélte neki, akit nem egy ízben fé-

lemlítettek meg az éjszakánként kilovagló, fehér lepelbe bújó alakok. A nő mesélt a keresztegetésekről és a portyákról, a feketék elleni atrocitásokról és a gyűjtogatásokról. William Simmons gyermekkorában az 1880-as évek-re esett, mikor a Ku Klux Klán kiváltképpen aktív volt, így rengeteg rémtörténet juthatott fülébe, amelyek komoly hatást gyakoroltak személyiségének fejlődésére. Még gyermek volt, de roppant mód megtetszett neki a Klán által használt külsőségek összessége és a miszticizmus által sugárzott erő, így még zsenge korában elhatározta, hogy egyszer majd ő is belép a szervezetbe. Az ifjú Simmons a papi hivatást választotta, így elvégezte a teológia szakot, majd praktizálni kezdett. 1901-ben látomása támadt: fehér palástba és csuklyába öltözött lovasokat látott, akik lángoló keresztek alatt vonultak az éjszakában. Sorsfordító erejű látomás volt: Simmons még aznap megfogadta, hogy ereje és tehetsége szerint saját „testvéri társaságot” alapít, amely továbbviszi a Ku Klux Klán nevét.

Másfél évtized telt el, még a metodista lelkész beváltotta fogadalmát. A közbeeső időben Simmons tucatnyi titkos társaságba lépett be, többnyire patrióta szervezeteket és szabadkőműves-mozgalmakat tüntetett ki figyelmével, ám csak rövid ideig látogatta ezeket a köröket – hisz ő saját társaságot kívánt alapítani, és nem egy már meglévő rendbe kívánt beilleszkedni. A várva várt pillanat 1915 augusztusában jött el: ekkor történt, hogy William Simmons barátaival és a Klán egykori tagjaival egyetemben fehér csuklyát és leplet öltött, majd a csoport kivonult Atlanta város Stone Mountain nevű dombjára, és lángoló keresztet állított. A metodista lelkész meghirdette a Láthatatlan Birodalom újjászületését, amely birodalomnak az alapítás pillanatában alig 50 tag-

Lincselés délen: a fehér közösségek nem sokra tartották a feketék életét

ja volt. William Simmons roppant büszke volt tetteire: úgy érezte, immár beteljesítette szent küldetését, amelyet maga Isten ruházott reá, aki egy látomás formájában tudatta vele akaratát. Miként az a fentiek alapján is nyilvánvaló, a szakrális küldetéstudat által tüzelt lelkész roppant elszántan tevékenykedett, így a maroknyi férfi csoportosulásaként induló új Ku Klux Klán gyorsan működőképes szervezetté dagadt. A második Ku Klux Klán soraiiba csak és kizárólag a 16. életévüket betöltött, natív amerikai származású, protestáns férfiakat vették fel – a katolikus és a zsidó vallású személyek, feketék és nők nem léphettek be a szervezetbe.

William Simmons ritka szerencséivel választotta ki az újjáalapítás időpontját. A társadalmi körülmények egyre kedvezőbbé váltak a szervezet számára, sőt, még egy filmművészeti alkotás is melléjük szegődött. Az 1915-ben bemutatott „Birth of a Nation” (Nemzet Születik) című film (rend.: D.W. Griffith) hirtelen jött népszerűsége a

*Simmons Birodalmi Varázsló, a második
Ku Klux Klán alapítója*

Simmons-féle Klán malmára hajtotta a vizet. A film elképesztően magas nézőszámot ért el, minden korábbi bevételi rekordot megdöntve 18 millió dollárt kasszírozott, így hihetetlenül széles tömegek felé juttatta el erkölcsi szempontból igen kétségesnek nevezhető üzenetét. A Nemzet Születik ugyanis nyíltan kiállt az első Ku Klux Klán mellett, amelynek tag-ságát lovagias patriót-

ták karitatív gyülekezeteként ábrázolta. A fekete populációról kommunikált kép ellenben a legrosszabb és legaljasabb déli sztereotípiákat követte: az afro-amerikai lakosságot bűnözők és csökkent értelmű személyek, tolvajok és semmittevők hadaként vonultatta fel. A Cinebooks kritikai magazin újságírója így véleményezte a közönség kedvenceként mennybe menesztett filmet, amely amerikaiak millióira gyakorolt felmérhetetlen hatást: „Jim Crow-t nyíltan népszerűsíti (A köznyelv a feketéket sújtó szeparatista törvények összességét nevezte Jim Crow-nak, azokat a jogszabályokat, amelyek faji alapon különítették el a buszokon, az éttermekben, a filmszínházakban stb. lévő férőhelyeket), a rabszolgaságot romantikus színezettel vonja be, a Ku Klux Klán fölé glóriát kanyarít, a lincselést bocsánatos tettként mutatja be, a feketéket pe-

dig primitív szörnyetegként ábrázolja, kiket elsősorban bujaság és erkölcstelenség vezérel.”.

Az új filmművészeti szenzáció komoly segítséget nyújtott Simmons és társai számára, mivel előkészítette a közvéleményt az új Ku Klux Klán elfogadására – a „Birth of a Nation” hasznosságát tekintve felért egy páratlanul hatékony reklámkampánnyal. Atlanta vezető magazinja így méltatta a Klánt: „A világ legnagyobb titkos társadalmi, patrióta, jótékony szervezete”. Ezek után már William Simmons számára sem lehetett vitás, hogy küszöbön áll a Ku Klux Klán aranykora. A Világháború, amelybe az Egyesült Államok is bekapcsolódott, csak tovább fűtötte a lakosság hazafias érzelmeit, az egyre erősödő nemzeti öntudat pedig jóhiszemű, naiv amerikaiak sokaságát terelte a Klán soraiba.

Az újjáalapított Ku Klux Klán növekedése az 1910-es évek végén megtorpanni látszott: a szervezet ugyan kinőtt a gyermekkorból, de képtelen volt igazán felnőtté válni. Bár William Simmons remek prédikátor volt, tehetsége csak a szószékről, kisebb közösségek előtt volt elégséges. Szélesebb nyilvánosság előtt inkább sajnálatos módon kevésbé erényei, mint inkább gyenge oldalai ütözköztek ki: szervezőként szűklátókörű, vezetőként bizonytalan, propaganda terén pedig képzetlen volt, ráadásul a pénzügyi kérdésekben sem mutatott különösebb jártasságot, így a szervezetet folyamatosan pénzügyi problémák kínozták. Az új Ku Klux Klán krónikája így 1918-ra már egy stagnáló, továbblépésre és fejlődésre képtelen szervezetet tükrözött. A titkos társaság nem tudott elégséges számú hívet toborozni, és csak elszórt, kevésbé hatékony tevékenységet folytatott. A vezetés Williams Simmons személyét tette felelőssé mindezt, és a spirítizmus bűvkörében élő álmodozónak, gyenge vezetőnek,

katonai erényeiben ingatag férfinak titulálta a Birodalmi Varázslót. A felsőbb szinteken ténykedő aktivisták a hala-

Toborzóplakát: „Amerika az Amerikaiaké”

dás mellett törtek lán-
dzsát, és csak az alkalmat
várták, hogy mélyreható
változásokat hajtsanak
végre a szervezetben.

A reformereknek nem
kellett sokat várniuk:
1919-ben felbukkant két
olyan személy, akik re-
mekül átlátták a Klán
erényeit és gyengeségeit,
és megfelelő stratégia
birtokában képesek vol-
tak rá, hogy meghozzák
az olyannyira vágyott
aranykort. Ekkor kapott
helyt a Ku Klux Klán ve-
zetőségében Edward
Young Clarke és Mrs.
Elizabeth Tyler: mind-
ketten remek taktikusok,
kiváló szervezők és ügyes
üzletemberek voltak
(eredetileg a hirdetési
feladatok ellátására fog-
lalkoztatták őket). Impo-
náló diplomáciai érzék-

kel egyeztek ki a szervezetet féltve őrző William
Simmons tiszteletessel, és lerakták a Southern Publicity
Association nevű cég alapjait. A megelőlegezett bizalo-
mért cserében ígéretet tettek rá, hogy jócskán felduz-

zasztják a szervezet tagságát, és, ami még ennél is fontosabb volt, megfelelő pénzügyi manőverek kidolgozása és végrehajtása által gazdasági hatalommá teszik a Klánt. Edward Young Clarke és Mrs. Elizabeth Tyler pedig betartották ígéreteiket. 1920-ban remekül szervezett, területi szinten összehangolt, széleskörű toborzókampányba fogtak, amelyhez a helyi sajtóorgánumokat használták fel. Széles nyilvánosság előtt hirdették a Klán elveit, és roppant hatékony demagógiai módszereket sorakoztatnak fel az emberek megnyerése érdekében. A legfontosabb érték, amelyet hangoztattak, a feltétlen patriotizmus volt, a haza iránti töretlen hűség, a natív amerikai protestáns életforma töretlen kultusza. Szembehelyezkedtek minden egyéb társadalmi, faji és vallási jelenséggel, így a feketékkel, a zsidósággal, a katolicizmus követőivel, valamint a külföldi bevándorlókkal. Mindemellett aktuális társadalmi és kriminológiai kérdésekben sem voltak restek állást foglalni, így sajtóközleményekben álltak ki a kábítószer, a csempészet, a szexualitás reklám-célú ábrázolása, a pornográfia, az üzleti etika elkorcsosulása és az erőszakos bűncselekmények ellen. Az amerikai közvélemény pedig roppant fogékonynak bizonyult a hangzatos jelszavak és a Klán által képviselt program iránt, és a széles társadalmi aktivitás páratlan sikereket fiadzott. A Ku Klux Klán, amelynek tagsága 1919-ben csak párezer főt számlált, 1921-ben immár százezernél is több pártolót tudhatott sorai közt, a tagság létszáma pedig minden előzetes várakozást felülmúlva, meredeken emelkedett. A Klán ettől kezdve komoly üzleti vállalkozássá vált. Az új tagok belépéskor 10 dollárt fizettek be a szervezet kasszájába, amelyből a helyi vezetők egy dollárral, a megyei vezetőként ténykedő Nagy Goblin 50 centtel, a Birodalmi Sas (Imperial Kleagle) rangban lévő

Edward Young
Clarke és Mrs.
Elizabeth Taylor
2,5 dollárral, a Bi-
rodalmi Varázsló
ragot viselő
William Simmons
pedig két dollár-
ral részesedett.
Abban az esetben,
ha egy nekibuz-

dult Klántag saját Klavern, azaz Barlang felállításá-
s mellett döntött, úgy engedélyt vásárolhatott, és ezáltal szer-
zett jogot az új sejt felállítására és vezetésére. A vezetés
külön e célra berendezett üzemekben gyártatta a Ku
Klux Klán egyenruhájának számító fehér csuklyákat és
fehér lepleket, amely öltözék bekerülési költsége körül-
belül két dollárra rúgott, a szervezet saját belső kereske-
delmi hálózatában pedig tetemes haszonnal, körülbelül

*Klántagok gyűlése Valdosta városában – a kép
1922. október 10-én készült*

Klántagok esküje (Oklahoma, 1921)

hat, hat és
fél dollárért
értékesítet-
ték darab-
ját. A Klán
tehát üzlet-
té vált, az
üzlet pedig
komoly pro-
fitot hozott,
amely nye-
reség bőven
fedezte a
propagan-

datevékenység, a toborzás és a működés költségeit, mindemellett pedig jelentős összegekkel járult hozzá a vezetés magánvagyonához.

A Ku Klux Klán székhelye ekkor Atlanta városában volt. William Simmons, Edward Young Clarke és Mrs. Elizabeth Taylor egyaránt itt rendezték be irodáikat, és innen irányították az ország teljes területére kiterjedt szervezet tevékenységét. Az új Klán 1921. július 21-én tartotta első nyilvános felvonulását Dél-Dakotában, majd folyamatosan emelte a nyilvános szereplések számát: miután a Ku Klux Klán tagsága, illetve kincstára szépen gyarapodott, a szervezet által

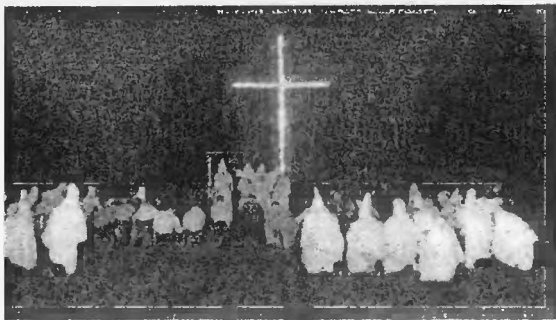
meghirdetett cél, a protestáns natív amerikaiak érdekérvényesítése és védelme elérhető törekvésnek látszott. A Ku Klux Klán tevékenysége földrajzi szempontból azonban komoly különbséget mutatott. A déli államok területén, ahol hatalmas létszámú fekete kisebbség élt, a szervezet folytatta az alapítók által lefektetett hagyományokat, így a Ku Klux Klán tagsága elsősorban az afro-amerikai lakosság ellen lépett fel. Verések és lincselések, terrorakciók és gyújtogatások jellemezték tevékenységüket: a Klántagok kíméletlenül, vandál módon ütöttek rajta a fekete közösségeken. Az északi államok területén,

I WANT YOU

in the **WHITE KNIGHTS
OF MISSISSIPPI
KU KLUX KLAN**

„Lépj be a Klánba!” – toborzóplakát
a '20-as évekből

Egy nagy éjszaka: 1923, Lincoln, Nebraska

ahol jóval szerényebb volt a feketék aránya, a szervezet főleg a katolicizmus ellenében ténykedett, majd az idő múlásával

különböző politikai mozgalmakat is támadtak, illetve támogattak. A Ku Klux Klán északon székelő szervezetei elsősorban vérmes kommunistaellenességükről váltak ismertté: minden formában tagadták a szocialista eszmét, és tevőlegesen is felléptek a baloldali politikai szervezetekkel szemben.

ROSEWOOD, A FELPERZSELT VÁROS

A Világháború után az Amerikai Egyesült Államok területén elkövetett rasszista bűncselekmények száma masszív emelkedésnek indult. Nemcsak egyének és családok, de teljes fekete közösségek ellenében is számlálhatatlan bűncselekményt követtek el az újjászervezett Ku Klux Klán tagjai, északon és délen egyaránt elharapódzott a fajgyűlölő ideológiák által gerjesztett erőszak. Chichago-tól Tulsa-ig, Omaha-tól St. Louis-ig, és számos egyéb településen hajtott végre „megtorló akciókat” a Klán. Rendszeressé váltak a faji zavargások, a fehér szuprematisták által kirobbantott rasszista összetűzések, amelyek nyomán holtak és megnyomorítottak maradtak

hátra. Illinois városában 1919 júliusában 13 teljes napon át nem létezett semmiféle törvény: a fehérekből összeverődött tömeg szabadon kiélhette bestialitását, és sem a helyi rendőrség, sem az erkölcs, sem a jogszabályok nem állítottak velük szemben gátat. A közel két héten át tartó lincselés során 39 fekete hunyt el és körülbelül 520 személy szenvedett el komoly sérüléseket, háromszáznál is több épület vált a lángok martalékává, és közel 1000 hajléktalan maradt az utcákon. 1921 júniusában Tulsa feketék által lakott negyedében ismét fellángolt a rasszista gyűlölködés: a Ku Klux Klán által felhergelt és vezetett csőcselék gyakorlatilag lerombolta, a földdel tette egyenlővé a városrészt. Sokakat megöltek és sokakat megnyomorítottak, és több ezer feketét tettek hajléktalanná. A rettenetes terrorcselekmények tovább szaporodtak, majd a Klán által szított, helyi fehér közösségek által viselt gyűlölethadjárat a Rosewood városában elkövetett eszelős vérengzés által érte el szörnyű csúcspontját.

1923 elején Rosewood egy kicsiny, jobbára afro-amerikaiak által lakott falu volt, körülbelül 120 ember, hozzávetőlegesen 20 család élt a településen. Egy fűrészmalom, egy postahivatal, egy iskolaterem, két templom, egy bolt, egy raktárépület, egy kicsiny hotel és lakóházak – mindössze ennyiből állt Rosewood. Pár évvel korábban még jóval több lelket számolt a falu, és jóval komolyabb infrastruktúrával bírt, ám miután a helyi fakészletek kimerültek az erőltetett kitermelés következtében, a munkások java is továbbállt, és az öt kilométerre nyugatra lévő Sumner településen ütött tanyát – jobbára csak a feketék maradtak helyben. A férfiak részben csapdaállítással és vadászattal, vagy zöldségtermesztéssel fedezték maguk és családjuk megélhetését, illetve a helyi fűrésztelepen vállaltak munkát. Az asszonyok java Sumner váro-

sában vállalt házimunkát fehér családoknál. Az egyetlen helyi vegyeskereskedést egy fehér ember, John Wright üzemeltette.

A Rosewood városában történt rettenetes események láncolata 1923. január 1-jén, a délelőtti órákban vette kezdetét. Mrs. Frances Taylor, a szomszédos Sumner városában lakó, 22 éves fehér asszony zaklatottan dörömbölt szomszédja ajtaján. A hisztérikus állapotban lévő nő segítségért kiabált, arra panaszkodva, hogy férje távollétében egy ismeretlen fekete betört házukba, megverte és megerőszakolta. Mrs. Frances Taylor ruhája szakadt volt, testén számos külsérelmi nyomot lehetett felfedezni – nyilvánvaló volt, hogy az asszony erőszakos cselekmény áldozatává lett. (Sohasem nyert bizonyítást, hogy a terrorhullámot kirobbantó vád igaz lett volna. Egy fiatal lány, Philomena Carrier beszámolója alapján sokkalta inkább valószínű, hogy a férjes asszony egy helyi fehérrel folytatott házasságtörő viszonyt, de az együttlét során összevesztek, és a férfi alaposan helybenhagyta szeretőjét – Mrs. Frances Taylor pedig csak azért vádolt feketét a bűncselekménnyel, hogy saját irháját mentse. Ezt az elméletet igazolja, hogy egy szemtanú beszámolója szerint a szóban forgó reggelen egy ismeretlen személyazonosságú fehér férfi látogatta meg a nőt.)

Mrs. Frances Taylor, miután beszámolt a történetekről, elájult – így további magyarázattal már nem szolgálhatott.

Sumner kicsiny város volt, így gyorsan elterjedt nemi erőszak híre. A bosszúra szomjazó helyi férfiak egy csoportja fegyvert ragadott, és a forró nyomon elindulva az elkövető után eredt. A csapat először abba a kovácsműhelybe tért be, ahol egy Rosewoodban lakó fekete, a 45 éves Aaron Carter dolgozott (ez volt a legközelebbi hely,

ahol tudták, hogy feketét találnak). A durva kihallgatást csak Walker sheriff megjelenése tudta megszakítani: a törvény embere megfékezte az önbíráskodásra készülő férfiakat, majd letartóztatta Aaron Cartert, és a közeli Bronson város börtönébe szállította (ugyanezen napon Walker sheriff még egy, ismeretlen személyazonosságú feketét is letartóztatott). A sheriff által berekesztett valla-
tást követően az üldözők visszatértek a házhoz, és újfent körbevezették a kutyákat, hogy szagot fogjanak. A vér-
ebek immár új nyomon indultak el, és Sam Carter háza
felé vezették a fegyvereseket. A csoport feldúlta az épü-
letet, ám a tulajdonoson kívül senkit nem találtak ott. A
korosodó feketét halálra rémítette az önbíráskodás által
feltüzelt fegyveresek agresszív fellépése, ám következe-
sen tagadta, hogy bármi köze lenne a bűncselekmény-
hez. A hajsza eredménytelenségétől feldühödött fehér
férfiak rövid tanakodás után arra a következtetésre jutot-
tak, hogy Sam Carter minden bizonnyal bűntársul szegő-
dött az elkövető mellé, és gépkocsijával menekítette el a
Mrs. Frances Taylor ellenében erőszakot tevő feketét. A
vadászok nem akartak több időt elvesztegetni a helyszí-
nen, mindenáron követni akarták a forró nyomot. Hogy
elejét vegyék a szökésnek, Sam Cartert egy fához kötöz-
ték, mondván, az elkövető kézre kerítése után majd visz-
szatérnek, és rendezik felelősségének kérdését. Időköz-
ben egyre több és több ember csatlakozott az üldözők-
höz, és kisebb-nagyobb csoportokra tagolva, koordiná-
latlanul és esetlegesen, nekivadult csürheként csörtetve
kutatták át a vidéket. „A teljes környék megmozdult, va-
lahány férfi csak volt a területen, mindenki csatlakozott
a kereséshez.” – írta a Tampa Morning Tribune.

A kérdést, miszerint a helyi rendőrség vállalt-e, és ha
igen, miféle szerepet vállalt a hajzában, sohasem tisztáz-

ták maradéktalanul. A korabeli feljegyzések arra engednek következtetni, hogy a vérebeket Walker sheriff bocsátotta a csoport rendelkezésére, így járulva hozzá az akcióhoz. Szemtanúk szerint Walker így kommentálta az egyre kontrollálhatatlanabbá váló kutatást: „Nem is tudom, mit kellene tenni. Ez a tömeg vért akar, és vért is fognak ontatni.” McElveen, egy helyi fehér lakos, aki azon kevesek közé tartozott, kiket nem vakított el a vérszomj, így figyelmeztette a törvény emberét: „Bob, tartsd őket távol a feketék lakta negyedtől... Ha képesek leszünk a niggerket ott tartani a malomnál, akkor rendben leszünk, de ha kijönnek onnan, akkor a farmerek elkapják őket.”. Nem tudni, Walker sheriff mit tett és mit nem tett a tragédia elkerülése érdekében, ám a jelek arra engednek következtetni, hogy egy rendőr (a szomszédos megyéből származó Clarence Williams) tagja volt a hajsztát vezető csoportnak – a feltételezést azonban, mint oly sok más kétes körülményt, sohasem sikerült minden kétséget kizáróan bizonyítani.

A január 1-jén történt események legfontosabb fennmaradt dokumentuma az akkor 19 éves Ernest Parham visszaemlékezése, aki a helyi vegyeskereskedésben dolgozott. Parkham beszámolója szerint Sumner városában valósággal elszabadult a pokol: a helyi fehér férfiak alig pár óra leforgása alatt elkapkodták a bolt teljes lőszerkészletét, így készülve fel az embervadászat kiterjesztésére. A fiatal férfi, miután kiárulta a teljes lőszerkészletet, bezárta a boltot, és hazafelé indult. Meglepődve vette észre, hogy a sheriff autója az út szélén állt – noha Williams tudomása szerint még a délután során Rosewood városába sietett. Tovább indult, ám alig tett meg néhány száz métert, mikor zajt hallott az út mellől. Emberi hangok voltak, beszédfoszlányok és kiabálások.

Ernest Parkham a csoport felé vette az irányt, közelebb érvén számos ismerőst fedezett fel. A fiatalember elrettenve látta, hogy a körbe gyűlt férfiak egy fára akasztott embert állnak körül. Sam Carter volt a fellógatott személy, akit azzal gyanúsítottak, hogy segítséget nyújtott a szökevény számára. Az áldozat testét sérülések borították: megverték és megkorbácsolták, folyamatosan szidalmazták és köpdösték. A vallatás mégsem járt eredménnyel. Sam Carter, bár félholtra verték, nem tudott információval szolgálni a feltételezett tettesről, és következetesen tagadta bűnrészességét. Ernest Parkham nem bírta télenül nézni a lincselést: a férfiakhoz rohant, és követelte, hogy hagyják abba Sam Carter kínzását. A fékevesztett kompánia olyannyira meglepődött a fiatalember határozott fellépésén, hogy leeresztették a férfit. Az agyonkínzott Sam Carter ekkor megtört, és „vallomást” tett: olyannyira rettegett a további verésektől, hogy inkább „beismerte”, miszerint tényleg járt nála egy ismeretlen fekete, akit elvitt egy darabon. Az összevert Carter megmutatta azt a helyet, ahol az idegen férfi kiszállt a kocsiból. A férfiak nyomot kerestek a vérebekekkel, ám a kutyák nem fogtak szagot. Csalódottságukat tettere váltva, újfent ütlegelni kezdték a férfit, majd – miután Sam Carter nem tudott kielégítő válaszokat adni a kérdésekre – ismét megkötözték, és felhúzták a fára.

A csoportos lincselés könyörtelen, bestiális gyilkosságba torkollott. Valaki váratlanul rálőtt a fejfelé fellógatott testre (Gary Moore, egy szabadúszó újságíró, aki 12 évet áldozott életéből a Rosewood-i tragédia kutatására, arra a következtetésre jutott, hogy az első lövést egy világháborús veterán, Bryan Kirkland adta le.), majd tucatnyi puská és revolver dörrent el. Az áldozat testét tíz-

nél is több lövés érte. Az agyonkínzott Sam Carter azonnal meghalt.

A tömeges lincselésben részt vett férfiak dolguk végeztével visszamentek a városba, a holttestet pedig az út szélén hagyták. Sam Carter maradványaira másnap reggel „találtak rá”. A hat főből álló helyi bíróság az alábbi hivatalos álláspontra helyezkedett: „A bíróság, miután megvizsgálta a szomorú véget ért Sam Carter holttestét, egyöntetűen úgy találta, hogy a férfi halálát ismeretlen elkövetők által leadott lövések okozták.”. Sam Carter földi maradványait még aznap délután elhantolták, hivatalos nyomozás nem indult az ügyben, felelősségre vonás nem történt.

Sumner város lakói nem adták fel a vadászatot, így másnap folytatták a hajszát. Walker sheriff hivatalosan is megnevezte a gyanúsítottat: a nemi erőszakkal immár egy Jesse Hunter nevű feketét vádoltak. Az ismeretlen forrásból származó, ám gyorsan terjengő pletykák azt híresztelték, hogy a menekülésben lévő tettet egy Rosewoodban élő fekete férfi, Sylvester Carrier bújtatja. A fegyveresek gyorsan eldöntötték, hogy még aznap végére járnak a híresztelésnek, és látogatást tesznek a Carrier-háznál. A megtorlóosztagot megelőzte híre, így a fekete család jó előre értesült a hivatlan vendégek érkezéséről. Sylvester Carrier elhatározta, hogy nem enged az erőszaknak, és bármi áron megvédi családját és otthonát. A gyerekeket az emeleten lévő hálósobában helyezte biztonságba, majd összegyűjtötte és felfegyverezte a rokonság férfitagjait, és az alsó szinten várták a támadókat. Összesen 15-25 fekete tartózkodott a házban, valamennyien fegyverben: eltökélték, hogy bármi áron megvédik jogaikat. Nem sokkal később egy fegyveresekből álló csoport vette körül

a házat. Az ugyancsak fenyegetően fellépő személyeknél sörétes puskák, vadászpuskák, első világháborús katonai karabélyok és pisztolyok, illetve változatos hidegfegyverek voltak. A férfiak mintegy köszönésképpen lelőtték a ház előtt csaholó kutyát, majd felszólították a bent lévőket, hogy feltett kézzel, egyenként jöjjenek ki az épületből. A támadók nem viseltettek túlzott türelemmel: rögtön a felszólítás után támadás alá vonták az épületet. A fehér férfiak felrohantak a teraszra, majd a hatalmas termetű, 120 kilogrammot nyomó C.P. „Polly” Wilson berúgta az ajtót. Vesztere tette: Sylvester Carrier azonnal tüzet nyitott, a sörétes puskából leadott lövés pedig megölte Wilsont. Egy ember meghalt, a végletekig eltökélt támadók azonban ennek ellenére sem hagytak fel az ostrommal. Henry Andrews felrohant a lépcsőkön, átlépett a halálos lövést kapott férfi tetemén, és behatolt a házba – Sylvester Carrier azonban őt is lelőtte. Az életben maradt támadók – soraikban négy sebesülttel – ekkor visszahúzódtak a tornácról, és fedezékek mögé bújva lőtték tovább az épületet. Az elhúzódó tűzharcban egy lövedék eltalálta és megölte Sarah Carriert, majd pár perccel később egy másik, nem azonosított fekete vesztette életét a védők közül. Az egyre hevesebbé váló tűzpárbaj csak akkor csitult el, mikor a támadók kifogytak az egyébként bőséggel rendelkezésükre álló lőszerből. Az ostrom alatt álló feketék kihasználták a kínálkozó lehetőséget: ösztüzet zúdítottak a támadókra, kitörtek a házból, és eltűntek a fák között.

Sumner városában gyorsan elterjedt a hír, miszerint az üldözők tűzharcot robbantottak ki, és a rajtaütés során megölték a „gyanúsított” Sylvester Carrier feleségét, még saját maguk két fő veszteséget szenvedtek. Ernest

Parham aznap esti naplójegyzete az alábbi baljós kijelentéssel zárult: „Rosewoodban ki fog törni a pokol.”.

Január 5-ének reggelén a támadók visszatértek a lövöldözés helyszínére, hogy elvigyék a holttesteket. Nagy meglepetésükre nem egy, hanem két fekete tetemét találták a házban. Sarah Carrier holttestét egyértelműen azonosították, ám a másik meggyilkolt fekete személyazonosságát nem tudták kétséget kizáróan eldönteni. Sokan úgy vélték, hogy Sylvester Carrier földi maradványait fedezték fel, így, ha komoly veszteségek árán is, de sikerült „méltó módon megbüntetni” a pletykák által gyanúba vont személyt, ezáltal „igazságot” szolgáltatni. (Az utólag történtek fényében sokkalta valószínűbb, hogy a holttest nem a családfő teteme volt – a menekülésben lévő Sylvester Carrier ugyanis még évekkel később is küldözte karácsonyi üdvözlőlapjait családjára.)

A támadók a feketék tetemeit az útszéli fákra lógatták fel, „Polly” Wilson és Henry Andrews földi maradványait pedig visszavitték Sumner városába. A fehér férfiak halálhíre gyorsan elterjedt a vidéken, a következmények pedig végzetesnek bizonyultak – miként azt Ernest Parham jósolta, elszabadult a pokol. A környékbeli településekről csoportokba verődött fegyveresek érkeztek Rosewood városába, hogy „büntető hadjáratot” vezessenek a „fehérgyilkos niggerek” ellen. A Ku Klux Klán tag-sága eddig a pontig nem a szervezet nevében lépett fel, hanem civilként vett részt a vérengzésben, ám a fehér férfiak eleste után már formálisan is csatlakozott a megtorlásért üvöltő tömeghez. A Gainesville városában időző Klántagok – akik január 1-jén hatalmas felvonulást rendeztek a településen – büntetőhadjáratot hirdettek, a szórólapokon terjesztett programbeszéd (jelszava így hangzott: „Megvédjük asszonyainkat, most és mindörök-

ké!”) pedig komoly tömegeket mozgósított. A Ku Klux Klán helyi szervezetének tagsága – ugyan nem csuklyákban, hanem civil öltözetben – szintén csatlakozott a lincshangulat által tüzelte tömeghez, és rettenetes bosszúhadjáratot hirdetett. Január 5-én elszabadult a pokol, a kontrollálatlanul randalírozó fegyveresek eszeveszett pusztítást végeztek az elkövetkező 72 órában. A település házait egytől-egyig felégették, a feketék közül sokakat agyonlőttek vagy agyonvertek, a holttesteket pedig vagy máglyára vetették, vagy az útszéli fákra lógatták. A zavaros körülmények okán csak kevés gyilkosság körülményeiről maradtak fent pontos és hiteles dokumentumok. James Carriert akkor kapták el, mikor a feketék számára létesített köztemetőben sírokat ásott, hogy végső nyugalomra helyezze meggyilkolt rokonait. Az idős feketét kifaggatták (a nemi erőszakkal gyanúsított Jesse Hunter hollétét firtatták, illetve azon feketék neveit akarták megtudni, akik részt vettek a ház körül zajlott lövöldözésben), ám mivel a férfi nem válaszolt, összeverték, végül pedig lőfegyvert fogtak rá, és hidegvérrel lelőtték. A helyiek közül sokan próbáltak meg oltalmat találni a sűrű erdőben, de a szabadon tomboló erőszak sokukat utolérte. A menekültek közül csak azoknak sikerült biztonságra lelniük, akikre a helyi sheriff helyettese bukkan rá, és kiket józanabb gondolkodású fehér családok bújtattak el. A pusztítás január 7-én teljesedett ki: a mintegy 150 fehér férfit számláló csoport sokadjára is végigjárta a várost, és csóvát vetettek valamennyi épen maradt házra.

A féktelenül tomboló rasszizmus egyszerűen leradírozta Rosewood városát a térképről. Soha nem derült ki, hány fekete életét követelte az esztelen vérengzés. Hivatalos források szerint összesen 18 áldozata volt a faji za-

vargásoknak, ám szemtanúk beszámolóí alapján valószínűsíthető, hogy ennél jóval többen haltak erőszakos halált a bosszúhadjáratban résztvevő fehér férfiak által. Mai napig nem tisztázott, hogy történhetett meg ez a szörnyű mészárlás, és miért nem avatkozott közbe a helyi közigazgatás vagy a szövetségi kormányzat – a Rosewood ártatlan lakosságát sújtó eszeveszett mészárlásban betöltött szerepüket a mai napig nem sikerült maradéktalanul tisztázni. A korabeli sajtójelentések szerint Cary Hardee, az állam kormányzója január 4-én a délutáni órákban vadászni indult, így nem volt elérhető a hivatalában. Fennmaradt azonban egy feljegyzés, amely felettébb valószínűvé teszi, hogy a kormányzó értesült a Rosewood városában zajló tömeges lincselésről és gyújtogatásról. A kritikus dokumentum nem más, mint Walker sheriff üzenete, amelyben tudatta a kormányzóval, hogy a helyi karhatalmi erők urai a helyzetnek, és nincs szükség a Nemzeti Gárda bevonására. Tudni, kell hogy a Nemzeti Gárda alakulatai az adott időben a térségben állomásoztak. Ezeket a csapatokat az előző év végén zajló rasszista összeütközések miatt vezényelték a helyszínre, ám a Gárdát mégsem irányították Rosewood városába, hogy fegyverekkel juttassák érvényre a törvényes rendet, és megfékezzék a rasszista terror által tüzelt pusztítást. A környékbeli lakosok szintén tudtak a feketék ellen viselt „büntetőhadjáratról”. Egy szomszédos településen élő, alig kilenc éves kislány utóbb így nyilatkozott: „Láttuk a fegyveres fehér embereket szállító teherautókat és az autókat ... Láttuk, hogy hol gyújtották fel a házakat... Láttuk a fekete füstöt.”

Rosewood városa elhamvadt a lángokban, a lakókat vagy megölték, vagy pedig elüldözték. 1923. január 29-én a kormányzó egy különleges bírói testület felállítását

kezdeményezte, amelynek feladatául a Roswood-i mé-
szárlás kivizsgálását nevezte meg. A nyomozást George
DeCottes államügyész vezette, az eljárást pedig A.V.
Long bíró felügyelte – a testület többi tagjára vonatkozó-
an nem maradt fenn adat. A nyomozás és szemtanúk ki-
hallgatása február 13-án fejeződött be, majd a különle-
ges bíróság február 14-én hozta meg hivatalos állásfog-
lalását. A dokumentum szerint a bíróság nem talált meg-
felelő bizonyítékokat, amelyek képesek tisztázni a történ-
teket. A tömeges lincselésért soha egyetlen személyt nem
vontak felelősségre: sem Sam Carter, sem Sarah Carrier,
sem Lexie Gordon, sem James Carrier, sem Mingo
Williams gyilkosai nem kerültek törvényszék elé.

A Ku Klux Klán felelősségét soha nem tisztázták: nyil-
vánvaló, hogy a társaság jócskán részt vállalt a feketék el-
leni írtóhadjárat szervezésében és végrehajtásában, de a
tagság szerepe máig rejtett.

A KU KLUX KLÁN ARANYKORA

A Ku Klux Klán, mint szervezet és mint üzleti vállalko-
zás, az 1920-as években jutott fel a csúcsra. A szervezet
szédületes gyarapodásának legfőbb kritériuma William
Simmons, az alapító Birodalmi Varázsló eltávolítása volt:
a férfit 1922 végén buktatta meg a felső vezetés által vég-
rehajtott puccs. Stephenson és Savage, a két Nagy Sár-
kány egy hajnali órán verte fel a legfőbb előljárót, és kér-
lelhetetlenül határozott, fenyegetésbe hajló szózatot in-
téztek hozzá, amelyben felkérték, hogy a Birodalmi Va-
rázsló tisztségét adja át egy általuk megnevezett személy-
nek. A puccsisták, élve a maffia által kultivált módszerek-
kel, választás elé állították a Birodalmi Varázslót. Figyel-

Bevezetésre került a Nagy Éjszakák ceremóniája

meztették, hogy a Klán renitens elemei a közelgő kongresszuson nyilvános pártütést terveznek, amely nemcsak William Simmons rangjára jelent veszélyt, de tekintélyétől és jó hírétől, emberi méltóságától is meg fogja fosztani a vezetőt. Savage felajánlotta a vezér számára, hogy hűséges emberei segítségével félreállítja (vagyis meggyilkoltatja) a pártütőket, így megmenti Simmons becsületét, de a segítség ára az, hogy a vezetői erényekben gyengének mutatkozott férfi lemond rangjáról. Az alapító Birodalmi Varázsló nem tehetett mást, mint feladta posztját, és a puccsisták által megnevezett személyt, Hiram Wesley Evans Nagy Küklopszot nevezte ki a szervezet élére. Simmons kényszerből cselekedett, de ennek ellenére sem mondhatni, hogy a kényszerből hozott döntés romlásba döntötte volna: rangjai átadásáért horribilis pénzüsszeget, összesen 300 000 dollárt inkasszált.

Az egykoron fogorvosként tevékenykedő Evans Birodalmi Varázsló kivételesen ügyes szervezőnek és erőskezü vezetőnek bizonyult. Új, meglehetősen teátrális ceremóniakat vezetett be, amelyek hatalmas népszerűségnek örvendtek a tagság soraiban. Hatalomra lépése után nem sokkal kihirdette a Nagy Éjszakák gyakorlatát, amely rituálé rövidesen oly híressé vált, hogy a kívüll-

Figyelmeztető plakát: „Jusson eszetekbe: a Ku Klux Klán köztetek van!”

lók többsége ez alapján azonosította a Ku Klux Klán egészét. A Nagy Éjszakák ceremóniája egyszerre szolgálta a szervezet hatalmának demonstrálását, az új tagok felavatását, valamint a közösség egybekovácsolását. A ceremónia sötétedés után vette kezdetét, helyszínül minden esetben dombokat, halmokat, vagy egyéb magaslatokat választottak. A legmagasabb pontra oltárt

állítottak, amelyre az Amerikai Egyesült Államok zászláját, a Bibliát, illetve egy tört helyeztek. Az oltár mögé tekintélyes méretű, fából ácsolt keresztet vertek a földbe, amelyet pontban éjfélkor lobbantott lánggra a ceremónia mestere, a rangidős Klántag. Az égő feszület messziről látszott az éjszaka sötétjében, így hozván a környékbeli tudomására a Ku Klux Klán létezését. Az előírásoknak megfelelően fehér leplekbe és csuklyákba öltözött

tagok néma csendben, egyetlen pissenést sem hallatva vonultak fel, majd körülállták az oltárt. A Nagy Éjszaka volt az esemény, amelyen felavatták az új tagokat: a civil ruhát viselő férfiak elmondták a ceremónia forgatókönyvében lefektetett szöveget, majd felesküdték az oltárra helyezett jelképekre. A zártkörű ceremóniát követően a Klán a nyilvánosság felé is demonstrálta erejét, így az avatást követően rendszerint felvonulást tartott egy közeli városban. A Klántagok hosszú menetoszlopba rendeződve, szakrális csendben lépkedtek a kiválasztott város főútján, ritkábban zenekari kísérettel masíroztak keresztül a településen. A

A hagyomány kötelez: lángoló keresztek hirdették a Klán létezését

magas rangú tisztviselők gépkocsikban foglaltak helyet, ők a menet elején haladtak. A járművek mellett zászlóvivők lépkedtek, akik lángoló kereszteket hordoztak – nem nehéz elképzelni, miféle hatást is gyakorolhatott a lakosságra egy ilyesféle, rituális elemekben tobzódó, misztikus felvonulás. A Ku Klux Klán rendszerint előre bejelentette a demonstrációkat, hisz a helyi hatalomnak jogában állt megtagadni az engedélyt, de ennek ellenére is kevesen mertek ellenállni. Ha akadt is néhány józan szemléletű és kivételesen bátor tisztségviselő, aki el-

len mert szegülni a terrorszervezet zsarnoki akaratának, tiltakozásuk ritkán ért cél – Evans Birodalmi Varázsló a legkevésbé sem riadt vissza attól, hogy nyers erőszakkal szerezzen érvényt a Klán érdekeinek.

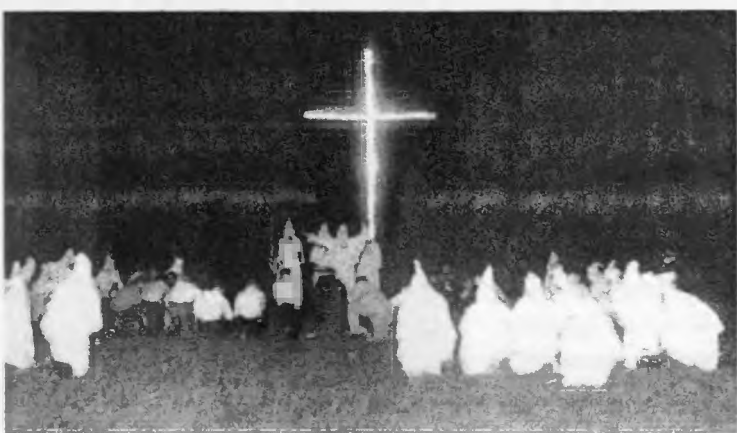
A Pennsylvania államban, Carnegie városában történt vandál felvonulás kiválóan példázta, hogy az új vezetés elszánta rá magát, hogy tűzön-vízen keresztülvigye akaratát. A tekintélyes lélekszámú katolikus kisebbség által lakott város polgármestere volt olyan merész, hogy elutasítsa a Klán kérelmét, és tilalom alá helyezze a tüzes-csuklyás éjszakai parádét. Evans Birodalmi Varázsló felháborodva vette tudomásul, hogy egy kicsiny település polgármestere nyíltan szembe mert helyezkedni a hatalmas Ku Klux Klánnal, és elhatározta, hogy alaposan mórésre tanítja a köztisztviselőt. A kritikus éjszakán nem kevesebb, mint tízezer Klántagot rendelt a város körül elhelyezkedő dombokra, akik végrehajtották a Nagy Éjszaka ceremóniáját, majd menetoszlopot alkottak, és megindultak Carnegie felé. A vonuló tömeg gyorsan felszámolta a helyi lakosok által emelt úttorlaszokat, és behatolt a városba. A település lakossága azonban úgy döntött, hogy nem kérnek a Ku Klux Klán által hirdetett rasszista maszlagból, így az utcákon összegyűlve várták a menetet. A csuklyások ennek ellenére sem tettek le a demonstrációról, és a város főutcája felé vonultak. A helyi lakosok kövekkel és téglákkal dobálták meg a Klán tag-ságát, akik viszonozták a támadást, majd eldőrdült egy fegyver, és egy ifjú Klántag holtan rogyott össze. A fegyveres konfrontáció ekkor kontrollálhatatlanná vált: a lakosság összezapott a csuklyásokkal, számos halott és sebesült maradt a helyszínen. Evans Birodalmi Varázsló elégedettséggel konstataálta a véres eseményt, amely komoly propagandaértékkel bírt, hisz ékesen „bizonyítot-

ta”, hogy a Ku Klux Klán „lovagi kara” még a legelvetemültebb csőcselékkel szemben is keményen helytáll, és soha nem enged az elveiből. Az ilyesféle hírverést pedig tovább erősítette a szervezet egyébként is szilárd reputációját, hisz az akaratban gyenge személyek számára ropant imponáló volt a Ku Klux Klán kemény kiállása és határozott fellépése.

Az új vezetés által jól felépített propaganda és az intenzív társadalmi szerepvállalás eredményeképpen a Klán taglétszáma 1925-ben már elérte a 3 millió főt, a kártyával rendelkező, kiemelt státuszú tagok száma pedig meghaladta a 100 000 főt. (Titkos társaságról lévén szó, amelynek taglétszámát soha nem hozták nyilvánosságra, számos eltérő adat látott napvilágot: egyes források szerint a KKK tagsága 1925-ben 5 millió fő volt, még a visszafogottabb becslések 1 millió főben határozták meg azt.)

A széles bázis egyszersmind hatalmas bevételekhez is juttatta a vezetőket: a vaskos jövedelemből futotta arra, hogy a Birodalmi Varázsló negyedmillió dollárért vásároljon magának palotát Atlantában, a vezetők kivételes magánvagyonokat halmozzanak fel, de a sikeres toborzó-tisztek is tekintélyes summákat, évi 5000-10000 dollárt inkasszáljanak. A Ku Klux Klán tehát kiváló üzletté vált, az üzletnek pedig mennie kellett, hisz egyetlen vezető sem kívánt lemondani a vaskos bankszámlákról és a fényűző életkörülményekről.

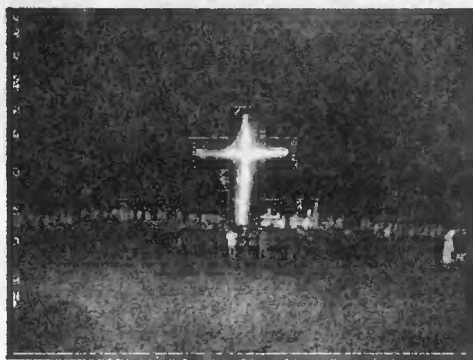
Bár a szervezet hivatalosan nem vállalt politikai szerepet, a Klán jócskán kivette a részét a hatalom eme formájának gyakorlásából. Azokon a vidékeken, ahol kiváltképpen erős volt a szervezet jelenléte – többek közt Texas, Indiana, Oklahoma, Oregon államokban – a Klán vezetői napi szinten befolyásolták a politikai történe-

Ku Klux Klán gyűlés Lincoln városában a '20-as években

ket, töretlenül gyarapítva a csuklyások hatalmát. Felléptek az állami és a helyi tisztségviselők választása során, de névjegyüket a kongresszusi választásokon is letették. A feketéket és a katolikus választókat megfélemlítették, a protestáns választók számára pedig egyértelmű direktívákat adtak ki: kihasználván széles tömegbázisukat, saját embereiket juttatták kiemelt pozíciókhoz. A Klán voltaképpen klasszikus maffiamódszerekkel támogatta a kiválasztott képviselőket, akik cserébe viszonttámogatást nyújtottak a szervezet számára: kongresszusi képviselők és bírók, rendőrtisztek és polgármesterek egyaránt szép számmal akadtak a lekötelezettek táborában. Sok olyan tisztségviselő és politikus volt, aki saját bevallása szerint azért lépett be a Klánba, mert munkatársai már tagjai volt a szervezetnek, így a csatlakozás szakmai előmenetelle szempontjából elkerülhetetlennek bizonyult – olybá tűnt, a Klán által gerjesztett korrupció az élet valamennyi színterére beférkőzött, a Láthatatlan Birodalom pedig egyre újabb és újabb területeket kebelezett be.

Evans Birodalmi Varázsló mindeközben fáradhatatlanul ténykedett: szervezkedett és agitált, toborzott és irányított. Hangzatos beszédeiben visszanyúlt az első Ku Klux Klán által hirdetett alapeszmékhez, amelyek mit sem vesztek hatékonyságukból. Az ilyesféle, élénk nemzeti színezettel felruházott szózatok pedig komoly hatást gyakoroltak a tömegekre: „Egységünket bevándorlók hordái fenyegetik... akik idegen elveket és idegen ideálokat hoznak földünkre. Két dolgot kell megtenni: először is, meg kell állítanunk az idegenek bevándorlását: másodszor pedig, gondolnunk kell az oktatással, hogy közös cselekvési és gondolkodási program alatt egyesítsük az embereket.” – kétségtelen, hogy Evans remekül gyakorolta a demagógia módszereit, és komoly hatást gyakorolt az emberekre.

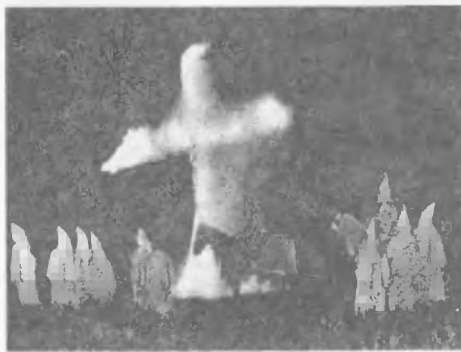
A KKK Kentucky területén is jelen volt

A Ku Klux Klán növekedése során nemcsak a már létező szervezetek taglétszámát emelte, hanem új, addig feltöretlen területeket is fennhatóságuk alá vontak. A szervezet hatékony taktikát alkalmazott a terjeszkedés során, amelynek lépései a következőként sorjázta. A Ku Klux Klán jól képzett, határozott fellépéssel bíró, tekintélyes benyomást keltő képviselőket küldött az adott terület protestáns felekezeti vezetéséhez, akik hosszasan ecsetelték a területen tapasztalható problémákat, és fel-

A Ku Klux Klán növekedése során nemcsak a már létező szervezetek taglétszámát emelte, hanem új, addig feltöretlen területeket is fennhatóságuk alá vontak. A szervezet hatékony taktikát alkalmazott a terjeszkedés során, amelynek lépései a következőként sorjázta. A Ku Klux Klán jól képzett, határozott fellépéssel bíró, tekintélyes benyomást keltő képviselőket küldött az adott terület protestáns felekezeti vezetéséhez, akik hosszasan ecsetelték a területen tapasztalható problémákat, és fel-

ajánlották, hogy alakítanak egy helyi Ku Klux Klán szervezetet, amely majdan hatékony segítséget fog nyújtani a gondok megoldása során. Megint más esetekben nem társadalmi, hanem vallási jellegű támogatást ígértek a protestáns lelkészeknek, felvállalva, hogy segítenek visszaszorítani az egyre terjedő katolicizmust, a zsidó vallást, illetve az egyéb „idegen” keresztényi és nem keresztényi elemeket. A Ku Klux Klán tehát elsősorban a protestáns felekezetekre és a felekezeti vezetőkre támaszkodott, az eredmények láttán pedig korántsem mondható, hogy stratégiájuk elhibázott lett volna. A szívélyes és önzetlen támogatásnak tűnő eljárás persze nem minden esetben került alkalmazásra: ha a Klántagok ellenállással találkoztak, úgy félretették a diplomatikusabb módszereket, és keményen odacsaptak. Esetenként roppant durva módszerekkel, veréssel és nyílt fenyegetéssel éltek, még máskor anonim módon, ám hasonló határozottsággal léptek fel az ellenzékiekkel szemben.

A Spearfish középiskolájában történt esemény kiváló példa rá, hogy a terror valamennyi módozata hatékony eszköz volt a Klántagok kezében. 1925-ben, amely évben a történet lejátszódott, a szervezet taglétszáma csúcsokat döntögetett (Ebben az évben Evans Birodalmi Varázsló parancsára nem kevesebb, mint 40 000 Klántag tartott felvonulást Washington vá-

„Lovagok” egy csoportja

rosában, amely menet ellepte a Pennsylvania sugárutat.), így nem csoda, hogy az oktatási intézmény hallgatói között szép számban akadtak a Klán iránt lojális diákok, miként a tanári kar tagjai közül is sokan a KKK sorait erősítették.

Az iskola igazgatója, Dr. Woodburn délelőtt 10 órakor rendszeresen beszédet tartott az épület kápolnájában, a

Gutsom Borgum, az Imperial Klancidium tagja

beszédük egyikén pedig elítélő szavakkal illette a Klán szervezetét. Rákövetkező éjszaka diákok egy csoportja behatolt az igazgató házába, majd feltörték a garázst. Dr. Woodburn gépkocsijára benzint locsoltak, és felgyújtották a járművet – csak a szomszédok éberségén és tetterészségén múlt, hogy nem égett le a ház, és nem történt személyi sérülés.

Talán mondani sem

kell, hogy Dr. Woodburn soha többé nem bírálta nyilvános fórumokon a Klánt.

Más esetekben, mikor a helyi vezetés úgy ítélte, enyhébb módszerekkel gyakoroltak nyomást a kiválasztott személyekre. Abban az esetben, ha fehér lakosokkal gyűlt meg a Klán baja, úgy eleinte beérték annyival,

hogy fenyegető levelet postáztak az áldozat részére, amely hasonló szöveget tartalmazott: „Ön nemkívánatos személy a városunkban. Takarodjon!”. Ha a delikvenst nem sikerült szép szóval belátásra bírni, úgy következő fázisban megverték, amely fenyítést gyakorta kátrányba és tollba forgatással fejeztek be.

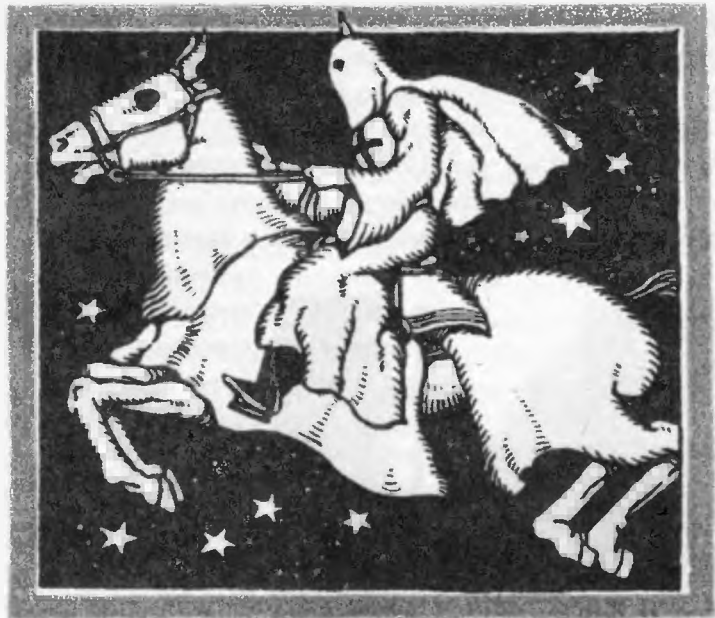
A feketékkel, illetve a makacsul ellenálló fehérekkel szemben már jóval keményebb megtorló akciókat indítottak. Könnyörtelen kínzások széles tárháza szerepelt a Ku Klux Klán eszközei közt: esetenként tüzes billogot süttöttek az áldozat bőrébe, máskor megcsonkolták, megkorbácsolták, avagy felakasztották a szerencsétleneket. Miként nagy divatja volt a gyűjtogatásnak is, főleg, ha teljes családok ellen léptek fel az álarcos „lovagok”: ilyenkor csóvát vetettek a kiszemelt házra, a lakók pedig, ha nem tudtak idejében kimenekülni az épületből, úgy benne égtek. Egyedül Texas állam területén, az 1922-es évben nem kevesebb, mint 500 ilyesféle megtorlóakciót jegyeztek fel a krónikák, még a rákövetkező évben, Oklahoma államban immár 2300 büntetőexpedíció került dokumentálásra – a Ku Klux Klán terjeszkedésének, olybá tűnt, semmi sem szabhat gátat.

A szervezet nemcsak és kizárólag nyílt agresszív akciókat hajtott végre, de kitartóan építette a Láthatatlan Birodalmat, amely 1925-re elképesztő méretűre növekedett. A Ku Klux Klán az Egyesült Államok valamennyi államában jelen volt, és sikeresen beszivárgott a közigazgatási szférába. A társaság számos államban kontrollálta a rendőrséget, befolyást gyakorolt a bíróságokra, beépült a törvényhozó és végrehajtó testületekbe, tehát kontrollt gyakorolt a politikai- és a közélet felett. A Ku Klux Klán politikai hatalma csúcsára jutott: Warren G. Harding, az Amerikai Egyesült Államok 29. elnöke (1921-1923) a titkos társaság

tevékeny támogatásával nyerte meg a választásokat, sőt, egyes források szerint maga is a KKK tagja volt.

A MÁSODIK KU KLUX KLÁN HANYATLÁSA

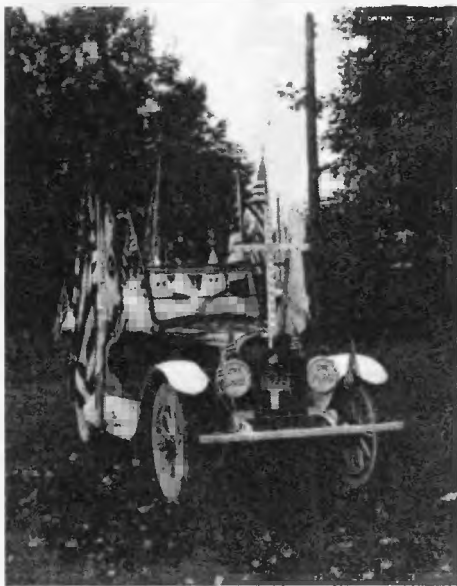
A William Simmons lelkész által alapított, majd Hiram Wesley Evans Birodalmi Varázsló által felvirágoztatott szervezet a '20-as évek delelőjén ért fel a csúcsra, a rákövetkező időszak történései pedig már a hanyatlást vetítették előre. Az 1925-ben kihirdetett bevándorlási törvény nagymértékben visszafogta az immigrációt, miként a katolikus és a protestáns felekezetek korábban oly éles szembenállása is tompulni látszott. Ennek következtében a Ku Klux Klán két olyan terepen is talajt veszített, amelyek kiemelt jelentőséggel bírtak a szervezet vonzerejének és hitelességének megőrzése szempontjából. Miután alábbhagyott a fenyegetés, alábbhagyott az emberek féltelme, és alábbhagyott harciassága – a Klán pedig komoly veszteségeket szenvedett el emiatt. A „lovagok” társadalmi támogatása szintén hanyatlásnak indult: miképpen az első Ku Klux Klán esetében is történt, a békés embereknek előbb-utóbb most is elégük lett a brutális bűncselekményekből, a gyűjtogatásokból, a lincselések-ből és a gyilkosságokból, és az eszelős gyűlölködés helyett sokkalta inkább nyugalomra vágytak. A világháborús fenyegetés által tüzelte szuperpatriotizmus hasonlóképpen lankadni látszott – ezen tényezők együttes hatása pedig erősen visszavetette a Ku Klux Klán népszerűségét. Az addig töretlen sikertörténetként ívelő tagtoborzás megrekedt, majd visszaesett: egyre kevesebben vágytak a Klántestvérek közé, amelynek következtében egyre kevesebb új területi szervezet került alapításra.

Korabeli toborzóplakát

Mindemellett nemcsak külső, hanem belső viszályok is dúlták a szervezetet, amelyek jócskán szétzilálták az addig egységes csoportosulást. A Ku Klux Klán egyszerűen túl nagyra nőtt, a vezetők étvágya immár csillapíthatatlanná vált, a hatalmas bürokrácia tagjai pedig idővel egymás ellen fordultak. A Küklopszok, Hidrák és egyéb tisztviselők között elharapózott a korrupció és a zsarolás: ily módon próbáltak előrelépni a szervezet ranglétráján, és ily módon próbálták szaporítani magánvagyonukat. Egymás között címeket adtak és vettek, de a merészebbek esetenként attól sem riadtak vissza, hogy nyílt erőszak útján szerezzenek érvényt mohó akaratuknak. A régi Klántagok közül sokak megcsömörlöttek a telhetetlen

vezetők torzsalkodása láttán, és levetették a csuklyát. A tagság körében tapasztalható bizalomvesztés egyre nagyobb méreteket öltött, így a felsőbb vezetés elhatározta, hogy strukturális reformokat és személyi változtatásokat hajt végre, hogy stabilizálják az eresztékeiben recsegő szervezetet – az egyre-másra kirobbanó botrányok azonban alapjaiban lehetetlenítették el a konszolidációs törekvéseket. A Rich-

Demonstrációra igyekvő ifjú Klántagok, a gépkocsilámpáin felirat: „Egy iskola – egy zászló”

botrány néven ismert eset híven jellemezte a fent vázolt problémát, így mindenképpen érdemes az ismertetésre.

Rich az egyik Királyság vezetője volt, aki hatalmának gyarapodásával egyre fékezhetetlenebb ambíciókat táplált, melyek megvalósításáról sem az elemi etika, sem a Klántestvérek iránti lojalitás, sem a Ku Klux Klán

írott alapszabályzata nem tudta eltántorítani. Rich elsikkasztotta a tagság által befizetett összegeket, az írott és az íratlan szabályoknak egyaránt fittyet hányva nevezte ki a tisztségviselőket, és féktelen természetével számtalan egyéb vizsályt okozott, amelyek csak tovább rontották a Ku Klux Klán egyébként is vészesen fogyatkozó jóhírét.

Csillapíthatatlan viselkedésével magára haragította Klánbéli testvéreit, akik éltek az Alapszabályban lefektetett lehetőséggel, és magához a Birodalmi Varázslóhoz fordultak jogorvoslatért. Követelték, hogy Hiram Wesley Evans vessen véget a törvénytelenségnek, és üssön szét a renitens tagok között. A Birodalmi Varázsló eleinte ódzkodott tőle, hogy fogadja a panasszal érkező küldöttséget, majd végül csak kötélnek állt, és időpontot adott Rich ellenlábasainak. A szervezetet átszövő korrupció azonban számos akadályt emelt a vizitációra érkező küldöttség útjába. A delegátus több atrocitást is elszenvedett az út során, fizetett provokátorok próbálták kisiklatni az ügy menetét, ám a csoport a csodával határos módon végül szerencsésen megérkezett a Birodalmi Varázsló színe elé. Hiram Wesley Evans pompásan berendezett lakosztályában, tagbaszakadt bérgyilkosok társaságában fogadta a panasszal érkezőket. A renegát Klántagok élete hajszálon függött, de végül előrelátásuknak köszönhetően élve kerültek ki a kalamajkából: a szekrényhátú príbékek, miután megtudták, hogy a panasszal érkezők számos személyt tájékoztattak utazásuk célpontjáról és a találkozón résztvevő személyek kilétéről, kénytelen-kelletlen elálltak bűnös szándékuktól. Evans Birodalmi Varázsló immár nem tudta szőnyeg alá söpörni az ügyet, és nem tudta megakadályozni a botrány kirobbanását – ha másért nem is, de a látszat fenntartása érdekében kénytelen volt eltávolítani a bűnös vezetőket.

Az elképesztő skandalum alapjaiban rengette meg a szervezetet, és a Ku Klux Klán hajója tekintélyes méretű léket kapott ezáltal. A baj azonban most sem járt egyedül: röviddel később a Klán egyik vezetője, Edward Young Clarke, aki a propagandaosztályt igazgatta, viharos körülmények között kilépett a szervezetből. Távozá-

sa korántsem volt angolosnak mondható, mivel a derék propagandista, temperamentumos ember lévén, úgy becsapta maga mögött az ajtót, hogy az egész épület beléremegett. Drámai fejlemény volt ez, hisz Clarke roppant fontos figurája volt a Ku Klux Klánnak: tudta a társaság titkait és piszkos üzelveit, részletekbe menően ismerte a pénzügyi machinációkat, valamint személyes ismeretségben volt a vezetéssel és a legfontosabb civil pártolókkal. Clarke kilépésének oka az volt, hogy a kékgalléros értelmiségi kiábrándult a faragatlan Klántestvérekből, az ostoba vandalizmusból és a szabadon dühöngő, többnyire céltalan agresszióból, legfőképpen pedig anyagi részesezését kevesellte. Hiram Wesley Evans Birodalmi Sárkány így nemcsak egy pótolhatatlan propagandistát és egy remek üzletembert veszített el, de egyszersmind veszélyes konkurenciával kényszerült szembenézni, akit immár nem volt képes a szokásos módszerekkel félreállítani. Edward Young Clarke pedig úgy döntött, hogy kamatoztatja a Ku Klux Klán felvirágoztatása során szerzett tapasztalatát: röviddel kilépése után új társaságot szervezett, amely a Ku Klux Klán merev dogmaival szemben jóval kevésbé szigorú megközelítésben gyakorolta a hazafiság fogalmát. Az egykori propagandafőnök társasága (amely a felettébb hangzatos Legfelső Birodalom névre hallgatott) élén nem holmi szedett-vedett csürheként kívánt fellépni, hanem jól szervezett, politikailag és társadalmilag egyaránt szalonképes mozgalomként akart tevékenykedni. Clarke nem óhajtott mindenféle középkori misztériumot és túlbonyolított, rituális csinnadrattát, sokkalta inkább egy átlátható, és legfőképpen jól kontrollálható társaságot állított fel, amelynek kapuit tágra nyitotta a jelentkezők előtt. A Legfelső Birodalom sorai-
ba nem csupán protestánsokat várt, de patrióta érzelme-

ikben erős katolikusokat, zsidókat, vagy akár jó családokból származó feketéket (!) is felvett. Ezzel a lépéssel persze a végletekig magára haragította egykori Klánstestvéreit, akik valósággal tajtékoztak a dühtől. Bár

a KKK tagsága megtorlásért üvöltött, Evans Birodalmi Sárkány nem mert nyíltan szembeállni a férfival, aki túlságosan is sokat tudott: nem volt kétséges, hogy Clarke, ha fenyegetve érzi magát, rögvest nyilvánosság elé tárja a Klán piszkos üzelmeit. Az új szervezet, amely erkölcsi tisztaságot és hazafias megújulást hirdetett, vonzó alternatívát nyújtott azon

Klántagok számára, kikben még pislákoltnémi becsület – így veszélyes konkurenciává nőtte ki magát, amely képes volt rá, hogy mind a régi tagokat, mind az új szimpatizánsokat elhódítsa a KKK elől. A Legfelső Birodalom ugyan nem bizonyult hosszú életű szervezetnek, de jelentősen gyengítette a Ku Klux Klánt, így tevékenyen hozzájárult a csuklyások társaságának hanyatlásához.

A botrányözönnek pedig még korántsem volt vége. A belső viszályok önmagukban is hatalmas viharokat ka-

THE KLUXER

The Ku Klux Magazine

Published Weekly at Dayton, Ohio, by
The Ferret Publishing Co.

Language and Moral Reform

Subscription Office: 1215
Ferret Publishing Co., Dayton, Ohio

Published by The Ferret Publishing Co.,
1215 Ferret Publishing Co., Dayton, Ohio

Subscription Office: 1215
Ferret Publishing Co., Dayton, Ohio

Published by The Ferret Publishing Co., 1215 Ferret Publishing Co., Dayton, Ohio

Subscription Office: 1215
Ferret Publishing Co., Dayton, Ohio

Editorial

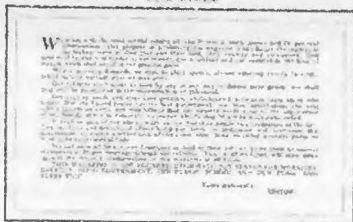
The Kluxer is published every Saturday by The Ferret Publishing Company, Dayton, Ohio, and will continue to publish 100 per cent American and every week, but without publishing and without any of the Kluxer's staff. All of our American staff should read.

The Kluxer's staff is composed of men and women who are interested in the welfare of a good newspaper and who are interested in the welfare of the Kluxer's staff. All of our American staff should read.

The Kluxer's staff is composed of men and women who are interested in the welfare of a good newspaper and who are interested in the welfare of the Kluxer's staff. All of our American staff should read.

The Kluxer's staff is composed of men and women who are interested in the welfare of a good newspaper and who are interested in the welfare of the Kluxer's staff. All of our American staff should read.

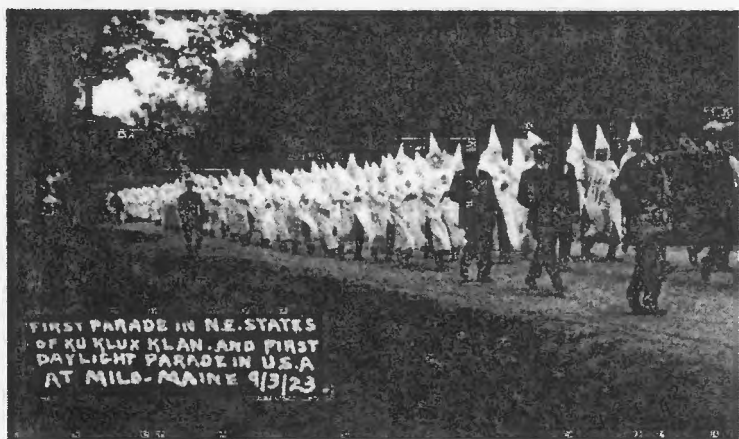
ONE RIFLE

ONE FLAG

A Klán újságjának címlapja 1923-ból

vartak, de a Klán tagsága különféle nyilvános jogi perpatvarokba is bonyolódott, amelyek tovább rontották a szervezet társadalmi megítélését. 1927-ben Pennsylvania

A Klán első nappali demonstrációja (1923.03.09.)

állam egyik helyi csoportja kilépett a szervezetből, és 100 000 dollárra perelte a vezetést. A renegát tagok arra hívtakoztak, hogy a Ku Klux Klán egyszerre okozott hatalmas anyagi károkat saját tagszervezete számára, illetve terrorizálta a Klántagokat. Kiderült, hogy a Klán vezetése esetenként igencsak furcsa politikát gyakorolt: azon társaikat, akik el akarták hagyni az egyre botrányosabb hírű szervezetet, többnyire veréssel próbálták rábírní szándékuk megváltoztatására, nem egy alkalommal pedig meggyilkolták a szakadár személyeket.

A Ku Klux Klán középnyugati szervezeteinek hatalma és befolyása egészen a '20-as évek végéig kitartott, majd a szervezetek ezen a területen is hanyatlásnak indultak. A bukást kiváltó ok egy Nagy Sárkány, David C. Stephenson letartóztatása, majd elítélése volt. A férfit

emberrablás és szexuális erőszak vádjával vitték bíróság elé (az áldozat egy fiatal lány volt), majd további bizonyítékok kerültek elő, amelyek hitelt érdemlően mutatták, hogy Indianapolis város polgármestere és Indiana Állam kormányzója egyaránt belsőleges kapcsolatot ápol a Klán vezetőjével. David C. Stephenson megrettent az elé-

be tett bizonyítékoktól, és hogy jó benyomást gyakoroljon a nyomozóhatóságokra, „énekelni” kezdett: bevallotta a c i n k o s o k neveit, feltárta a helyi Klán szervezetét, és

Tömegdemonstráció: a menet élén a Nagy Sárkány halad

listát állított össze a korrump tisztségviselőkről. A Nagy Sárkány bízott benne, hogy részletes feltáró vallomása előnyös színben tünteti fel az államügyész előtt, az események azonban nem igazolták elvárásait. Az átadott információk alapján a vádiratot kiegészítették a korrupció pontjával, David C. Stephensont pedig a precedensértékű perben elítélték, és életfogytig tartó börtönbüntetéssel sújtották. A per hatalmas csapást jelentett a Ku Klux Klán egésze számára, hisz a közvélemény felé egy végletekig korrump és erőszakos szervezet képét közvetítette, amelynek tevékenységét a magasztos ideológiák

megvalósítása helyett sokkalta inkább a póre anyagi haszonszerzés jellemzi. A Klán társadalmi megítélése mélypontra esett, az egyetlen évtizeddel korábban még glóriával övezett titkos társaság az emberek szemében immár nem volt különb holmi aljas brigantik csürhe gyülekezeténél. A Nagy Sárkány elvesztése térdre rogyasztotta a helyi szervezeteket, a megüresedett pozícióért vívott hatalmi harc pedig megosztotta és szétszórta a tagságot. A szövetségi hatóságok lecsaptak a hálózatra: széleskörű nyomozások indultak, amelyek eredményeképpen számos tisztségviselőt letartóztattak, majd perbe fogtak.

A szövetségi kormányzat persze korántsem vette jó néven a Ku Klux Klán létezését és erőszakos tevékenységét. A Kongresszus számos olyan törvényt fogadott el, amelyek a titkos társaság megszorongatására voltak hivatottak, ám ezek csak részlegesen korlátozták a szervezet tevékenységét. Többek között tilalommal sújtották az álarcviselést, ám ezt a rendelkezést egyrésztől nehéz lett volna maradéktalanul érvényre juttatni, másrészt pedig a Klán tagjai vajmi keveset törődtek a törvénnyel.

A szövetségi kormányzat ugyan gyengének bizonyult a Klán ellenében, de a társadalmi változások és a belső viszályok meggyengítették, majd szétszórták a titkos társaságot. 1928-ban a Ku Klux Klán taglétszáma már nem érte el az egymilliót, két évvel később pedig alig 30 000-re esett vissza. A második Láthatatlan Birodalom napja végleg lehanyatlott, és beköszöntöttek az elnyújtott agónia évei.

DOKUMENTUMOK A KU KLUX KLÁN MÁ- SODIK KORSZAKÁBÓL

A prosperáló '20-as évekből számos érdekes dokumentum maradt az utókorra, amelyek remekül példázzák a Ku Klux Klán jellegét és hitvallását, szervezeti felépítését és alapvető elveit, de tevékenységüket és társadalmi szerepvállalásukat illetően is gazdag információforrásként szolgálnak. Ezek közé a dokumentumok közé tartozik a Klántagok Kézikönyve, amelynek bizonyos passzusai mindenképpen érdeemesek rá, hogy az olvasók elé tárassanak. Az 1925-ben keltezett kézikönyv többek közt az alábbi kitételeket tartalmazza:

A REND

I. A név

„Ku Klux Klán Lovagjai”

„Mindörökké úgy lesz ismeretes, mint a KU KLUX KLÁN LOVAGJAI”

II. Részlegei

Négy Rendje létezik a Rendnek, amelyek név szerint:

- 1. Polgárok rendje vagy K-UNO (Próbaidősek)*
- 2. Kaméliás Lovagok vagy K-DUO (A Lovagok Első Rendje)*
- 3. A Nagy Erdő Lovagjai vagy K-TRIO (Az Amerikai Lovagrend Tagjai)*

4. Az Éjjéli Rejtély Lovagjai vagy K-QUAD (A Lovagrend és a Spirituális Filozófia felsőbb Lovagjai)

III. Jellege

1. Hazafias. A legfőbb célok egyike a „tiszta patriotizmus a hazánk iránt”. A Klántagok már a kapcsolat kezdetén megtanulták, hogy a mozgalom tagjaként kötelességük „patrióta érzelmeket táplálni hazánk iránt”.

2. Katonai jellegű. Katonai jellegének része, hogy a mozgalom szervezett, az általa végrehajtott műveletek pedig katonai jellegűek. Katonai alapokra helyezve került megszervezésre, hogy parancsra a rend teljes erejével gyors, összehangolt akciókat hajthasson végre.

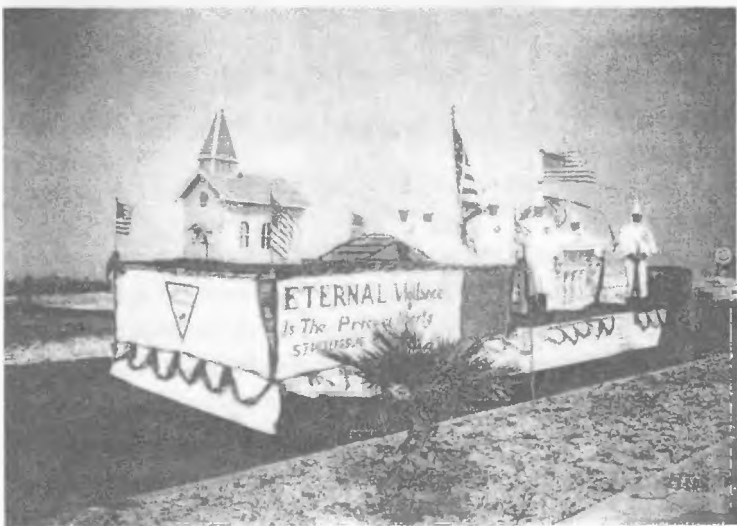
3. Jótékony. Ez azt jelenti, hogy a mozgalom a programja alapján önfeláldozó szolgálatot teljesít mások javára. Jótékony intézmény lévén a Ku Klux Klán Lovagjai feladatként jelölték ki maguk számára a nélkülözők és sínylődők segítségét és támogatását.

4. Rituális. A Ku Klux Klán valamennyi rendje rituális külsőségeket követve tanácskoznak, kötelességük betartani a közös üdvözléseket, jeleket, kifejezéseket, és egyéb titkos egyezményeket, hogy azok a tagok, akik már találkoztak ezekkel az egyezményes jelekkel, meglegeljk rendbéli társaikat. A rituális jelek a szertartások kötelékei, amelyek összekötik az egyik Klántagot a másikkal.

5. Társadalmi jellegű. A Ku Klux Klán Lovagjai törekednek rá, hogy egyesítsék azokat a szervezeteket és egyéneket, akik bírnak a tagság feltételeit teljesítő esszenciális tulajdonságokkal.

6. Testvéri. A rendet valódi testvériségként hozták létre.

A Klántagok a Klán szellemiségének megfelelően viszonyulnak egymáshoz. Eme parancsolat által egyezséget kötöttek, hogy egymással testvérként bánnak. A felebaráti szeretet az egység köteléke. Ez feltételezi a tevékeny jó szándék szellemiségét és azt, hogy valamennyi Klántag támogatja a másik Klántag jólétét mind „szociális, fizikai, morális és hivatásbeli” szempontból.

„Az örökkévaló erőszak a szabadság óra”

IV. Kormányzata.

Az Alkotmány gondoskodik róla, hogy felállításra kerüljön egy kormányzat, amely a mozgalom érdekeit követi, és a lehető legnagyobb hatékonyságra törekedve fejleszti a mozgalom részeit.

1. A kormányzat jellegénél fogva katonai. A Klán kormányzati formáját egy hadsereg kormányzatához teszi hasonlóvá. Miként az Amerikai Egyesült Államok Had-

A Ku Klux Klán baseball-csapata

serege is jól szervezett a tiszti fokozatok és hadseregcsoporthoz által, így a Ku Klux Klán Lovagjait is szervezett erővé teszi a patrióta küldetés beteljesítése. A Főparancsnok tisztjét a Birodalmi Varázsló viseli. A Hadosztályparancsnok tisztjét a Nagy Sárkányok viselik. A Dandárparancsnokok tisztjét a Nagy Titánok viselik. A Hadseregparancsnokok tisztjét a Tiszteletbeli Küklopszok viselik. Valamennyi parancsnok rendelkezik a stábjá felett és egyéb alsóbb fokozatú tisztségek viselői felett.

2. A kormányzat eme formája szükségszerű (a) a hatékony adminisztráció miatt: (b) a működés és a műveletek hatékonysága szempontjából: (c) a rend védelmezése érdekében.

A történelem számos patrióta testvériség kudarcát feljegyezte, amelyeket az úgynevezett demokratikus alapokra építettek. A katonai formájú kormányzás nélkülözi ezt a jellemzőt, így hatékony vezetést, egyértelmű normákat, ésszerű együttműködést, aktív működést, uniformizált módszereket, összehangolt műveleteket eredményez, egy kézbe helyezi a szükségszerű és gyors akci-

ők végrehajtásának felelősségét, anélkül, hogy a Ku Klux Klán Lovagjai degenerálttá válnának holmi passzív és kevésbé hatékony társadalmi rend követése miatt. A kormányzat katonai jellegének az igaz patriotizmust kell elősegítenie, és ezt is fogja elősegíteni, mivel csakis és kizárólag ez a fajta kormányzat képes garantálni a sikert. El kell kerülnünk a többi szervezet sorsát, amelyek a demokrácia szikláján futottak zátonyra.

V. Hatalma.

Elsősorban a Birodalmi Varázsló személyében testesül meg. A Ku Klux Klán Lovagjai szervezet arra törekszik, és a kormányzat elvei azt követelik meg, hogy mindig lennie kell egy személynek, ki rangja által áll a többi Klántag felett, ki viseli a parancsnokság felelősségét, kinek vezetői hatalmát a többi lojális Klántag elfogadja és tiszteletben tartja.

A Klántagoknak fel kell ismerniük őt. Az Alkotmány egyértelműen kimondja: „Kinek döntései, javaslatai, irányelvei, jelöltjei, szabályai és utasításai teljes hatalommal bírnak, valamint kétségek nélkül felismerhetők és tiszteletben tartottak a Láthatatlan Birodalom valamennyi polgára által.”

A mozgalom egésze, amely félelmetes felelősséggel és varázslatos lehetőségekkel telített, felrázza Amerikai népet. Minden egyes Klántag fontos és szükséges, életteli tényező a mozgalom számára. Ebben a keresztes háborúban kevés helyt kap az „egyéni játék”. A siker csak az önzetlen „csapatjáték” által válik kivívhatóvá.

SZÁNDÉKOK ÉS CÉLOK (MÁSODIK CIKK, AZ ALKOTMÁNY)

I. Mobilizálás

Elsődleges cél: „Az Amerikai Egyesült Államok fehér, helyben született, állampolgársággal bíró férfi lakosságának egyesítése: akik semmiféle idegen kormányzattal nem állnak nemzeti, intézményi, uralkodói, vagy személyes szövetségben: kik morálban erősek: kiknek hírneve és elhivatottsága tiszteletben áll: kiknek szokásai példaértékűek: kik épelméjűek és betöltötték a 18. életévüket: kik közösen esküdtek fel a szigorú szabályok által irányított testvériségre.

II. Kultúra

A Ku Klux Klán Lovagjai olyan mozgalom, amely áhítattal szolgálja az eredeti Amerikai hazafias szellemiség erősítésének feladatát. A Klántagok a tiszta hazafiság példái kell, hogy legyenek. Feladatuk, hogy erősítsék a helyben született fehér, Protestáns Amerikai személyek hazafias érzelmeit, hogy védelmezzék az Amerikai intézményeket. A Klántagok elhivatottak ama alapelve irányába, miszerint Amerikának az Amerikai elvek, az Amerikai ideák, az Amerikai érzület megteremtése, az Amerikai intézmények erősítése által kell igazán Amerikaivá válnia.

III. Testvériség

A mozgalom a célt szolgálja, hogy igazi testvériség teremtsődjön azon emberek között, akik fajban, hitben, szellemben, jellemzőkben, érdeklődésben és célokban hasonlóságot mutatnak. A rend tanításai tisztán alakítják az attitűdöt és vezénylik azt, hogy híven kifejezésre jusson a testvériség, vagy, „a Klán tulajdonságainak összességének gyakorlata”.

IV. Jótékonyság

„Támogatni a sérültet és az elnyomottat, segíteni a szenvedőt és szerencsétlent, kiváltképp az özvegyeket és az árvaakat.”

A legfontosabb példa minden igaz Klántag számára, mint jellemük kritériuma, Jézus Krisztus, „aki jócselekedetet téve távozott”. A mozgalom a maga teljességében fogadja el az önzetlen segítségnyújtás Keresztény gondolatát, és ennek megvalósítására fog törekedni, az emberek legfőbb tanítója, Jézus Krisztus példájára.

V. Védelem

1. Az otthon. „Pajzs által védeni az otthon szentségét.”. Az Amerikai otthon az alapja az élet legkiválóbb dolgainak, a társadalomban, az egyházban, és a nemzetben. Szentségét oltalmazni kell, érdekeit őrizni kell, jólétét elő kell segíteni. Mindenféle hatást, amely láthatóan bomlasztja az otthont, önmagában kell elpusztítani. A Ku Klux Klán Lovagjai megvédelmezik az otthont azáltal, hogy támogatják mindazt, amely stabilitását, biztonságát és sérthetlenségét szolgálja.

2. Női nem. A Ku Klux Klán Lovagjai kijelentik, hogy a szervezet felvállalja „a női nem védelmezésének szent kötelességét”, és kihirdeti, hogy céljainak egyike a „női nem tisztaságának oltalmazása”.

A nők degradálása az emberi személyiség szentségének sértése, bűn a faj ellenében, bűn a társadalom ellenében, ártalmas az országunkra, és az élet legjobb, legnemesebb, legemelkedettebb részének a prostituálása. Sem faj, sem társadalom, sem ország nem emelkedhet magasabbra, mint saját asszonyai.

3. Elesettek. „Védelmezni kell a gyengét, az ártatlant, és védelmezni kell a rosszt, a törvényteleniséget, az erőszakot, a brutalitást előtt védtelen személyeket.”

A gyermekek, a rokkantak, és más elesettek a Klán védelmező karjai között leljenek menedéket.

4. Amerikai Érdekek. „Védelmezni és oltalmazni az Amerikai Egyesült Államok Alkotmányát és valamennyi törvényét, és védelmezni kell az államokat és az embereket bármiféle idegen forrásból származó behatástól.”

VI. Faji rendelkezések

„Örökké fenntartani a fehér faj felsőbbrendűségét”. „Örökké fenntartani az Isten által adott felsőbbrendűségét a fehér fajnak.”

A Klán valamennyi tagjának megkérdőjelezhetetlen határozottsággal kell „teljes hittel iparkodni a fehér faj örökös felsőbbrendűsége érdekében.”

VÉTSÉGEK ÉS SZANKCIÓK

I. A Rend ellen elkövetett vétkek két csoportba sorolandók, könnyű és súlyos vétségekre.

II. Súlyos vétségek

A súlyos vétségek közé tartozik:

1. Hazaárulás az Egyesült Államok ellen.

2. A szövetségi eskü megsértése a Rend ellenében, vagy bármely más eskü megsértése.

3. Tiszteletlen viselkedés a nőekkel szemben.

4. A Rend Alkotmányának és törvényeinek megsértése

a. összeesküvés által

b. állampolgárságról való lemondás vagy az állampolgárság elvesztése által

c. bármely, az Amerikai Egyesült Államok ellenében munkáló külföldi hatalom támogatása által

d. a Klán törvényeinek megsértése által

e. iszákosság által

f. szokásszerű vulgáris vagy profán magaviselet által.

5. A Klán szempontjából és faji szempontból méltatlan viselkedés: „Felelősséget kell vállalni a kaukázusi vérvonal genetikai beszennyezéséért.”

Fehér emberek nem keverhetik vérüket bármely színes bőrű vagy alsóbbrendű faj vérével.

6. Könnyű vétségek rendszeres elkövetése: „A rendszeresen elkövetett könnyű vétségek súlyos vétségnek tekintendők.”

Könnyű vétségek

1. Iszákosság

2. Profán vagy vulgáris magaviselet

3. A Rend érdekei ellenében elkövetett cselekvés

4. Parancs megtagadása vagy hibás végrehajtása

5. Válaszadás megtagadása vagy hibás végrehajtása

6. Lemondási felszólítás visszautasítása vagy hibás végrehajtása

A Ku Klux Klán 1925-ben tartotta az első felvonulást Washington D.C.-ben

(...)

11. Titoktartás

1. A Klántag esküje titoktartást ír elő minden olyan kérdésben, amely a Ku Klux Klán Lovagjaira vonatkozik.

a. Ünnepelesen megesküszik rá, hogy titokban tartja a Rend titkos szimbólumait. Ez azt jelenti, hogy nem fedi fel sem a jeleket, sem a jelszavakat, sem a kézfogásokat.

b. Ünnepelesen megesküszik rá, hogy a Renddel kapcsolatos információkat szent titoktartással kezeli.

(...)

3. Az igaz Klántag ellenáll az árulásra csábításnak. Nem megvásárolható. A Klántag becsülete mindennél drágább.

(...)

Nem kevésbé tanulságos olvasmány, egyszersmind fontos kordokumentum az 1923-ból fennmaradt, Black Hill környékén terjesztett propagandaanyag, amely büszkén felvállalja a Klántagok cselekedeteit és a Klán filozófiáját.

A Ku Klux Klán Lovagjai – A szervezet jellege – A szervezet céljai

A Klántagok: Amerikai, keresztény, fehér és protestáns személyek. A Ku Klux Klán Lovagjait a natív amerikai, fehér protestánsok alapították, hogy valamennyi törvényes eszköz igénybevételével küzdjenek a törvénszegés ellen.

(...)

Vizsgálódjon, és találja ki önerőből, miféle személyek és miféle szervezetek állhatnak szembe a Ku Klux Klánnal.

Látni fogja, hogy az Egyesült Államok valamennyi gonosztevője, szeszcsempésze, uzsorása, kábítószerárusa, csirkefogója és a bűnözője a Ku Klux Klán ellensége, akár egyéni, akár szervezett formában, miként a Ku Klux Klán ellenfelei között találják az összes anarchistát, a közoktatás ellenzőit, a vörös radikálisokat, az idegen Pápa szolgálait, és az idegeneket, akik országunk ellenségei.

Emlékezzen rá, miként az alapelvek is kikötik, a Klántagok nem vörösök, nem radikálisok, nem pártolják a gyújtogatásokat és a gyilkosságokat. Ők Amerika hű polgárai, az önök szomszédjai, az önök barátai, kikkel nap, mint nap örömmel találkoznak. Klántagok vendégeskednek az ön asztala körül, rendszeresen bonyolítanak le üzleteket önnel, és önnel együtt látogatják a templomot. A Klántagok a közösségek tiszteletben álló tagjai.

Helyi szinteken a Klán a lehető legnagyobb támogatással bír, köszönhetően 100 százalékos amerikai hitvallásának és a prohibíció melletti elkötelezettségének. A Klán tagjai közül sokan hiszik, hogy szükség van az örökre, fenntartsák a törvényes rendet és terjesszék az igaz Amerikai hitvallást. 1924 körül esett meg, hogy Dél-Dakotában, Redfiled városában egy szeszcsempészséssel gyanúsított férfi magára vonta a KKK figyelmét. Blacky Smith, foglalkozását tekintve szénfuvarozó, szeszcsempészséssel foglalkozott, így felszólították, hogy hagyjon fel tevékenységével és térjen haza a feleségéhez. A Klán ezután kapcsolatba lépett Blacky-vel és azt javasolta neki, hogy inkább hagyja el a várost, vagy szurokba és tollba forgatják. Blacky és a felesége gyorsan odébbálltak. (...)

Az okok, amelyek miatt a Klán jelen van Black Hill térségében, éppoly változatosak, mint a szervezet tagsága. A polgári őrsg harcol a cempészet, a prostitúció, és egyéb, már említett bűncselekmények ellen. A szóbeszéd azt terjesztette, hogy feketék csoportjai kívánnak Fort Meade erődjéhez, a lovassági támaszponthoz települni, miként Sturgis keleti részébe is be kívánnak vándorolni. A faji viszonyok Sturgis térségében harmonikusak és egészségesek voltak, ám sérülékenyek. A múltba számos néger család élt a területen, akik sem erős érzelmeket nem korbácsoltak, sem előítéleteket nem gerjesztettek. Még mindig jelen volt a területen néhány magányos fekete, akik a helyi közösségek tagjai voltak, de sokakat megrémisztett a lehetőség, hogy színes bőrű személyek sokasága kíván letelepülni. A szóbeszédben szereplő néger csoportok természetesen soha nem települtek le a térségben.

A leginkább nyilvánvaló ok, amely magától értetődővé teszi a KKK aktivitását, a Római Katolicizmus és a Katolikusok politikai térnyerése elleni küzdelem. Több helyi vezető is nyilatkoz-

ta, hogy a katolicizmussal való szembenállás volt az oka annak, hogy belépett a Klánba.

(...)

Végezetül pedig következzen egy igen beszédes újság-cikk, amely a Ku Klux Klán tízéves fennállása alkalmából született Hiram W. Evans Birodalmi Varázsló tollából, és amelyet a North American Review 1926 májusában megjelent száma adott közre.

A legnagyobb tett, amely eddig végrehajtásra került, az, hogy formáltuk, összegyűjtöttük és erősítettük az eszmét – az Amerikai Egyesült Államok megmentését és gyarapítását szolgáló eszmét, amely az Amerikát felépítő pionírok gyermekei számára mindennél fontosabb, és amely egyedülként szolgálja a pionírok szellemiségét. A Klán nem formál jogot rá, hogy kijelentsen, ő teremtette meg ezt az eszmét – hisz az régóta ott lakozott az igaz emberek lelkében. De a Klán adta meg a célt, a módszereket, az irányt és az eszközöket.

Mikor megjelent a Klán, a nemzet zavarodott volt a hirtelen ébredéstől, hisz a szervezatlenség és a reménytelenség álmát aludta, még az idegenek és az idegen eszmék inváziója fel nem zavarta. Tíz évvel a Klán felállítása után a nemzet fegyverben állt, védekezésre készen. Nagyszerű tettet hajtottunk végre. A második legnagyobb tett jóval önösebb: elnyertük az Amerikánista mozgalmak vezetői szerepét. Néhány magányos hangtól eltekintve, a mozgalmakat majdnem elfojtotta az idegenek és az idegenszívű „liberálisok” moraja, de a Klán egyedül is szembenézett a betolakodókkal.

William Simmons Birodalmi varázsló

Mindez nem azt jelenti, hogy a Klán összegyűjtötte mindazon embereket, akik készen állnak rá, hogy harcoljanak Amerikáért. A Klán a harc bajnoka, mivel nem csupán egy szervezet. A Klán eszme, hit, cél, egy szervezett keresztes hadjárat. Egyetlen toborzott tagot sem vesztettünk még el. Bár férfiak és nők lemondanak rangjaikról, de

céljainkban velünk maradnak, és bármely krízis esetén csatlakoznak hozzánk. És milliók vannak még, olyanok, akik nem csatlakoztak hozzánk, ám ugyanúgy gondolkodnak és ugyanúgy éreznek, és ha hívjuk őket, akkor az oldalunkon harcolnak. Ez a mi igazi erőnk, és azok, akik ezt tagadják, soha nem fogják megérteni a mai Amerikát.

Az elmúlt tíz év további eredményeket is hozott: a tagságunkhoz tartozó milliók alapos állampolgári oktatásban részesültek, visszaszorítottuk a törvényteleniséget és elősegítettük a jó kormányzatok felállítását, erőnknek megfelelően visszaszorítottuk a bevándorlást, és megghiúsítottuk a Katolikusok törekvését, hogy bekebelezzék a Demokrata Pártot. Az általunk nyújtott segítség fontos segítség volt.

(...)

A Klán, mindezek után, azért állt ki, hogy a régi pionírok leszármazottai közé tartozó Amerikaiak tömegéhez szóljon. Hisz-

szük, hogy tisztességgel és hitelesen képviseljük őket, hisz támogatásuk kiválóan bizonyítja ezt. Hogy megértsék a Klánt, meg kell érteni a régi vágású Amerikaiak karakterét és jelenkori gondolkodását. A tömeget pedig, és ezt soha nem szabad figyelmen kívül hagyni, el kell különíteni az intellektuálisan elkorcsosult „liberálisoktól”.

Ezek az emberek elsősorban az Északi fajnak nevezett népcsoportok leszármazottai, azon faj leszármazottai, akik az elkövetett hibák mellett is a teljes modern civilizációt adták a világnak. A Klán semmilyen más népcsoportot nem kíván képviselni eme népcsoporton kívül.

(...)

A MÁSODIK KU KLUX KLÁN SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

A második Ku Klux Klánt alapító William Simmons tiszteletben tartotta a Nathan Forrest által támasztott hagyományokat, de a szervezet felépítését és működését számos ponton módosította, hogy átláthatóbbá és kontrollálhatóvá tegye a társaságot.

A Láthatatlan Birodalmat a Klán által ellenőrzött területek összessége adta ki, azokat a területeket pedig, amelyeken a szervezet nem vetette meg lábát, Idegen Világoknak titulálták. Ebből következett, hogy a Klánon kívül eső személyeket az Idegen névvel illették, akik közül mennél többet a Klán keblére kellett terelni.

William Simmons a területi hierarchia meghatározásánál alkalmazott kifejezések közül többet is lecserélt, és a

formai egység okán „k” betűs szavakkal helyettesítette azokat. A Láthatatlan Birodalmat Királyságokra (Realm) bontotta, amelyek többé-kevésbé az egyes államokat fedték le. A Királyságokat Klantnokra, vagyis járásokra osztotta, amelyek további Klavernekre (az angol cave szó torzított alakja lenne ez), vagyis Barlangokra tagolt.

Hűségeskü

A szervezet teljes neve szintén némi változáson esett át: immár nem Ku Klux Klán, hanem a Knights of the Ku Klux Klan, vagyis a Ku Klux Klán Lovagjai elnevezést használta. A szervezeten belül szigorú, katonai jellegű hierarchia uralkodott. A társaság élén a Birodalmi Varázsló állt, kinek megbízatása elviekben négy évre szólt. Ha a poszt megüresedett, úgy a főparancsnokok, a Nagy Sárkányok nevezték ki az utódot. A Birodalmi Varázsló teljhatalommal bírt: ő nevezte ki és ő hívta vissza a tisztségviselőket, ő döntött az alkalmazott szimbólumokról és szabályokról, a kiadványok tartalmáról és formai jellemzőiről, a titkos jelekről és rituálékról. Alárendelt tisztség-

viselőit belátása szerint bármely jogkörrel vagy feladattal felruházhatta. Hatalmában állt bármely Klántag elmozdítása vagy előléptetése, természetesen a Ku Klux Klán alkotmányának maradéktalan betartása mellett. A rend törvényhozó szerve az Imperial Klonvokation volt, amely minden második év szeptemberében került összehívásra. Minden egyes Királyság meghatározott számú tagot delegálhatott és meghatározott számú szavazattal bírt. Az éves összejöveteleket Imperial Kloncilium névvel illették, ez a testület látta el a bírói és az ítélelhozatali funkciókat. Az Imperial Klonciliumokat szintén a Birodalmi Varázsló hívta össze, a hagyomány szerint július hónapjában. Eme fórumok döntéseit a Birodalmi Varázsló megvétózhatta, ám vétójogát a tagok háromnegyedes többséggel érvénytelenné nyilváníthatták.

A tisztségek szigorú hierarchikus rendben követték egymást, a következő rangokkal: Nagy Küklopsz, Imperial Klaliff (alelnök), Imperial Klokard (lektor), Imperial Kludd (Legfőbb Káplán), Imperial Kligrapp (Legfőbb Titkár), Imperial Klabee (Legfőbb Kincstárnok), továbbá Imperial Kladd (Legfőbb Igazgató), Imperial Klarogo (Legfőbb Belső Őr), Imperial Klexter (Legfőbb Külső Őr), Imperial Klonsel (Legfőbb Ügyész) és Imperial Night Hawk (Legfőbb Futár), még az egyszerű tagokat Klavalier vagy Knight (mindkét szó jelentése: lovag) névvel illették. Simmons szemlátomást heves szerelembe esett a „k” betűvel, és inkább tett könyörtelen erőszakot az angol nyelven, mintsem hagyta volna, hogy valamely kulcsfontosságú kifejezés nélkülözze az ominózus mássalhangzót.

A Ku Klux Klán Lovagjai által használt jelképek legfontosabbika a rend zászlaja volt, amely egyenlő szárú háromszöget formált. A lobogó alapszíne sárga volt, cak-

kozott szegélye vörös, a sárga lapon egy fekete szín sárkány volt található, amelynek nyelve és farka nyílhegyben végződött. Egyéb fontos szakramentumok között találhattuk a Bibliát, az Amerikai Egyesült Államok és a Konföderáció zászlaját, és természetesen a keresztet.

AZ AGÓNIA ÉVEI

A '30-as évekbeli Ku Klux Klán már alig fakó árnyéka volt régi önmagának. A gazdasági világválság nyomán nemcsak a tőzsde és az ipari struktúra omlott össze, de a krízis társadalmi szinten is felmérhetetlen károkat okozott. Az Egyesült Államok északi területén lévő szervezetek elsorvadtak és feloszlottak, egyedül a Klán bölcsőjének számító déli államokban maradtak fenn többé-kevésbé működőképes helyi tagozatok. Az agresszív cselekmények száma radikálisan megcsappant, a korábban mindennaposnak számító lincselések és gyűjtö-

Wayne Kenaston, San Diego Nagy Sárkánya

gatások ritka eseményekké váltak, a Ku Klux Klán politikai hatalma pedig elolvadt. A titkos társaság tevékenységi profilja átalakult, immár leginkább egy önsegelező,

karitatív célokat szolgáló szervezet profiljához hasonult. A Klán helyi segélyakciókat szervezett és hajtott végre, a tagság visszahúzó-
dott „barlangjaiba” és az egykori dicső napokra emlékezett, az évtizedes terrorhadjárat kultuszát pátyolgatta. A nyilvános felvonulások jócskán megritkultak, az egykori Nagy Éjszakák pedig szerény létszámmal lebonyolított rendezvényekké satnyultak. A széles közvélemény elfordult a Ku Klux Klántól: új tagok csak ritkán kopogtattak a toborzóirodák ajtaján, ellenben az elvándorlásuk jelentős méreteket öltött. A helyzetet csak tovább rontotta, hogy a Ku Klux Klán nyíltan kiállt a nemzetiszocialista Németország és a hitleri nemzetiszocializmus eszméje mellett, amellyel jócskán magára haragította a közvélemény józanabb gondolkodású hányadát.

Wayne Kenaston felesége és gyermeke

Hiram W. Evans Birodalmi Varázsló 1939-ben lemondott rangjáról, helyére James A. Colescott került. Az új vezető a kemény kéz módszerében vélte felfedezni a Ku Klux Klán újbóli felvirágoztatásának egyedüli zálogát, és minden korábbinál brutálisabb akcióprogramot hirde-

tett. A déli területeken lévő, a sanyarú országos állapotokhoz mérten viszonylag erősnek és tevékenynek mondható tagozatok ismét a cselekvés mezejére léptek.

Wayne Kenaston írásos kinevezése

A Klántagok újfent csuklyát és leplet öltöttek, és ha a '20-as évekbeli hadviseléshez mérten kevésbé széles fronton is, de heves támadást indítottak. Lincselések és kivégzések, nyilvános korbácsolások és lángoló

keresztek jelölték útjukat. Az egyre szaporodó brutális bűncselekmények azonban komoly ellenállást váltottak ki mind a lakosság, mind a rendészeti szervek részéről, végül a heves tiltakozások hatására Atlanta államban és Dél-Karolina államban törvényileg betiltották a Ku Klux Klánt.

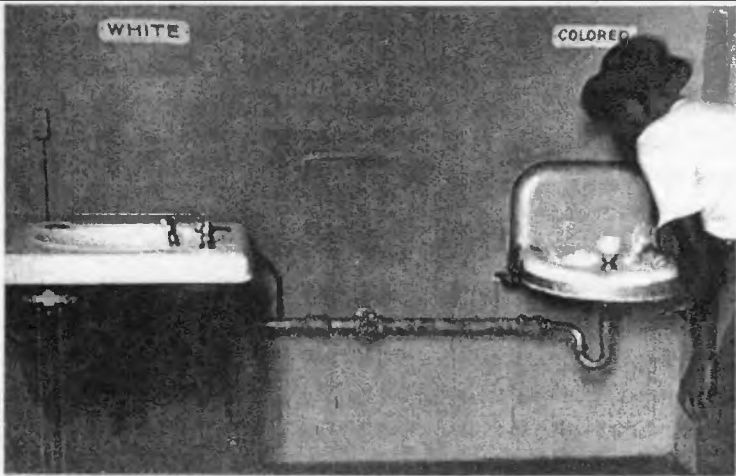
Az agónia időszaka másfél évtizeden ívelt át, még végül egy bírósági döntés tett pontot a második Ku Klux Klán történetére. A szövetségi bíróság 1944-ben feloszlatta a titkos társaságot, arra hivatkozva, hogy bár a szervezet az 1920-as évek óta jelentős bevételekre tett szert, egyetlen huncut centnyi adót sem fizetett. Az adóhivatal becslése szerint a Klán horribilis összegű, körülbelül 685 000 dollárra rúgó adótartozást halmozott fel az állam felé. A Ku Klux Klán kasszája azonban üresen kongott, a vezetés nem tudta kiegyenlíteni a felgyülemlett adótar-

tozást, így a szervezet egyéb lehetőség hiányában felszámolta önnön magát, tagsága pedig szétszéledt.

A KU KLUX KLÁN FELTÁMAD:

A HARMADIK KORSZAK

James A. Colescott feloszlatta a Klánt, de egyes helyi szervezetek –miként az már nem első esetben történt meg – a Birodalmi Varázsló egyértelmű parancsa ellenére is kitartottak. A földrajzilag szétszórt, elenyészően szerény létszámmal bíró, források hiányában közel lebénult sejtek feletti kontrollt Dr. Samuel Greene vette át, akit társai a kedélyesen hangzó „Doki” névvel illettek. A csökönyös férfi nem tudta elfogadni a társaság felszámolását, és eltökélte magát, hogy újból feltámasztja a Ku Klux Klánt. Greene elsősorban a Georgia államban fennmaradt Klavernekre számított, így az új szervezetet The Association of Georgia Klans, vagyis Georgia Klánjainak Szövetsége névre keresztelte. A „Doki” magától értetődő módon az államon kívül létező sejtekről sem mondott le, így az 1946-ban létrehozott hálózat csak névlegesen korlátozta tevékenységét erre a területre, valójában szívesen fogadta bármely más Klán jelentkezését. Greene kitartó munkája csak szerény sikereket fiadzott: bár számos helyi szervezettel vette fel a kapcsolatot, mégsem sikerült szervezett formában egyesítenie az elszórtan létező Klánokat. A talpon maradt szervezetek ugyanis mind ideológiai, mint egyéb szempontból megosztottak voltak, így képtelenek rá, hogy közös vezetés alatt tevékenykedjenek. Ennek ellenére, ha szórványosan és ritkán, de előfordultak tüntetések, amelyek a korábbiakhoz mérten

Egyenlők, de elkülönítettek: külön kézmosó a feketék és a fehérek számára

csak szerény társadalmi és politikai hatást értek el. A Ku Klux Klán nemcsak nevében vette le a nemzeti jelzöt: miután a társaság nem rendelkezett kiterjedt országos hálózattal, a hajdani Láthatatlan Birodalom voltaképpen alig perifériális szereppel bíró civil társaságok esetleges, laza hálózatává satnyult.

1949-ben Dr. Samuel Greene eltávozott az élők közül, így az ezer sebből vérző Ku Klux Klán elvesztette azt az embert, aki idővel talán képes lett volna ütőképes szervezetté kovácsolni a kicsiny sejteket.

A „Doki” halála után Sam Roper vette át a stafétabotot. Az új Birodalmi Varázsló magas rangú rendőrtiszt volt, Georgia állam központi nyomozóirodájának a vezetője, tehát komoly kapcsolati tőkével bírt. Ennek ellenére az ő tevékenységét sem koronázta nagyobb siker, mint elődje erőfeszítéseit: a férfi reményt veszítve szemlélhetette, ahogy a nagy nehezen felállított Association of Georgia Klans a belső ellentétek feszítésétől darabokra hullik.

Az ötvenes évek elején a társaság hanyatlása immár visszafordíthatatlanná vált, a Ku Klux Klán voltaképpen a póre túlélésért küzdött.

Olybá tűnt, a Klán közel 100 év létezés után végleg el fog tűnni a történelem süllyesztőjében – a történelem kiszámíthatatlan fordulata azonban váratlan módon megsegítette a halódó szervezetet.

1954. május 17-e volt a nap, amikor az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága döntést hozott a Brown vs. Board of Education ügyben. A megfellebbezhetetlen határozat kimondta, hogy az állami iskolákban érvényben lévő szegregáció ütközik az Alkotmányban rögzített elvekkel, tehát a fekete és a fehér bőrű diákok elkülönítése törvénytelen szokás. A Legfelsőbb Bíróság döntése hatalmas társadalmi vihart keltett. Az ítélet kihirdetése után az Amerikai Egyesült Államok lakossága két pártra szakadt, az

elkülönítés és az integráció hívei egymásnak estek a társadalmi hadszíntéren. A déli államok lakossága a faji integráció ellenében sorakozott fel: a fehér polgárok felháborítóknak tartották, hogy gyermekeiket egy iskolában, sőt, egy osztályteremben oktatják a fekete nebulókkal – így rögvest tiltakozó akciókat szerveztek. Az elkeseredett és feldühödött tömegek az iskolai integrációra vonatkozó törvény hatályon kívül helyezését követelték, az indulat pedig magával vonta a feketék

„Rex színház – színes bőrűek számára”

fehér nebulókkal – így rögvest tiltakozó akciókat szerveztek. Az elkeseredett és feldühödött tömegek az iskolai integrációra vonatkozó törvény hatályon kívül helyezését követelték, az indulat pedig magával vonta a feketék

iránti gyűlölet fokozódását. A déli államok területén új társadalmi mozgalom szerveződött, amely White Citizen's Council, vagyis Fehér Állampolgárok Tanácsa néven lépett ki a közélet porondjára. A mozgalom különböző civil körök önkéntes egyesüléséből épült fel, célja pedig az volt, hogy meggátolja a fekete bőrű diákok iskolai integrációját. Ugyancsak felemásan hangzik, de a Fehér Állampolgárok Tanácsa megpróbálta olyan távol tartani az új szervezetet a Ku Klux Klán vészterhes örökségétől, amennyire ez csak lehetséges volt. A vezetés hangsúlyozta, hogy a szervezet magasan iskolázott, mind szakmai, mind emberi kvalitásait tekintve megkérdőjelezhetetlen polgárokból, üzletemberekből és politikusokból, polgármesterekből és rendőrökből, illetve más becsületes köztisztviselőkből áll össze, akik elutasítják a szélsőséges ideológiákat, és érdekeik érvényesítését nem erőszakos úton kívánják végrehajtani. Meglehet, hogy a Tanácsok tényleg tiszteletre méltó, tanult emberfőket tudhattak soraikban, az általuk összehordott és érvként tált sületlenségek

Belépés csak fehér nőknek

azonban oly ordító butaságról tanúskodtak, amely alapjaiban kérdőjelezte meg a vezetés épelméjűségét. Többek közt így érveltek: „A négerek célja, hogy a mi intellektusunkon tenyésszék ki magukat, hogy kilopják a fényt a fehér ember fejéből. (...) Az integrált iskolákba

kényszerített fehér lányok és fiúk szifilisz fogynak kapni a közös kutak használata miatt, a közös könyvek miatt, és a közösen használt tornafelszerelések miatt”. Értelmes érveknek ugyancsak híján volt hát a mozgalom, de a hiányzó rációt bőven pótolták a vad indulatok. Ahogy az idő múlásával egyre magasabb hőfokon izzott a gyűlölet, a Tanácsok egyre több és több radikális elemmel bővültek, akik nem feltétlenül tartották sérthetetlennek az erőszakmentesség elvét. Az egyébként is kritikus helyzetet csak tovább élezte, hogy a szövetségi kormány eltökélten ragaszkodott a törvény végrehajtásához, és ennek érdekében a karhatalmi erők bevetésétől sem riadt vissza, így a tiltakozó tömegnek számos esetben nyílt rá lehetősége, hogy farkasszemet nézzen a reguláris katonaság kirendelt csapataival. Elkeseredett ütközetek zajlottak: a feketék okkal és joggal ragaszkodtak a Legfelsőbb Bíróság döntéséhez, de konokság és rugalmatlanság dolgában az integráció ellenzői sem maradtak alul. A Fehér Állampolgárok Tanácsának radikális tagjai korántsem riadtak vissza a fizikai erőszaktól, ha érdekeik érvényesítése múltott rajta, így az Egyesült Államok déli területén lokális összetűzések és zavargások százaira került sor.

A zűrzavar és a káosz pedig igencsak kedvezett a Ku Klux Klánnak. A társaság kiváló cselekvési programot nyújtott azon fehérnek számára, akik kevesellték a Tanács által alkalmazott, többnyire békés eszközöket, és elfogadták az erőszakot, mint a kérdés megoldásának lehetséges – vagy éppen egyetlen – rendezési módszerét. A radikális elemek, így a Ku Klux Klán kebelére térve folytatták tiltakozó akcióikat, a csuklyások szervezete pedig komoly előnyt kovácsolt a történelemből, hisz a kritikussá fajult viszonyok a KKK ideológiáját, illetve a KKK tevékenységének legitim mivoltát látszottak alátámasztani, és egy-

fajta profetikus színezettel gazdagították a Klán megítélését. Miután az afro-amerikaiak jogaiért harcoló aktivisták lassú, de biztos térnyerése riasztóan hatott a lakosság egy rétegére, a jócskán megroggyant Klán ismét lábra állt. Bár nem sikerült egységbe kovácsolni az egymástól függetlenül tevékenykedő sejteket, az 50'-es évek közepére már körülbelül 40 000 tagja volt a szervezetnek, és körülbelül 30 frakció létezett – ezek közül számos a Legfelsőbb Bíróság ítéletének kihirdetése után került felállításra. A Ku Klux Klán ugyan megosztott volt, de erős és tettekre kész, a társaság pedig felvette az elejtett fonalat, és ott folytatta tevékenységét, ahol egy évtizeddel korábban abbahagyta.

Az erőszakhullám egyre csak terjedt: ismét elszaporodtak a lincselések és a brutális bűncselekmények, a felvonulások és a propagandaakciók. Az atlantai szervezet bátran felvállalta a William Simmons által hátrahagyott örökséget, így 1956 szeptemberében szimbolikus értékkel bíró gyűlést hajtottak végre ugyanazon a helyen, ahol a második korszak kulcsfigurája kikiáltotta az új Láthatatlan Birodalmat. A Stone Mountain magaslaton rendezett találkozón körülbelül 3000 Klántag vett részt, a ceremónia pedig a „régis szép időköt” idézte: rituális öltözetek és szimbólumok, keresztség és tagavatás, majd a tagok bevonultak a városba, és jelenlétükkel demonstrálták a Ku Klux Klán elpusztíthatatlan mivoltát.

A Klán tehát aktivizálta magát, ám az egyre erősödő ellentábor sem tétlenkedett. A fekete polgárjogi aktivisták leghíresebb akciója, a Montgomery busz bojkott 1955. december 1-jén vette kezdetét. Ezen a napon a Montgomery városában lakó feketék bojkottot hirdettek: mivel a buszokon csak elkülönített helyeken utazhattak, úgy határoztak, hogy vállalják a konfrontációkat, és ki-

harcolják, hogy a helyi közlekedési vállalat szüntesse meg a velük szemben alkalmazott negatív diszkriminációt. A hatalmas botrányt kavart bojkott egy mai szemmel nézve szégyenletes esemény hatására bontakozott ki, mikor egy Rosa Parks nevű nőt letartóztattak, mert nem engedte át a helyét a buszon egy fehér személynek.

Rosa Parks iskolázott, intelligens nő volt, aki csak azért nem tudott egyetemi diplomát felmutatni, mivel Alabama államban akkoriban egyáltalán nem működött olyan felsőoktatási intézmény, ahová színes bőrű sze-

mélyként felvették volna. December 1-jén Rosa Parks három másik feketével együtt szállt fel az egyik helyi buszra, ahol az ötödik sorban foglaltak helyet – ez volt az első olyan sor, ahová feketék leülhettek. Né-

A Klán gyűlést tart Montgomeryben

hány megállóval később megtelt az első négy sor, és további fehér bőrű személyek szálltak fel a buszra. Mivel feketék és fehérek nem ülhettek azonos sorban, a buszvezető felszólította őket, hogy üljenek hátrébb, és adják át helyeiket a fehéreknek. Három fekete engedelmeskedett, és odébb ült – Rosa Parks azonban ellenállt, így rendőrt hívtak, aki letartóztatta a nőt. E.D. Nixon, a NAACP nevű polgárjogi mozgalom helyi vezetője telefonon kereste fel a rendőrséget, ahol kerek perec megta-

gadták a válaszára: „Ne üsse az orrát más dolgába.” – hangzott a tisztviselő válasza. Ekkor Nixon egy fehér ügyvéd segítségével lépett kapcsolatba a rendőrséggel, aki kiderítette, hogy Rosa Parks azért került börtönbe,

Imádkozó Klántagok

mert többszöri felszólításra sem kotródott odébb, mikor egy fehérbőrű személy kívánt leülni a helyére. E.D. Nixon felkereste a börtönben lévő nőt, és javaslatot tett felé: használják ki a tragikus eseményben rejlő potenciált, és indítsanak bojkottot, amely a tömegközlekedés területén érvényben lévő szegregáció felszámolását tűzi ki célul. Az NAACP helyi vezetője jól tudta, hogy az akció, amelynek tervét a nő elé tárja, roppant kockázatokat rejt, és előfordulhat, hogy a bojkott legfőbb áldozata maga Rosa Parks lesz, így felajánlotta a nő számára a választás lehetőségét: „Mrs. Parks, az ön engedélyével megtörhetjük a buszokon érvényben lévő szegregációt.”. Az asszony megbeszélte a kérdést férjével és édesanyjával, majd

igent mondott. Nixon és Jo Ann Robinson még aznap éjjel kidolgozták a bojkott akciótervét, a demonstrációt pedig arra a napra időzítették, amelyen Rosa Parks ügye tárgyalásra került a helyi bíróságon. A szervezők felhívást tettek közre, hogy azok a személyek, legyenek bár feketék vagy fehérek, akik elítélik az ilyesféle, jogtalan és durva megkülönböztetést, a hétfői napon tartózkodjanak a buszok igénybevételétől. Az NAACP aktivistái korántsem voltak biztosak a dolgukban: Martin Luther King Jr. visszafogott nyilatkozatában úgy vélekedett, hogy „ha 60 százalékos támogatást kapunk, már sikert érünk el a tiltakozással”.

Maga Martin Luther King így emlékezett vissza az eseményekre: „Azon a reggelen egymás után haladtak el az üres buszok. Csoda történt. Az addig alvó fekete közösség hirtelen felébredt.” A fekete polgárjogi vezető igen bizakodó, optimista hangon nyilatkozott, és mint az utóbb kiderült, helyesen mérte fel az erőviszonyokat. Az első bojkottot további akciók követték, az egy napon át tartó tiltakozást további 24 órás akciók követték, a mozgalom pedig egy teljes héten át tartó akcióban csúcsosodott ki. A Montgomery busz bojkott közel egy teljes éven át zajlott, hatása pedig a legfelsőbb köröket is elérte: az Amerikai Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága kimondta, hogy az „egyenlő, ám elkülönített” elv alkotmányellenes, így a tömegközlekedési társaság nem különböztetheti meg a fekete és a fehér utasokat.

Talán mondani sem kell, hogy a Martin Luther King által csodaként aposztrofált események korántsem találtak pozitív visszhangra a Ku Klux Klán berkein belül. A Legfelsőbb Bíróság döntése alapjaiban rengette meg a Klán ideológiáját, hisz nyilvánvalóvá tette, hogy a törvény immár a csuklyások szervezete ellen munkál. A

Klán azonban nem visszakozott, hanem erőteljes támadásba lendült. Széles és intenzív terrorhadjárat vette kezdetét: elrejtőzött mesterlövészek lőttek a feketék által telített buszokra, a Klántagok megfélemlítették és megverték a „szemtelen niggereket”, és propagandaanyaggal szórták tele a várost. A rendőrség több Klántagot is elfogott és börtönbe vetett, valamint komoly pénzbüntetéseket állapított meg a rasszista társaság kárára, a Ku Klux Klán azonban sokáig kitartott, és folytatta a

Rosa Parks

feketék demoralizálását célzó agresszív tevékenységét. Templomokat gyújtottak fel és közösségeket félemlítettek meg, demonstrációkat rendeztek és gyűlölettől csatáros nyilvános beszédeket tartottak, a Klántagok pedig felvonulásokon tüntettek az integráció ellen.

A Ku Klux Klán tehát újból kilépett a társadalmi cselekvés porondjára, és akciók sokaságát bonyolította le, amelyek során oly könyörtelen és szadista fellépést gyakoroltak, amely még a '20-as években folytatott terrorhadjáratokon is túltett. Annak ellenére, hogy a harmadik Ku Klux Klán megosztott volt és korántsem rendelkezett milliós tagsággal, tevékenységének intenzitását tekintve bízvást felülmúlta elődjét, kiváltképpen a déli államok

területén. A könyörtelen és brutális fellépések hátterében elsősorban a Klántagok emberi természete állt, a harmadik korszak tagsága ugyanis főként az aluliskolázott, képzetlen vagy gyengén képzett fizikai munkásokból állt. Ezek a férfiak egyaránt fogékonyak voltak a rasszista eszmékre és az erőszakra, így vajmi keveset teketóriáztak, ha előljáróik akcióba hívták őket. A háború után lezajlott intenzív urbanizáció és iparosodás traumája komoly hatást gyakorolt erre a rétegre, így nem csoda, hogy a Ku Klux Klánhoz való tartozás olyasféle biztonságot adott számukra, amelyet egy ilyesféle státusz adhat csak. Mindemellett a helyi vezetők között sem akadt olyan karizmatikus és határozott akaratú személy, aki rendet vágott volna a káoszban, és egyesítette volna az esetenként még egymással is haragban lévő helyi tagozatokat. „A legtöbb Varázsló és Sárkány, mint Bill Hendrix, úgy gondoltak a Klánra, mint egy pénzcsináló szervezetre. Sokan, mint a Bryan testvérek Észak-Karolinában, bűnszervezetként tekintettek rá. Egyesek, mint Asa „Ace” Carter, érzelmileg voltak instabilak, és nyílt erőszakot hirdettek. Páran, mint Alvin Horn tiszteletes Alabama államban, nem voltak hajlandó gyakorolni azt a morált, amelyet nyilvánosan prédikáltak. A legtöbben pedig, mint James Cole tiszteletes, elégtelen ítélőképességük miatt megbocsáthatatlan hibákat vétettek. A nagyságról álmodoztak, de kicsinyesen gondolkodtak.” – emlékezett vissza a korszak jelentősebb vezetőire David M. Chalmers a *Hooded Americanism* (Csuklyába bújtatott amerikanizmus) című könyvében.

A Fehér Állampolgárok Tanácsa és a Ku Klux Klán jócskán befolyásolták egymás működését. A Klántagok beépültek a Tanácsba, és fordítva, így a két szervezet között egyfajta szimbiózis alakult ki. A Tanács tagsága úgy

tekintett a Klánra, mint egyfajta militáns frakcióra, amely hajlandó az ügy érdekében erőszakkal is fellépni, így komoly kockázatot vállalni, a Ku Klux Klán pedig potenciális tagként tekintett a Tanács munkájában résztvevő személyekre.

A Tanács, mint civil mozgalom azonban egyre inkább háttérbe szorult, hanyatlásával pedig a Klán ereje is fogyatkozni kezdett. Az atlantai frakció feje, Eldon Edwards (civilben autófényező) úgy döntött, hogy felszámolja a megosztottságot, és egy zászló alá tereli az elszórtan létező sejteket, hogy a Klán újból képes legyen közös erővel, egységes szervezeteként fellépni. Kitartó munkáját csak 1955-ben koronázta siker, mikor végre-valahára nyélbe ütött egy gyűlést, amelyen felállításra került az U.S. Klans, Knights of the Ku Klux Klan (Egyesült Államok Klánjai, a Ku Klux Klán Lovagjai) nevű, leginkább egy laza szindikátushoz hasonlítható szervezet. Eldon Edwards roppant kemény kézzel ütött szét azon sejtek között, akik nem kívánták a közösködést: útonállóknak, közönséges haramiáknak bélyegezte a szakadár mozgalmakat, és elhatárolódott tőlük. Az Egyesült Államok Klánjai vezetője körútra indult a déli államokban, hogy rendet vágjon a kuszaságban, és saját frakciókat alapítson. Eldon Edwards társaságokat hozott létre Georgia államban, Alabama államban, Dél-Karolina államban, Louisiana államban és más területeken. A Ku Klux Klán lassanként magára talált, és U.S. Klans néven újrászerveződött: az Egyesült Államok Klánjai immár egy központi vezetéssel bíró, kontroll alatt tartott, saját működési szabályzattal és igazgatással rendelkező szervezeté vált.

Eldon Edwards ténykedése és filozófiája inkább a Ku Klux Klán negyedik korszakát vetítette előre, mintsem a

kaotikus és zavarodott harmadik korszakot jellemezte: keményen és határozottan nyilatkozott, ám színleg elhatárolódott a tényleges erőszaktól, így erőfeszítéseinek java beszédekben, felvonulásokban, találkozókban (amelyeknek természetesen elhagyhatatlan része volt a keresztégetés) és más

A bojkott kiváltó oka: Rosa Parks letartóztatása

civil megmozdulásokban mutatkozott meg. Edwards Birodalmi Varázsló 1957-ben még a CBS tévétársaság egyik műsorában is feltűnt, ahol a Klánt „nyugodt, tiszteletteltjes, törvénykövető polgárok” mozgalmaként

mutatta be. Az egykori autófényező törekedett rá, hogy konszolidálja és társadalmilag is elfogadhatóvá tegye az általa létrehozott szervezetet, ám tevékenysége soha nem teljesedett be: Eldon Edwards 1960 augusztusában távozott az élők soraiból, az általa létrehozott U.S. Klans pedig visszazüllött korábbi szintjére, a szervezetek eltávolodtak egymástól, a tagság java pedig újfent szétszóródott.

Az '50-es évek során más fontos csoportosulások is tevékenykedtek Ku Klux Klán néven. A Alabama államban élt Asa „Ace” Carter által vezetett Original Ku Klux Klan of the Confederacy (A Konföderáció Eredeti Ku Klux Klánja) híres és hírhedt, aktív szervezet volt, amely több szempontból is komoly konkurenciát támasztott az Edwards-féle társaságnak. Asa „Ace” Carter homloke-

gyenest különböző habitussal bíró ember volt, aki nem szívlelte az Eldon Edwards által hirdetett mérsékelt nézeteket, és sokkal inkább hitt a nyers terror erejében. Sze-

Rituálé San Diego városában

mernyt sem kívánt megfelelni a konszolidációs törekvéseknek, így katonaruhában és katonabakancsban járt, soha nem vált meg fegyverétől, és finoman szólva vajmi keveset törődött a polgárjogi aktivistákkal, az integrációt célzó törvényekkel, vagy akár a közvéleménnyel. Carter eredetileg rádióbemondóként dolgozott, ám eltávolították állásából, miután élő adásban szidalmazta a zsidókat. Miként ez a példa is remekül mutatja, az Eredeti Ku Klux Klán vezetője valósággal szomjazta a nyílt erőszakot: egy ízben a színpadra rontott, és a közönség szeme láttára támadta meg Nat King Cole-t, a kor egyik zseniális fekete énekesét. Asa „Ace” Carter és emberei talá-

lomra válogatták ki áldozataikat: feketék százait kínozták meg és verték össze, a szerencsétlenebbeket pedig vagy kiherélték, vagy meggyilkolták. A Carter által meghirdetett terrornak végül saját emberei vetettek véget. 1957 augusztusán, egy alkoholgőzös éjszakán a Birodalmi Varázsló csúnyán összeszólalkozott két emberével, akik sikasztással és csalással vádolták meg a vezetőt, az eldurvult vita végére pedig fegyverrel tettek pontot a Klán elégedetlen tagjai – így „Ace” Cartert megannyi gaztett után végül saját bőrén tapasztalhatta meg az általa olyanmilyra kultivált nyers fizikai erőszak végzetes hatását.

A harmadik korszak jelentős vezetői közt mindenképpen meg kell említeni Jesse B. Stoner személyét. A férfi még 1942-ben csatlakozott a Klánhoz. Azon kevesek közé tartozott, akik a szervezet 1944-ben történt feloszlását követően illegalitásban ténykedtek tovább, és a titkos társaság feltámasztásán munkáltak. Stoner fáradhatatlan aktivista volt: rengeteget utazott és beszédek százait tartotta, törhetetlen lendülettel agitált és szervezkedett, tehát mindent megtett annak érdekében, hogy újjászervezze a Láthatatlan Birodalmat. Egyik kortársa így jellemezte a férfit: „mindig megérezte, ha egy területen feszültségek voltak, gyorsan ott termett, és kirobbantotta az erőszakot”. Féktelen temperamentumával és szélsőséges antiszemizmussal még saját Klántestvéreit is magára haragította, így több formálódó szervezetből is ki dobta. Stoner végül úgy döntött, hogy saját tagozatot alapít, amelynek a Keresztény Zsidóellenes Párt nevet adta. Nem sokkal később a szervezetet Ku Klux Klán Keresztény Lovagjai névre keresztelte át, és oly sok más kortársához hasonlóan önkényesen felvette a Birodalmi Varázsló rangot. Az általa vezetett tagozat egészen a '60-as évek derekáig tevékenykedett, lincselések és gyilkossá-

gok, korbácsolások és gyűjtogatások fémjelezték a Keresztény Lovagok tevékenységét.

CHARLES FELDER SUDDOTH JR.

VISSZAEMLEKEZÉSE

Amint arról már szó esett, az újrászervezett Ku Klux Klán Mississippi állam területén bírt a legnagyobb társadalmi bázissal, így igen aktív tevékenységet folytatott. Az '50-es években a csuklyások gyakorlatilag uralták a Delavidéket, és számtalan esetben juttatták kifejezésre rasszista ideológiájukat: mindennaposak voltak a gyilkosságok, a gyűjtogatások, a keresztégetések és a lincselések. A korszak komor hangulatát remekül példázza Charles Felder Suddoth Jr. szubjektív visszaemlékezése, aki gyermekként élte meg mindezen borzalmakat, a retrospektív beszámolóból kiragadott részletek így kiváltképpen megrázó erővel bírnak.

„Tíz éves lehettem, mikor szórólapok jelentek meg a városban. Különböző színű papírra nyomták őket: piros, kék és sárga. A helyi újság és a rádió szintén hasonló információkat közölt. Valami „medve-a-pórázon” bajnokságról szólt. A Klán emberei hívták az ültetvényeken dolgozó feketéket medvéknek. Sétáltattam a kutyát, alig pár méterre a házunktól... A bajnokság egy nagy Ku Klux Klán találkozó volt, akik megláncolt mosómedvéket vittek, hogy benevezzenek a versenyre. Voltak köztük ismert emberek, de többségüket nem ismertem. (...) Másnap reggel visszasétáltam a gáthoz, láttam, hogy belek lebegnek a víz felszínen, de eltelt néhány pillanat, mire

rájöttem, mi is történt a verseny második fordulójában. Egy feketét láncra vertek, a teste lebegett a folyó vizében, majd a Klán tagjai, egyikük a másik után, a megvadított hím mosómedvéket a férfira eresztették, még az állatok felszaggatták a mellkasát és a belső szerveit, a testet pedig hagyták, hogy elsodorja a víz. Még egy olyan ördögi-en gonosz emberről, mint Adolf Hitler, sem gondoltam, hogy valaha tett volna ilyen kegyetlenséget, mint amit ők hajtottak végre azon a napon, és tették mindezt az állam rendőrségének a tudtával.

(...)

Körülbelül 11 éves lehettem (1957), mikor volt egy hármás lincselés. A szűk 61-es úton utaztunk, még elértünk egy kicsiny falut, Arcolát, amely körülbelül 7 mérföldre volt a mi otthonunktól. Az országút párhuzamosan futott a mi kis folyónkkal, Deer Creek-kel. (...) Emlékszem, épületek voltak az út mindkét oldalán, a folyó másik oldalán pedig gyapotültetvények. Két vagy három kisteherautó parkolt az út túlsó oldalán. Több férfi állt ott, a teherautóknak támaszkodva nézelődtek. Mindannyian a hidat figyelték, ami a folyót keresztezte, így én is arra néztem, és láttam három mocskos zsákot, a víz fölé függesztve lógtak. Elég mély volt a folyó, a vize pedig kék. Olyan volt, mintha valaki piszkos zsákokat mosna ki a vízben. Ahogy bámultam az egészet, láttam, hogy három halott fekete ember himbálózik a hídról. Elképesztő volt látni, hogy bárki olyan nyugodtan és higgadtan szemlélje mindezt, mint ők. Túl kicsi voltam ahhoz, hogy igazán felfogjam, mit is látok, de pár évvel később visszatért ez a kép és visszatérő rémálmokban kísértett 20 éven át, és néha még ma is látom. Az álmaimban én vagyok az, aki lóg a hídról, és nincs hatalmam hozzá, hogy megállítsam az egészet.

(...)

A szomszédunk, Mr. J. C. Patterson, elvitt engem a Ku Klux Klán egyik gyűlésére, mikor 12-13 éves lehettem. A Patterson családnak volt egy fiuk, Jimmy, velem egykorú, kivel sokat játszottam együtt az iskola után és hétvégeken. Egy este Mr. Patterson átjött hozzánk, és mondta nekünk, hogy pattanjunk be az autójába és menjünk el egy gyűlésre. Ez egy Ku Klux Klán gyűlés volt. Az apám ostorral vágott volna végig a hátamon, ha tudta volna, hogy ilyen gyűlésre vitt el minket Mr. Patterson. A találkozóikat úgy szervezték, mint a vasárnapi miséket, a Klántagok öltözetét viselő Mr. Alexander prédikált egy szószékről. Emlékszem azokra az emberekre és törvényszolgákra, akik ott voltak. Emlékszem a szertartásokra és a rítusokra. Mr. Patterson volt a könyvelője a Torrey Wood Plantation cégnek, amely Murphy-ben volt, ahol feketéket lincseltek meg a Klántagok. A fiatal és az idős Torrey Woods, ők ketten voltak a legtehetősebb ültetvényesek a városban. A Pattersonok és a Woods-ok valahányan tagjai voltak a Ku Klux Klánnak és a Baptista egyháznak. A Klántagok konföderációs katonáknak titulálták magukat, akik gerillaként tevékenykednek az ellenséges vonalak mögött, terroristacselekmények végrehajtására, a szövetségi kormányba való beszivárgásra, a szövetséges intézmények elpusztítására esküdtek fel, és a konföderáció egyenruháját viselték a helyi felvonulásokon. Miután a gyűlés véget ért, Mrs. Alexander meghívott engem és Jimmy-t a konyhájára, ahol süteménnyel és tejjel traktált minket. (...) Mrs. Alexander adott nekem egy könyvet, amely még mindig a birtokomban van. A címe „A Klántag”.

(...)

A közvetlen szomszédunk, Mr. Lloyd Kilpatrick

Klánsas volt, egy nagy rovátkolt bottal járt a Klán gyűléseire, az volt a feladata, hogy rendre intse a Klántagokat. (...) Az emberek azt beszélték, hogy Mr. Kilpatrick „rossz” Klántag volt, amit úgy értettek, hogy részt vett a kínzásokban, a gyújtogatásokban és a lincselésekben.

(...)

Az Arcola-i rendőrség főnökére a Klán gyűléseiről emlékszem. Ace Matthews tiszteletben álló személy volt Washingtonban, mert ő volt az, aki megölte azt a három szerencsétlen embert és a kibelezett holttesteiket lelógatta a hídról Arcola kicsi és piszkos városának a közepén. Épeszű ember nem tudott szót érteni Ace Matthews-szal, mert ő egy szétesett, pszichotikus barbár volt.

(...)

Ezt követően Mr. Alexander maga lépett fel a pódiumra, hogy beszámoljon róla, hogy hol gyilkoltak meg más fekete embereket, ők úgy hívták, hogy „Niggermentes Híd”. A városunkon kívül, Washington megyében, van egy híd a Deer Creek fölött... (...). Mr. Alexander elmondta, hogy a kivégzendő személyek nyakára kötelet kötöttek, és ledobták őket a hídról. Azt mondta, hogy az áldozatokat átvetették a korláton. Azt is mondta, hogy a város fehér polgárai közül sokan felfegyverkeztek és felsorakoztak a bank épülete előtt, és lelőtték volna az áldozatot. Az egész rituálé célja az lett volna, hogy egy nyomozás során ne lehessen megállapítani, hogy az áldozat golyó vagy kötél által halt meg, vagy hogy ki lőtte ki rá a halálos lövést?

(...)

A két polgárjogi munkás 1964 augusztusában hagyta el a városunkat, miután befejezték a három hónapos programot Mississippi területén, miként a többiek is, akik velük érkeztek. Miután elmentek, a feketék kijelen-

tették, hogy egy adott napon integrálódni fognak a helyi mozikban. Addig a napig a filmszínházakban szigorú elkülönítés volt érvényben: a feketék az erkélyen ülhettek, elkülönítve a fehérektől. Azon a napon a feketék kijelentették, hogy a színházak már nem lehetnek tovább elkülönítettek. (...) Körülbelül 10-12 fekete srác bukkant fel. Az utcát lezárta Mr. Alexander és a Klán más tagjai... kötelek, sörétes puskák, korbácsok, láncok, pisztolyok, fejszék és ilyesmi volt náluk. Tömeges lincselésre készültek, olyan ocsmányra, amelyet az ember csak láthat. Azok a fekete srácok voltak a legbátrabb emberek, akiket valaha is láttam, ez így van: egyenesen a nézőtér közepére sétáltak, és leültek. Ha akár egyetlen srác is elvétett volna egy mozdulatot, vagy hibát követett volna el, a Klántagok összekötözik és kutyák elé vetik őket. Már nem is emlékszem rá, miről is szólt a film. A mozi tulajdonosa, miután véget ért az előadás, bocsánatkérések közepette felajánlotta, hogy visszaadja a 35 centemet, mert niggerek között kellett ülnöm, de én azt mondtam neki, hogy remek volt a film, és bőven megért 35 centet.(...)”

A KU KLUX KLÁN A HATVANAS ÉVEKBEN

Az új évtized komoly fordulópontot jelentett a Ku Klux Klán számára. Eldon Edwards, a legerősebb és legnagyobb tagsággal bíró tagozat vezetője augusztusban elhunyt, így az Egyesül Államok Klánjai nevű gyűjtőszervezet vezető nélkül maradt. Helyét Robert Lee „Wild Bill” Davidson foglalta el, ám a barátok közt csak Vad Bikkaként emlegetett férfi ugyancsak híján volt elődje képességeinek. Az Edwards által megkezdett konszolidáció

a Birodalmi Varázsló halála után megakadt, az előd által elért sikerek pedig gyorsan semmivé foszlottak. Robert L. Davidson egyetlen téren bírt kiemelkedő tehetséggel,

Robert Shelton Birodalmi Varázsló

ez pedig a nyers erőszak iránti fogékony-ság volt. Még Eldon Edwards elhatárolódott a brutalitástól, az új Birodalmi Varázsló nyíltan vallotta, miszerint „ha fegyver kell hozzá, hogy a fekete fajt lent tarthassuk, úgy a Klántagok fegyvereket fognak használni”.

A Ku Klux Klán tehát egyre inkább elszigetelődött, amely folyamatot nemcsak a vezetők által gyakorolt elvek, de a megváltozott társadalmi körülmények is katalizáltak. 1960-ban a Fehér Állampolgárok Tanácsa már felhagyott törekvésével, hogy erőszakmentes eszközökkel harcoljon az integrációs folyamat ellenében, így a titkos társaság elvesztette a legfontosabb tömegbázisát. Az Amerikai Egyesült Államok elnökének tisztjét John. F. Kennedy foglalta el, egy északról származó, katolikus, a civil jogok iránt elkötelezett politikus, aki eltökélten harcolt a társadalmi integráció ügyéért – nem csoda hát, hogy vörös posztó volt a Klántagok szemében.

A Ku Klux Klán a maga módján válaszolt a társadalmi folyamatokra: még több felvonulást tartott, még több keresztet égetett, még több tagot toborzott, és még több erőszakos bűncselekményt követett el. A déli lakosság képviselői között sokan voltak, akik heves ellenérzések-

James R. Jones, Észak-Karolina Nagy Sárkánya (1965)

kel szemlélték a liberális polgárjogi eszmék és mozgalmak térnyerését, a pokolba kívánták a demokrata elnököt, és felháborodtak a feketék térnyerésén – ők könnyen utat találtak a Ku Klux Klánhoz. A szervezet tagsá-

ga, ha szerény mértékben is, de emelkedni kezdett, így 1961 januárjában a déli államok területén tevékenykedő Klánok taglétszáma már meghaladta az 50 000 főt. A legfontosabb, egyszerűsmind legnagyobb hatalommal bíró

Lángoló kereszt, a Klán legfontosabb szimbóluma

szervezet továbbra is az Eldon Edwards által alapított U.S. Klans volt, amely új vezetéssel és új néven, immár

mint az Invisible Empire, United Klans, Knights of the Ku Klux Klan of America Inc. (Láthatatlan Birodalom, Egyesült Klánok, az Amerikai Ku Klux Klán Lovagjai Társaság) folytatta tevékenységét. (A másik jelentős szervezet az Alabama Knights, vagyis Alabama Lovagjai nevet viselte, ez a csoport az Egyesült Klánoktól függetlenül tevékenykedett.)

James R. Jones Nagy Sárkány

A terebélyes nevet viselő szervezetet

Robert Shelton vezette. A Birodalmi Varázsló több szempontból is szakított a második korszak hagyományaival, vagyis kínosan kerülte a nyilvánosságot, és elődjeinél jóval nagyobb hangsúlyt fektetett a szervezet titkosságára. Ezzel egy időben a Ku Klux Klán tevékenységi profilját az első korszakra jellemző irányba módosította: agresszív, nyílt hadviselést hirdetett a feketék és az őket támogató polgárjogi mozgalmak ellen.

A körülbelül 33000 tagot tömörítő Egyesült Klánok központja Alabama államban, Tuscaloosa városában tevékenykedett. A városhatárt jelző tábla mellé Robert Shelton egy másik táblát szögeztetett, amelyen a következő szöveg állt: „Isten hozta Tuscaloosa városában, a Ku Klux Klán otthonában!”. A szervezet hatásköre persze

jócskán túlterjedt ezen határokon, hisz a Egyesült Klánok fénykorában, 1965-ben nem kevesebb, mint kilenc államban rendelkezett frakciókkal.

A '60-as években a feketék jogaiért harcoló szervezetek buszokkal járták a déli államokat, az aktivisták az integrációs törvények bevezetésén és betartásán munkáltak. Felkeresték a helyi busz- és vasútállomásokat, a kocsmákat és a boltokat, és ellenőrizték, hogy a helyi hatalom garantálja-e a feketék számára az integrációt. Robert Shelton és emberei számos alkalommal léptek fel az aktivisták ellen. Birmingham városában kéttucatnál is több, csuklyát öltött Klántag támadta meg a polgárjogi mozgalom buszát, majd fémcsövekkel és feszítővasakkal estek neki az aktivistáknak – tették mindezt a helyi rendőrség

Tábla Alabama határán

szeme láttára. Egy tévéhíradó stábja rögzítette az eseményeket, a felvétel pedig bejárta az országot. A dokumentum bemutatása nyomán hatalmas közfelháborodás támadt, Robert Kennedy pedig válaszul nem kevesebb, mint 500 szövet-

ségi marsallt küldött az államba, hogy általuk szerezzen érvényt a törvény betűjének. A médiabeli jelenlét pedig nemhogy ártott volna a Klánnak, de paradox módon csak támogatta Robert Shelton Birodalmi Varázsló törekvéseit: a „niggerekkel” szembeni kegyetlen atrocitás újabb és újabb tagokat vonzott a szervezetbe.

A Ku Klux Klán agresszív offenzívája beteljesítette a vezetés reményeit, a titkos társaság befolyása folyamatosan

növekedett. 1964-ben a Klán immár kontroll alatt tartotta a déli államok többségét, és kiváltképpen erőteljes jelenlétet bírt Mississippi, Alabama és Georgia államok területén.

TOBORZÓANYAG 1964-BŐL

Az alábbi szórólap az 1964-es évben bukkant fel Mississippi államban. A tagtoborzást szolgáló dokumentum nagy példányszámban került kiadásra, és széles körben terjesztették a fehér közösségek lakóhelyein.

„ÖTVEN OK, AMIÉRT BE KELL LÉPNED AZ IGAZI KU KLUX KLÁNBA”

1. Mert a Klán egy hatalmas és törvényes, amerikaiak által működtetett amerikai intézmény.
2. Mert ez az egyetlen szervezet a Földön, amely csak helyi születésű, fehér lakosokat vesz fel tagjai közé.
3. Mert militarista Keresztény szervezet, amely szemben áll az ateizmus valamennyi formájával.
4. Mert kinyújtja erős karjait, hogy megvédelmezze a családot.
5. Mert hisz a fehérek felsőbbrendűségében, és harcol érte.
6. Mert két ízben mentette meg a déli államokat, és újra és újra meg fogja menteni.
7. Mert IGAZI FÉRFIGYELŐK, és nem félkegyelmű bolondok alapították. (Kiemelés az eredetiben)
8. Mert mélyen gyökeredzik a Keresztény vallásban.
9. Mert nyíltan támogatja az Alkotmányt.
10. Mert ez az EGYETLEN szervezet, amely a szeg-

regáció visszaállításáért harcol az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságán.

11. Mert hisz az egyes államok önállóságában, és harcol érte.
12. Mert se nem Demokrata, se nem Republikánus, de MINDIG AMERIKAI.
13. Mert a nemzeti lobogó dicsőségéért és a szabad emberek jogaiért harcol.
14. Mert hitet tesz a rend, a jog és a jó kormányzat mellett.
15. Mert az elveket az emberek fölé helyezi.
16. Mert az elkülönített iskolák intézménye mellett áll, Most és Mindörökké.
17. Mert szembehelyezkedik a fehér emberek és a niggerek közti vegyes házasság intézményével, noha számos állam elfogadta ezt, számos másik állam pedig az elfogadására készül.
18. Mert hiszi, hogy a Fehér Faj az Istentől származó faj, amely által az Úr a civilizációt teremtette.
19. Mert hisz a Biblia faji szegregációról szóló doktrínáiban.
20. Mert hiszi, hogy a Judaizmus nem a Biblia vallása, hanem az a vallás, melynek elvei a Krisztustalan Zsidók Fehér faj fölé emelését szolgálják.
21. Mert hatékony programja van a Kommunizmus és a Szocializmus ellen.
22. Mert hiszi, hogy az állampolgárság legmagasabb foka a Keresztény állampolgárság.
23. Mert hiszi, hogy az Alkotmányt érintő módosítások meghozatalához csakis a Kongresszusnak van joga.
24. Mert hiszi, hogy az Egyesült Államoknak ki kell lépni az Egyesült Nemzetek Szövetségéből.

25. Mert hiszi, hogy a prédikátoroknak helye van a szószékeken, kivéve azokat, akik az integrációt hirdetik, mert nekik saját akaratukból, vagy kényszer hatására le kell mondaniuk.
26. Mert szembehelyezkedik azzal, hogy védtelen gyermekeket nigger játszótársak közé kényszerítenek.
27. Mert hisz a szabad szólásban és a szabad sajtóban, és szembehelyezkedik a rendőrállammal.
28. Mert hisszük, hogy ez a leginkább megfelelő út, hogy a félretájékoztatás valamennyi formája ellen harcoljunk.
29. Mert szembehelyezkedünk azzal, hogy a nyilvános iskolákban niggerek tanítsák a Fehér gyerekeket.
30. Mert ez a legmegfelelőbb út, hogy a szervezett bűnözés ellen harcoljunk.
31. Mert azt tanítja az embereknek, hogy szeressék feleségüket, és ne érintsék más feleségét.
32. Mert szemben áll az uzsorásokkal, akik kizsákmányolják a szegényeket.
33. Mert hisz a bírói igazságszolgáltatásban.
34. Mert nem képviseli sem a Demokrata, sem a Republikánus pártot, de támogatja mindkettőt, ha 100%-ban Amerikai érdeket szolgálnak.
35. Mert hiszi, hogy ha végrehajtják az integrációs folyamatot, annak eredményeképpen az Amerikai szavazókat meg fogják fosztani döntési joguktól.
36. Mert hisszük, hogy valamennyi tanárnak vissza kell vonulnia, aki a feketék és a Fehér faj integrációját hirdeti.
37. Mert kiáll amellett, hogy nem szabad szavazati jogot adni azoknak a külföldieknek, akik kevesebb ideje tartózkodnak az országban, mint az az idő, még saját

gyermekeink számára megadjuk a szavazati jogot.

38. Mert kiáll a büntetőintézmények szegregációja mellett, különös tekintettel a fiatalok számára létrehozott intézeteket tekintve.
39. Mert szembeáll azzal, hogy szabadon lehessen Kommunista propagandát terjeszteni az Amerikai Postahivatal közreműködésével.
40. Mert szemben áll a Cionista Zsidó programmal.
41. Mert kiáll a Rágalmazással Szembeni Liga ellenében.
42. Mert tudja, hogy az Egyesült Nemzetek Szövetségének Alapító Okirata sérti az Amerikai Egyesült Államok Alkotmányát, és törekszik rá, hogy az Egyesült Államokat kiemelje az ENSZ-ből.
43. Mert itt volt TEGNAP, itt van MA, és itt lesz HOLNAP is.
44. Mert szemben áll az UNESCO-val, amiért az át akarja írni az Amerikai történelmet.
45. Mert szembehelyezkedik a rendőrállammal, amely megfosztja az egyéneket jogaiktól.
46. (Az eredeti irat itt olvashatatlan)
47. Mert szemben áll bármely kormánnyal, amely bevallása szerint Amerika érdekében ténykedik, ám ezzel egy időben kommunista országokkal is kapcsolatot tart fent.
48. Mert szemben áll a nyilvános elszámolás nélküli adóztatással.
49. Mert szemben áll a jövedelmek megadóztatásának jelenlegi rendszerével.
50. (Az eredeti irat itt hiányos)

LÁNGOLÓ MISSISSIPPI

1964. június 21-én három polgárjogi aktivista vesztette életét a Mississippi államban lévő Neshuba County egyik névtelen földútján: Michael Schwerner, Andrew Goodman és James Chaney. Ódivatú, a Ku Klux Klán véres hagyományaihoz maradéktalanul illeszkedő gyilkosság volt, amely kitervelésében és végrehajtásában a csuklyások komoly támogatást kaptak a helyi rendőri hatóság embereitől.

A Lángoló Mississippi néven híressé vált ügy száalai 1964 májusáig nyúlnak vissza. Samuel Bowers, a körülbelül 7000 tagot számláló Ku Klux Klán Fehér Lovagjainak Birodalmi Varázslója ekkor kérte színe elé a Lauderdale és a Neshoba településeken aktív társaságok vezetőit, és parancsot adott a Négyes Számú Terv végrehajtására. A szervezet által használt kódrendszerben ez a kifejezés a végső büntetést, tehát a kiválasztott személy meggyilkolását takarta. A merénylet célpontjául kiszemelt személy, Michael Schwerner létezése és tevékenysége már régóta nyomasztotta a Mississippi államban ténykedő Fehér Lovagokat. Sam Bowers és társai gyűlölettel övezték az általuk csak „zsidó fiúnak” nevezett Schwernert, aki kitartó és eredményektől sem mentes harcot vívott az amerikai kisebbségek jogaiért, ily módon helyezkedve szembe a Ku Klux Klán által vallott és gyakorolt ideológiával. Az aktivista számos tüntetést és bojkottot szervezett és hajtott végre, és agresszív harcot vívott annak érdekében, hogy regisztrálják a Meridian környékén élő feketéket, így juttatva őket szavazati joghoz.

A Klán első ízben június 16-án tett kísérletet Schwerner meggyilkolására. Tudták, hogy célpontjuk az-

nap látogatást tesz a Longdale városában lévő Mount Zion Templomnál, hogy engedélyt kérjen a helyi feketétől, hadd vonhassa be a felekezetet a „Szabad Iskola” programba. A merénylők akkor akartak rajta ütni a férfin, mikor az, befejezván a megbeszélést, elhagyja a templomot.

A Klántagok az épület köré gyűltek. Kevéssel 10 óra után 10 fő, hét férfi és három nő lépett ki az épületből: a feketék döbbenettel néztek szembe a különös fogadóbizottsággal. A kaput kopottas katonai viseletbe öltözött fegyveres férfiak állták körül: egyesek

vadászpuskát, mások revolvert, többségük pedig lefűrészelt csövű sörétes puskákat szegezett az ártatlan feketéknek. Az épület frontrésznél összegyűlt támadók körülbelül harmincan voltak, a templom mögötti kertben pedig további 50-60 fő lapult, azt feltételezve, hogy a megijesztett Schwerner a hátsó kijáraton próbál majd elmenekülni.

A Lángoló Mississippi-ügyet feldolgozó film plakátja

A férfi azonban nem mutatkozott. A bejáratnál lévő csoport sakkban tartotta a feketéket, a hátul összegyűlt Klántagok pedig, megunván a meddőnek bizonyult várakozást, átkutatták az épületet. A célszemélynek azonban nyoma veszett – mint utóbb kiderült, Schwerner már jóval korábban elhagyta az épületet, így a feldühödött csoport bottal üthette nyomát. A férfiakat roppant mód frusztrálta, hogy az ostobának tartott, mélyen megvetett „zsidó fiú” ily könnyen kicsusszant a gondosan felépített csapdából. Az ideges Klántagok a helyszínen maradt feketéken töltötték ki agressziójukat: a fegyveres fehér férfiak kíméletlenül összeverték a feketéket, majd elhatározták, hogy felégetik a templomot. Az egyik tag gépkocsijának tankjából leszívtak 10 gallon dízelolajt, a kannák tartalmát a templom padlójára locsolták szét, és csóvát dobtak az épületbe. Mount Zion temploma alig félóra leforgása alatt elhamvadt a lángokban. A merénylet csúfos kudarcba torkollott, ám Sam Bowers a fiaskó ellenére sem tett le aljas szándékáról: a Birodalmi Varázsló eltökélte, hogy végez az egyre veszélyesebbé váló „zsidó fiúval”.

Michael Schwerner Oxfordban értesült az ellene szervezett merényletről, a feketék megveréséről és a templom felgyújtásáról. Schwerner James Chaney társaságában tartózkodott a városban, ahol önkénteseket toboroztak és készítettek fel a Mississippi Nyár Project nevű polgárjogi demonstráció végrehajtásához. Az aktivisták között volt egy frissen toborzott tag, Andrew Goodman, a Queens College hallgatója. Michael Schwerner eltökélte, hogy visszatér a merénylet helyszínére, a Meridianban született, így komoly helyismerettel rendelkező James Chaney és Andrew Goodmanpedig felajánlották, hogy vele tartanak. A polgárjogi vezető lemondta a következő

napok programját, majd június 21-e reggelén Ford Station Wagon típusú személygépkocsiján útnak indultak Longdale felé. A csoport késő este érte el Meridian városát, az éjszakát egy helyi fogadóban töltötték, majd a reggeli elköltése után továbbindultak.

1964-ben Neshuba County igen veszélyes terep volt a társadalmi munkát végző személyek számára. Roppant erős volt a Ku Klux Klán jelenléte, az aktivisták pedig a törvény embereiben sem bízhattak: Lawrence Rainey, a körzet seriffje, és helyettese, Cecil Price egyaránt a Fehér Lovagok közé tartozott. Tagságukat ugyan nem verték nagydobra, így csak a beavatottak tudtak a Klánnal való kapcsolatukról, de a közemberek is sejthették a viszonyt, hisz a törvény egyenruhás szolgái híresek voltak a feketékkel szembeni könyörtelen fellépésekről.

Schwerner jól tudta, hogy az oroszlán barlangjában készül látogatást tenni. A polgárjogi aktivista bátorsága nem csapott át felelőtlen vakmerőségbe, így óvintézkedéseket tett: a Meridian városában lévő iroda vezetőjét, Sue Brown-t arra kérte, hogy ha nem érkezne vissza 16.00-ra, úgy fél óra múltán kezdjék meg keresését.

Schwerner, Chaney és Goodman első útja a felégetett Mount Zion templomhoz vezetett. Elképedve álltak a romok előtt, majd, miután felocsúdtak a döbbenetből, felkeresték a gyülekezet néhány tagját, hogy további, hiteles információkat szerezzenek a gyűjtogatás körülményeiről. Már a negyedik otthont látogatták meg, mikor fenyegető információkat kaptak: egy helyi fekete hozta a hírt, miszerint a Klán újfent vadászatot hirdetett rájuk. Délután három órára a csoport már elégséges mennyiségű információt gyűjtött, ezért úgy döntöttek, hogy visszatérnek a Meridian városban lévő irodába. Két út vezetett vissza a településre, a Highway 491 és a Highway 16.

Chaney, a sofőr a kanyargósabb Highway 16 útra fordult rá a Forddal.

Cecil Price helyettes seriff szintén a Highway 16-ot róttá, kelet felé tartva. Philadelphia határától néhány kilométerre volt, mikor összetalálkozott a háromfős csoport Ford kombijával: a Klán tagja messziről felismerte a CORE szervezet tulajdonában lévő gépkocsit. Az aktivisták szintén kiszúrták a szemből közeledő rendőrautót: tudták, hogy hatalmas bajban vannak. Nem volt lehetőségük sem a menekülésre, sem a visszafordulásra – hisz alig háromnegyed órájuk volt rá, hogy visszaérjenek a városba. Schwerner és Goodman megpróbáltak elbújni. Az ülésekre lapultak, hogy eltűnjenek a helyettes seriff vizslató szemei elől – így Cecil Price csak James Chaney-t, a fekete bőrű sofőrt vehette észre, mikor elhajtott a Ford Station Wagon mellett. Az egyenruhába bújt Klántag alaposan végigmustrálta a sofőrt, majd rádiókapcsolatba lépett főnökével. „Nagy fogásom van! Ez George Raymond!” – kiáltotta a rádióba. (Cecil Price tévesen azonosította a sofőr személyét: James Chaney-t egy, a Mississippi államban tevékenykedő, szintén fekete polgárjogi aktivistával keverte össze.)

A helyettes seriff megfordult a kocsival, és a Ford után eredt. Megállította az autót. Az aktivisták tudták, hogy hatalmas bajban vannak, amelyből nem lesz könnyű kimászniuk. James Chaney ugyan tett még egy utolsó, kétségbeesett kísérletet: a gépkocsit az út azon oldalán parkolta le, amelyik Philadelphia város területéhez tartozott. Cecil Price azonban mit sem törődött ezzel, és teketóriázás nélkül, hatáskörét átlépve is letartóztatta a csoport tagjait, arra hivatkozva, hogy a rendelkezésére álló információk szerint Schwerner, Chaney és Goodman részt vettek a Mount Zion templom elleni támadásban

(!). A helyettes sheriff a megyei börtönbe vitte a megbi-lincselte férfiakat, majd felkereste a helyi Klán vezetőjét, Edgar Ray Killent. Eldicsekedett a remek fogással, és további utasításokat kért. Killen elhatározta, hogy kíméletlenül végrehajtja a Birodalmi Varázsló által kihirdetett Négyes Számú Tervet, és elteszi láb alól az egyre kelle-metlenebbé váló aktivistákat.

Hogy mi történt a jogtalanul börtönbe vetett férfiak-kal a rákövetkező hét órában, csak részben ismert. Tud-juk, hogy Schwerner élni akart a telefonálás jogával, ám kérését durván megtagadták. Azt is tudni, hogy a Meridianban lévő iroda vezetője, Sue Brown 17.20-kor telefonált a kapitányságra, és érdeklődött, nem-e tudnak valamit a Schwerner által vezetett csoport hollétéről. A kapitányság titkárnője, Minnie Herring hazudott: kijele-lentette, hogy a rendőrségnek nincs információja a kere-sett személyekről. Este tízre már kritikussá vált a helyzet, mivel Chaney hangosan követelte maga és társai szaba-don bocsátását. Cecil Price ekkor kinyitotta a cella ajta-ját, kiengedte a foglyokat, majd a parkolóban várakozó Ford Station Wagonhoz vezette őket. A pszichikai kínok-tól és a fenyegetettségtől elgyötört férfiak beszálltak a kocsiba, és a Highway 19 felé vették az irányt. Schwerner, Chaney és Goodman nem dőltek be a roppant átlátszó trükknek: erősen gyanították, hogy a vágyott szabadság helyett halálos csapda vár rájuk – miként az valójában történt. A helyettes sheriff kocsija egy darabig követte a Fordot, majd visszafordult. Cecil Price visszatért Phila-delphiába, ahol rövid megbeszélést folytatott a helyi rendőrséggel, majd nyaktörő tempót diktálva döngetett végig a Highway 19-en, hogy beérje a Fordot, amely jó-kora előnyre tett szert. Egy mellékútról két további autó csapódott hozzá. A kocsikban fiatal és eltökélt Klántagok

voltak, akiket egy lincselés ígéretével toboroztak össze az akcióra. Miután beérték a Fordot, a helyettes seriff megállította a kocsit, és kiszállította az aktivistákat. Megbilincselte a férfiakat, majd beültette őket a rendőrautóba. A konvoj egy térképen nem jelölt, névtelen földút felé vette az irányt, amelyet a helyiek Rock Cut Road néven emlegettek. Röviddel később Cecil Parker helyettes sheriff megállította a kocsit, és kiterelte az áldozatokat. A Klántagok szintén kiszálltak a kocsikból.

Schwerner, Chaney és Goodman kivégzésének körülményei máig nem tisztázottak. Nem tudni, hogy megverték-e őket – bár a Klán tagjai a bírósági tárgyaláson tagadták, valószínű, hogy jócskán elbántak az olyannyira

gyűlölt aktivistákkal. Annyi bizonyos, hogy a ravaszt Wayne Roberts, egy alig 26 éves, leszerelt haditengerész húzta meg.

Klasszikus kivégzés történt, a gyilkosok esélyt sem adtak az áldozatoknak:

Pulaski, Tennessee

közvetlen közlről lőtték őket fejbe. Először Schwerner halántékához illesztették a fegyvert, majd Goodman, végül Chaney következett. Az aktivisták azonnal meghaltak. (A jelenlévők Klántagok egyike, James Jordan később azt vallotta az FBI nyomozóinak, hogy Dayle Barnette további két lövést adott le Chaney testére.)

A Ku Klux Klán tagjai a közeli Old Jolly Farmra vitték

a holttesteket, amely farm egy Philadelphiában lakó tag birtokát képezte. Schwerner, Goodman és Chaney tetemét a gátoldalhoz fektették, majd egy Caterpillar D-4 markológéppel földet hordtak rájuk.

A holttestek elföldelése után Cecil Price visszatért a városba. Nulla óra harminckor találkozott előljárójával, Rainey sheriffel, és beszámolt neki a gyilkosságokról.

Eközben a Meridian városában lévő iroda jócskán feldőlt munkatársai hisztérikusan kutattak az eltűnt férfiak után. Telefonhívások tucatjait bonyolították le, ám ennek ellenére sem jutottak előre. Háromnegyed egyre már minden létező nyomot végigszagláztak, de semmiféle információ nem kaptak. Sue Brown egy utolsó, kétségbeesett ötlettől vezérelve felhívta John Doart, az Igazságügyi Minisztérium Mississippi államban illetékes képviselőjét. Doar személyesen ismerte Schwernert: alig egy hete találkozott az aktivistával, mikor figyelmeztette, hogy a Mississippi Nyár Project egy roppant veszélyes és eredményeiben kétséges akció, amelyet saját biztonsága érdekében jobb lenne elhalasztani. Több, mint valószínű, hogy az Igazságügyi Minisztérium embere jól ismerhette a helyi viszonyokat, mivel a beszélgetés során rámutatott arra a körülményre, hogy a szövetségi rendőrség nem tudja biztosítani a helyszínt, az pedig korántsem bizonyos, hogy a helyi rendőrség valóban a törvény képviselőjében fog eljárni. Az álmából felvert John Doar tartott tőle, hogy legsötétebb félelmei váltak valóra, így további várakozás helyett inkább a cselekvés mellett tört pálcát: reggel 6 órakor riasztotta az FBI irodáját. Felszólította a szövetségiakat, hogy küldjenek nyomozókat Meridian városába, és azonnal indítsanak vizsgálatot egy feltételezett bűntény ügyében. Rövid idő múltán megcsörrent a helyi FBI iroda telefonja. John Proctor, a szö-

vetségiek helyi embere azt az utasítást kapta, hogy azonnal indítson vizsgálatot, és derítsen fényt az eltűnt polgári aktivisták sorsára. Proctor különleges ügynök rögvest akcióba lépett: kihallgatta a helyi fekete közösség prominens tagjait, majd látogatást tett Rainey sheriff irodájában. A szövetségi nyomozó – kiváló emberismerete és remek kommunikációs készsége okán – gyorsan elnyerte a seriff és a helyettes seriff szimpátiáját, ám a Klán tagjai tartották fogadalmukat, és nem szolgáltatott ki olyan információkat, amelyek gyanúba keverhették saját személyüket, illetve a szervezetet.

A következő napon, június 23-án további tíz különleges ügynök érkezett a területre, köztük Harry Maynor, aki a New Orleans-i regionális központot vezette. A nyomozást MIBURN kóddal illették, amelyet a Mississippi és a burning (lángol) szavak összevonásával képeztek. Az első nyomra Proctor bukkant rá: egy tanú azt nyilatkozta, hogy Neshoba északkeleti részén látott egy ismeretlen gépkocsit. A különleges ügynök a helyszínre sietett, és rábukkant a Ford Station Wagon kiégett roncsára. Ekkorra már nyilvánvalóvá vált, hogy Schwerner, Chaney és Goodman erőszakos bűncselekmény áldozatai lettek, de holttestek hiányában nem lehetett hivatalos körözést kiadni az ismeretlen elkövetők ellen. Előbb rá kellett lelni az áldozatok maradványaira – a terület átkutatása azonban meghaladta az FBI erőit, így a nyomozás következő 24 órája nem hozott értékelhető eredményeket.

Eközben az ügy által keltett hullámok elérték a Fehér Házat. Johnson elnök személyesen utasította az FBI igazgatóját, hogy a Mississippi Burning ügyet a lehető legmagasabb prioritással kezeljék. Az FBI a hadsereg segítségét kérte, a vezérkar pedig hozzájárult az akció támogatásához. Június 25-én az Egyesült Államok Hadse-

rege egy csoportot vezényelt a helyszínre, a katonák pedig nekiláttak az erdős, mocsarak által tagolt terület tüzetes átkutatásának. A nehéz terep és a zord körülmények miatt rengeteg baleset történt a kutatásra kirendelt kontingens tagjaival: kígyómarások és bokaficamok, csonttörések és egyéb kellemetlen események nehezítették munkájukat. A terület átfésülése gigászi feladat volt, amelynek az igénybe vett erőforrások ellenére sem járt eredménnyel. Június 26-án még mindig nem lehetett tudni, mi történt a keresett személyekkel. Sullivan különleges ügynök így jellemezte a helyzetet: „az ügyet mindenképpen meg kell oldani, és erre inkább alkalmas egy nyomozás, mintsem holmi vizsgálódás”.

Az ügynökök megkettőzték erőfeszítéseiket, és újfent munkához láttak. Újra és újra végigszaglázták az időközben jócskán kihűlt nyomokat, és mindenkit kihallgattak, akitől információt remélhettek

– ám mindhiába. Az FBI nyomozói folyamatosan falakba ütköztek: a megkérdezett személyek többsége semmit nem tudott az ügyről, azok pedig, akik tisztában voltak a történésekkel, mélyen hallgattak. A Ku Klux Klán tagjai tartották fogadalmukat, senki nem fecsegett.

A Schwerner és társai után folytatott vizsgálat egy héttel a bűncselekmény elkövetése után zsákutcába futott. Holttestek hiányában nem volt bizonyított a gyilkosság

J. Edgar Hoover, az FBI igazgatója

ténye, miként az elkövetők motivációját sem sikerült meghatározni. Annak ellenére, hogy tucatnyi FBI ügynök dolgozott az MIBURN ügyön, sem bűnjelekre, sem holttestekre, sem tanúkra nem bukkantak. Mivel a hadsereg által végzett kutakodás sem hozott értékelhető eredményeket, olybá tűnt, hogy az eset aktája előbb-utóbb a megoldatlan ügyek között fog helyt kapni.

Proctor különleges ügynök azonban nem adta fel a reményt. Miután a felnőttekkel vajmi kevés sikere volt, sorra kérdezte ki a helyi gyerekeket. A fiatalkorúak összeesküvésről, titkos szervezetekről, misztikus gyűlésekről, lángoló keresztekről és csuklyás alakokról meséltek – ám konkrét információval egyikőjük sem szolgált.

A nyomozást végül a döbbenetesen magas, 30 000 dolláros felajánlás lendítette ki a holtpontról. A szédítő summa megoldotta az egyik Klántag nyelvét, aki felkereste a szövetségi ügynököt, és beszámolt a hármasság gyilkosságról. A férfi augusztus 4-én elvezette John Proctor az Old Jolly Farmra, és megmutatta, hol földelték el a kivégzett aktivisták maradványait. A holttestek előkerülésével bizonyítást nyert a bűncselekmény ténye.

Az FBI nyomozása színleg ismeretlen elkövetők ellen zajlott, ám valójában a helyi Ku Klux Klánt vette fókuszba, és óvatosan, lépésről lépésre feltérképezte a Fehér Lovagok szervezetét. A nyomozók gondosan ügyeltek rá, hogy ne bolygassák meg a szervezetet, mivel féltő volt, hogy a gyanúsítottak egyszerűen kereket oldanak, a Klán helyi szervezete pedig egyik pillanatról a másikra köddé válik. John Proctor különleges ügynök rengeteg helybelivel ismerkedett össze. A férfi azon munkált, hogy megtalálja a szervezet leggyengébb láncszemét, aki hajlandó feladni társait, és aki megfelelő garanciák megléte esetében hajlandó tanúskodni – áldozatos munkája pedig

eredményt hozott. James Jordan, az egyik helyi csapszék tulajdonosa volt az ő embere: a férfi jelen volt a gyilkosságok elkövetésénél, képes volt azonosítani az elkövetőket, és hajlandó volt bíróságon számot adni a bűncselekményről. Jordan azonban feltételekhez kötötte a vallomás ellenjegyzését: a lehető legenyhébb börtönbüntetést, a tanúvédelmi programba való felvételt, illetve 3500 dollár készpénzt kért cserébe a segítségért. John Proctor belement az alkuba, és mindent megadott, amit csak Jordan kért. Mint később kiderült, az FBI embere kiváló alkut kötött – James Jordan, kinek vallomása a vádeljárás legfontosabb bizonyítéka volt, módfelett hasznos tanúnak bizonyult a tárgyalóteremben.

A nyomozás egészen 1964 decemberéig húzódott. A hadsereg által támogatott Szövetségi Nyomozóirodának közel hat hónapba tellett, még összegyűjtötte a bizonyítékokat és felkutatta a gyanúsítottakat – lassú munka volt, a hurok azonban, amelyet a bűnösök köré fontak, jócskán bírta a terhelést. December 4. reggelén egy összehangolt akció vette kezdetét. Az ügynökök egyszerre csaptak le a gyanúsítottakra, és nem kevesebb, mint 19 férfit tartóztattak le. Köztük a helyi sheriffet és helyettesét, illetve a helyi fehér közösség számos prominens tagját.

Olybá tűnhetett, hogy megannyi harc után végre célrt értek a nyomozók, és fény derült az igazságra – a megpróbáltatások java azonban még csak ekkor kezdődött.

Már minden készen állt hozzá, hogy kezdetét vegye az Egyesült Államok történelmének egyik legnagyobb horderejű tárgyalása, ám december 10-én az üggyel megbízott kormánybiztos váratlanul elejtette a vádakat. A kormánybiztos, miután megvizsgálta a bizonyítékokat és az FBI által elé tárt jelentéseket, arra a következtetésre ju-

tott, hogy a nyomozás során többnyire csak másodkézből származó, kétes hitelességű információkra, illetve közönséges szóbeszédre és pletykákra építették a vádat. Egy teljes hónap telt el eseménytelenül, még végül a kormányzat nyomást gyakorolt a bíróságra, és elérte a tárgyalás időpontjának újbóli kitűzését. Az Igazságügyi Minisztérium emberei azonban korántsem lehettek elégedettek a dolgok alakulását látván, hisz a tárgyalást a Jackson-i szövetségi bíróság készült lefolytatni, a bíróság fejről pedig köztudott volt, hogy korántsem szimpatizál a feketék egyenjogúsításán munkáló mozgalmakkal.

A tárgyalás 1965. február 24-én vette kezdetét. William Harold Cox nem cáfolt rá kétes hírnévére: a szövetségi bíró már az első körben ejtette a bünszövetség 17 tagja ellen felhozott vádakat, mivel meglátása szerint csak Rainey és Price vettek részt tevőlegesen a bűncselekmény végrehajtásában. Elképesztően orcátlan döntés volt ez, amely hetekre megakasztotta a tárgyalás menetét, és kilátástalanná tette a csoportos felelősségre vonást. A fájdalmas jogi huzavona egészen márciusig tartott, mikor az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága felülbírálta Cox bíró döntését. Még az Igazságügyi Minisztérium jogászai a bűnvádi eljárás lefolytatására készültek, a vádlottakat képviselő ügyvédek meglepő húzással álltak elő: az esküdtszék nem megfelelő összetételére hivatkozva elérték, hogy újfent felfüggeszék az eljárást.

A további jogi huzavona részletes ismertetésétől inkább megkímélném az olvasót: elég annyi, hogy az Egyesült Államok kontra Cecil Price per csak 1967. október 7-én, tehát a bűncselekmény elkövetése után 3 évvel (!) vehette kezdetét. Az ügyet végül a Meridian város bírósága tárgyalta, az eljárás során pedig hihetetlen módon újfent Cox bíró elnökölt – az a személy, aki nem sokkal koráb-

ban a nyilvánosság előtt jelentette ki, hogy nem tartja jó ötletnek, hogy a szavazójogot „a csimpánzok bandájára” is kiterjesszék. Cox bíró valamennyi rendelkezésre álló eszközzel azon munkált, hogy durván befolyásolja az ítélethozatalt, és felmentést szerezzen a vádlottak számára. Már az esküdtek kiválogatása során is igen sok „meglepetés” történt. Annak ellenére, hogy a mintegy 200 jelölt közt tucatnyi fekete is helyt kapott, az esküdtszék tagjai közé csak és kizárólag fehér bőrű személyek kerültek, hét férfi és öt nő. Az esküdtek valamennyien 34 és 67 év közötti személyek voltak, holott pont ez a korosztály volt az, amelynek tagjai konzervatív eszméket vallottak, vagyis ellenezték a feketék társadalmi integrációját. Hihetetlennek tűnhet, ám igaz: az esküdtszék tagjai között olyan személy is helyet kapott, aki bevallotta, hogy „pár évvel korábban” tagja volt a Ku Klux Klánnak! Robert Hauberg, a vádat képviselő államügyész hevesen tiltakozott az esküdt személyének elfogadása ellen, ám Cox bíró elutasította tiltakozását, miután a tanú a védelem képviselőjének kérdésére –”Egykori tagsága befolyásolná Önt az ügyet illetően?”– a következő választ adta: „Valószínűleg nem.”.

Maga a tárgyalás is inkább hasonlított holmi bizarr fekete komédiához, mintsem komoly és felelősségteljes eljáráshoz. A védelem képviselője és Cox bíró minden alkalmat megragadtak rá, hogy sárba tiporják a helyi feketéket és a feketék integrációjáért harcoló szervezetek teljes tagságát. A védelem ügyvédjei felemlegették, hogy tudomásuk szerint Schwerner gyakorta agitált az USA vietnami háborúban való katonai szerepvállalása ellen, és minden lehetőséget felhasználtak, hogy durván lejáratásuk az áldozatokat. Rasszizmus által vezetett törekvéseik által sikerült alaposan összezavarni a pert menetét, így

fennállt annak a veszélye, hogy tevékenységükkel holmi bohózattá züllesztik az eljárást. A hatalmas zűrzavar csak akkor tisztult fel, mikor színre léptek a vád által beidéztet tanúk: Wallace Miller, Delmar Dennis és James Jordan. A Ku Klux Klán volt tagjai közül először Wallace Miller tett vallomást. A férfi megrázó erejű beszámolóval szembesítette a bíróságot. Wallace Miller részletesen ismertette a Frank Herndnon és Ray Killen között elhangzott beszélgetést, amely során a Klán tagjai a június 21-én végrehajtott „akcióról” értekeztek. Delmar Dennis újabb felelősökre mutatott rá vallomásában, többek közt Sam Bowers személyét a Ku Klux Klán Fehér Lovagjainak Birodalmi Varázslójaként azonosította. Delmar Dennis, miután a tanúk emelvényére szólították, felidézte a Klán vezetőjének büszke kijelentését, aki a következőképpen nyilatkozott a Schwerner ellen elkövetett gyilkosságról: „Ez volt az első eset, hogy a helyi Keresztények kitervelték és végrehajtották egy zsidó kivégzését.”. Az általa tett vallomás további megrázó fejleményeket is hozott. Delmar Dennis, miután részletesen beszámolt egy gyűlésről, rámutatott e teremben jelen lévő személyek egyikére, és kijelentette, hogy a mező, amelyen a Ku Klux Klán gyűlése zajlott, azon személy tulajdonát képezi – ez az ember pedig nem más volt, mint Clayton Lewis, Philadelphia város polgármestere! A leginkább drámai vallomás azonban még csak ezután következett. Miután James Jordan, a vád koronatanúja fellépett az esküdtek emelvényére, valósággal elszabadult a pokol. Jordan olyanra rettegett a Ku Klux Klán bosszújától, hogy csak is megfelelő fegyveres védelem biztosítása esetén volt hajlandó megjelenni a tárgyaláson. Mivel a helyi rendőrség embereiben nem bízhatott, az FBI nyomozói vigyázták épségét: nem kevesebb, mint öt szövetségi ügynök

állta körül a tanút, kezükben csőre töltött fegyverekkel. James Jordan ennek ellenére is rettegett, egy ízben még el is ájult, így a bíró kénytelen volt felfüggeszteni az eljárást, még az orvosok magához térítették a férfit. James Jordan vallomása minden másnál értékesebb ütőkártyának bizonyult: a férfi részletesen beszámolt a gyilkosság tervezéséről és végrehajtásáról, megnevezte a bűncselekmény résztvevőit, és feltárta a Ku Klux Klán szervezetének felépítését és legféltettebb titkait. Tényfeltáró vallomása hatalmas vihart kavart, a tárgyalóteremben elsza-
badult a pokol.

A védelem képviselői hamis alibik biztosításával próbálták megfúrni a bizonyítási eljárást. Helyi lakosokat idéztek be, akik eskü alatt vallották, hogy június 21-én különböző helyeken látták a vádlottakat. A Klán tagságából kikerült tanúk szemenszedett hazugságok egész hal-
mazát hordták össze, ám sok esetben ellentmondásokba keveredtek, így beszámolóik korántsem bírtak meggyőző erővel.

John Doar államügyész záróbeszéde október 18-án hangzott el. A jogász a következő szavakkal fordult az esküdtek felé: „Ez egy előre kitervelt, hidegvérrel végrehajtott cselekedet volt. Három fiatal férfi volt az áldozat.”. Majd, a drámai hatás kedvéért lélegzetvételenyi szünetet tartott, és az elsőrendű vádlottra mutatott: „Price visszaélt a törvénnyel, a hivatalával, az erejével, a tekintélyével, a jelvényével, az egyenruhájával, a rendőrségi autójával, a rendőrségi fegyverrel, arra használva fel őket, hogy embereket ejtsen rabul és gyilkoljon meg.”. Drámai elemekben bővelkedő beszédét a következő fordulattal zárta: „Mindaz, amit az ügyvédek mondanak, rövidesen feledésbe fog merülni, de eme tizenkét ember döntésére hosszú időn át emlékezni fognak.”

Az esküdtszék tagjai 9 óra 40 percen át vitáztak, majd másnap megdöbbenő közlést tettek a bíróság előtt: kijelentették, hogy az esküdtek két pártra szakadtak, és képtelenek konszenzusra jutni, tehát felelősségteljes döntést hozni. A védelem tiltakozással élt, a bíró pedig – más lehetősége nem lévén – úgy döntött, hogy másodjára is döntéshozatalra rendeli az esküdteket. „Alaposan vizsgálják felül az elképzeléseiket!” – buzdította Cox bíró az esküdteket. A két héten át húzódó per végül október 20-án ért véget, mikor az esküdtszék tagjainak végre –valahára sikerült megállapodásra jutniuk. Hét vádlottat, köz-

Lyndon B. Johnson elnök kiemelt jelentőséggel ruházta fel az esetet

tük a gyilkosságot elrendelő Sam Browerst, a kivégzést végrehajtó Wayne Roberts-t, Jimmy Snowdent, Billey Wayne Posey-t, és Horace Bernettet bűnösnek találtak, további nyolc személlyel szemben pedig felmentő ítélet született – többek között Lawrence Rainey sheriff is megúszta a felelősségrevonást. További három személy esetében az esküdtszék nem tudott döntést hozni.

Ugyancsak felemás ítélet született hát, ám ez a körülmény mit sem von le a határozat történelmi jelentőségé-

ből. A New York Times szokatlanul visszafogott, ám rop-
pant beszédes kommentárt fűzött az eseményekhez:
„Egy csendes forradalom kezdete ez, amely jócskán meg
fogja változtatni a déli attitűdöt.”.

William Harold Cox bíró december 30-án hirdette ki
a büntetési tételeket: Wayne Roberts és Sam Bowers tíz-
tíz év, Billey Wayne Posey és Cecil Price hat-hat évet, a to-
vábbi három elkövető pedig négy-négy-négy év letölten-
dő szabadságvesztésre ítéltetett. A bűncselekmény súlyá-
hoz mérten vérlázítóan enyhe büntetések voltak ezek,
amelyek kiválóan példázzák az eljárást vezető bíró nyil-
vánvaló elfogultságát – ha fekete bőrű személyekre bizo-
nyították volna rá a fenti bűncselekményt, úgy őket min-
den bizonnyal halálra ítélte volna. W. Harold Cox bíró
egyetlen percig sem köntörfalazott, a nyilvánosság előtt
is felvállalta rasszista nézeteit: „Megöltek egy niggert,
egy zsidót és egy fehéret – annyit adtam nekik, amennyit
szerintem megérdemeltek.”

Az ítéletet követően Lawrence Rainey sheriff lemon-
dott hivataláról.

A Mississippi Burning pere lezárult – az ügy mégsem
ért véget.

1999 végén felmerült a lehetőség, miszerint Mississip-
pi állam felújítja a pert, és bírósági eljárást kezdemé-
nyez, amelyet azokra a vádpontokra is kiterjeszt, amele-
ket az 1967-es per során a bíróság elvetett. A perújrafel-
vétel oka nyilvánvaló volt: a helyi bíróság arra töreke-
dett, hogy az évtizedeken átívelő cinikus hallgatást meg-
törve végre-valahára lemossa magáról a Mississippi
Burning ocsmány szégyenbélyeget. Michael Moore, Mis-
sissippi államügyésze így nyilatkozott: „Az a probléma
ezzel az üggyel, hogy nem tettünk semmit – nem vizsgál-
tuk ki és nem emeltünk vádakat.”. A helyi rendőrség új-

fent megnyitotta a nyomozást, és kapcsolatba lépett az FBI irodájával. Kiderült, hogy a Szövetségi Nyomozóiroda közel 40 000 (!) aktát halmozott fel az ügygel kapcsolatban, amely iratok olyan bizonyítékokat és részleteket tartalmaznak, amelyek további bűncselekményekre mutatnak rá. A legkomolyabb gondot a per koros mivolta okozta: a 36 évvel korábban lefolytatott eljárás során kihallgatott tanúk tekintélyes része már meghalt. Michael Moore ettől függetlenül is úgy vélte, hogy komoly eredményeket hozna, ha sikerülne tisztességesen lezárni az eljárást: „Ha tisztázzuk ezt a régi ügyet, végre megváltoztathatjuk ezeket az (Mississippi vidékére vonatkozó – *a szerző megj.*) öreg sztereotípiákat.”. Komoly adatgyűjtés és elemzés vette kezdetét – olybá tűnt, az államügyész nemcsak holmi gesztust tett, de ténylegesen rendezni kívánja az igazságszolgáltatás régi tartozását. A vak sors azonban keresztülhúzta törekvéseit: 2001 májusában Cecil Price kiesett egy teherliftből, és halálos fejsérülést szenvedett.

A Lángoló Mississippi pert Price hiányában már nem volt értelme újból napirendre tűzni. Michael Moore így kommentálta az eseményt: „Ha vádlott lett volna, ő lett volna az elsőrendű vádlott. Ha tanú lett volna, úgy ő lett volna a legfontosabb tanú. Bármilyen is történt volna, halálával tragikus törést szenvedett az ügy.”

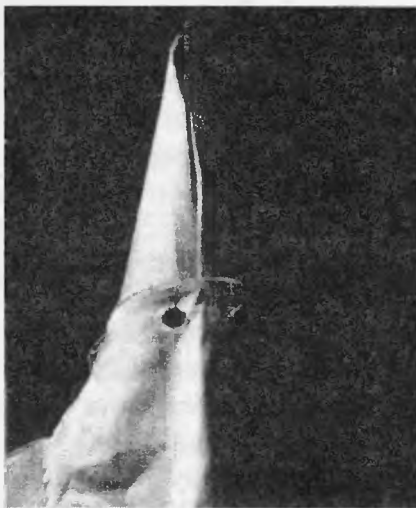
A Mississippi Burning pere így sohasem került rendezésre. Moore azonban nem adta fel a Ku Klux Klán ellen viselt harcot: szilárdan hitt benne, hogy a véres gyilkosságokról árulkodó holttestekkel szemben a múltat mégsem lehet véglegesen eltemetni. Mississippi államügyésze számított rá, hogy a véletlen, vagy akár az emberi akarat keresztülhúzhatja számítását, így előre gondoskodott a kockázati tényezők lefedéséről, és több fronton is

támadást indított: már korábban perújrafelvételt kért egy másik ügyben, amelynek vádlottja Samuel Bowers, a Fehér Lovagok Birodalmi Varázslója volt.

AZ FBI ELLENTÁMADÁST INDÍT

A Ku Klux Klán, bár a rejtőzködés a szervezet természetének jellegéből fakadt, a rasszista cselekmények fel- szaporodásával magára irányította a kormányzat figyel- mét. A csoport által elkövetett bűncselekmények, illetve

az elkövetés sokszor gyanús körülményei komoly fenyegetéssel szembesítették a szövetségi kormányzatot. Mind Lyndon B. Johnson elnök, mind a szövetségi nyomozó- hatóság vezetése, illet- ve a szövetségi igaz- ságszolgáltatás aggo- dalommal fogadta a délről jövő híreket, mi- vel számos bizonyíték mutatott arra, hogy a helyi hatóságok sok- szor együttműködnek a Klánnal. Veszélyes-

Ki lehet a csuklya alatt? – az FBI beépített em- bereket alkalmazott

nek és felháborítónak tartották, hogy a szemtelenül ma- gabiztos csuklyások a törvényeknek fittyet hányva, ké- nyük és kedvük szerint garázdálkodnak más polgárok kárára, amely tény csak egyet jelenthetett: a Klán be-

épült a helyi hatalomba, és törvény felett álló szervezeté vált. Kiváltképpen érvényes volt mindez Alabama és Mississippi államok területén, ahol a Ku Klux Klán ropant intenzív tevékenységet folytatott – letartóztatások azonban csak elvétve történtek, ha pedig egy eljárás nagy ritkán mégis túljutott a vádemelési szakaszon, úgy a kiszabott büntetések voltak nevetségesen enyhék. Az FBI megkísérelt kooperálni a helyi hatóságokkal, ám a terepre küldött különleges ügynökök folyton-folyvást falakba ütköztek. Miután az együttműködést célzó próbálkozások sorra kudarcot vallottak, a frusztrált szövetségi-ek úgy döntöttek, hogy nyílt nyomozás helyett operatív módszereket vetnek be a Ku Klux Klán és a társaság által ellenőrzés alá vont hatóságok ellen. Az FBI felettébb kockázatos, ám siker esetén komoly eredményekkel kecsegtető programot hirdetett: a szövetségi-ek úgy döntöttek, hogy beépített emberek által göngyölítik fel a titkos földalatti terrorhadsereget.

Az etikai szempontból ugyancsak kétséges beszivárgási program eredményeképpen különleges ügynökök tucatjai épültek be a KKK helyi szervezeteibe, és számos Klántagot fordítottak meg, rábírván őket, hogy megfelelő ellentételezésért cserébe szolgáltassanak ki információt a szövetségi-ek felé. A program eredményeképpen 1965 szeptemberére az FBI nem kevesebb, mint hét Klánba épült be, és fenyegetés, pénz vagy vádalku ígéretével sikerült megfordítania a Ku Klux Klán tagságának körülbelül 5-6 százalékát. Ezzel egy időben az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság is nyomozást indított a titkos társaság ellen, de az eljárás csak kétes eredményeket hozott: bár tisztázásra kerültek bizonyos kérdések, a várt látványos leleplezések rendre elmaradtak.

FD-36 (Rev. 5-22-64)

F B I
Date: 8/7/68

Treatment of the following is _____
(Type in plaintext or code)

To: ADDET _____
(Priority)

FROM: DIRECTOR (100-49) ALL b7c
SAC, NEW ORLEANS (173-201) (P)

SUBJECT: [REDACTED] TOTAL EXTORTION OF THE IN
[REDACTED] BY J.
[REDACTED]

OO: NEW ORLEANS

On 8/1/68, Departmental Attorney KENNETH MC DONALD
presently in New Orleans, Louisiana, furnished two rough draft
undated letters from JOHN DOMA, Assistant Attorney General
to the Director, which stated as follows:

Letter #1.

[REDACTED]

L

Direcm
[REDACTED] memo

REC-110 173-201
U.S. G-P
JUN 10 1968

Approved: _____ Sent: _____
Special Agent in Charge

[illegible]

136

azonban még évtizedek távlatából sem könnyű megítélni: a vaskos jelentést elkészülte után rögvest titkosították, így a 173-2015 számmal jelölt aktából csak részletek szivárogtak ki. A Freedom of Information Act (az információhoz való szabad hozzáférést biztosító törvény) életbelépése után ugyan felszabadították a dossziékat, de az FBI állambiztonsági és tanúvédelmi okokból az iratok tetemes részét olvashatatlaná tette, az erősen csonkított formában közzétett 588 oldalas dokumentum pedig finoman szólva is csak kétes értékkel bír. Annyi azonban így is kiderül belőle, hogy az FBI számos helyi szervezetben rendelkezett beépített emberekkel vagy informáto-

Ku Klux Klán demonstráció Észak-Karolinában, 1965-ben

rokkal, és széleskörű adatgyűjtést végzett. Operatív módszerek segítségével felderítették a szervezetek taglétszámát, részletes névsorokhoz jutottak, számos hivatalos dokumentumot szereztek be, és nagy mennyiségű információt halmoztak fel a titkos földalatti hadseregek által el-

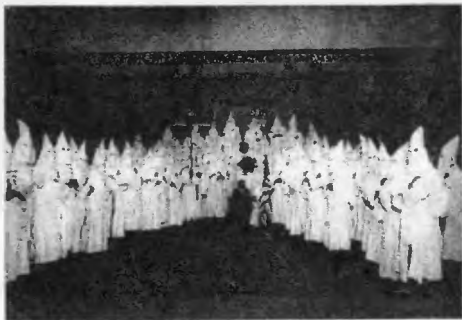
követett bűncselekményekről. A kiterjedt nyomozás nemcsak a Klánt, de a társaság holdudvarába tartozó egyéb szervezeteket is érintette. A jelentés többek között megemlített egy délen ténykedő, Keresztény Oktatási Szövetség nevű csoportot. A dokumentum, összegezvén a legfontosabb információkat, az alábbi módon mutatja be a szervezet „érdemeit”:

„A Keresztény Oktatási Szövetség, Chestnut Street, Union, New Jersey, a kiadója a „Józan Ész” nevű, tablóméretű újságnak, amely augusztus és július kivételével havi két alkalommal jelenik meg. Az újság aktuális száma a szerkesztőt Conde MyGinley néven azonosítja, kiadóként pedig a Keresztény Oktatási Szövetséget nevezi meg. A vizsgálat eredményeit összegző dokumentum, amely az „Előzetes Jelentés az Újfasiszta- és Gyűlöletcsoportokról” címet viseli, teljes terjedelmében az említett szervezetek tevékenységét és növekedését vizsgálja. A jelentés számos szélsőséges sajtóterméket és propagandaanyagot felvonultat, így górcső alá veszi a helyi Klánok által publikált magazinokat, illetve az egyéb szélsőséges kiadványokat. A jelentés szerint a „Józan Ész” címet viselő kiadvány változó példányszámban, számonként 30 000 és 100 000 példány között jelenik meg. A vizsgálati anyag a „Józan Ész” kiadványt a „gyűlöletkeltő anyagok” élenjáró képviselőjének nevezi, amelyik „a leginkább vitriolos gyűlöletpropagandát teszi közzé, amely valaha is a Bizottság elé került”. A jelentés szerint a „Józan Ész” szembehelyezkedik a kommunizmussal és a judeizmussal, és közel teljes terjedelmében a zsidóságot, illetve az Egyesült Államokban élő fekete kisebbséget támadja. Az újság világosan tanúsítja, hogy a kiadásért felelős szervezet szimpatizál az egykori náci Németország kormányával.”

A KLÁNOK BUKÁSA

A harmadik Ku Klux Klán gyűjtőnévvel illetett, java-
részt függetlenül tevékenykedő gyűlöletszervezetek bu-
kását közel ugyanazon tényezők okozták, amelyek a hú-
szas éves végén is két vállra fektették a titkos földalatti
hadsereget. A kongresszus új törvényekkel szorongatta
meg a Klánokat, a szövetségi hatóságok offenzívát indí-
tottak a szervezetek

ellenében, a társa-
dalmi és politikai
körülmények pedig
egyre több polgárt
fordítottak szembe
a társasággal. Az
Amerikaellenes Te-
vékenységet Vizsgá-
ló Bizottság által el-
rendelt vizsgálat és
az FBI által végre-
hajtott beszivárgási akció meggyengítette a szervezetet,
amely már nem tudott védekezni a kedvezőtlen külső ha-
tások ellen.

KKK tagok: fogyatkozó létszám

A társadalmi hangulat változása hasonlóképpen a Ku
Klux Klán ellen munkált. Az évek múlásával a fekete kö-
zösségekből számos kivételes képességű polgárjogi akti-
vista emelkedett ki, akik hatalmas erőfeszítéseket tettek
sorstársaik helyzetének javításáért, és tevékenységük ko-
moly társadalmi változásokat gerjesztett.

Közülük a legkiválóbb és legnagyobb tiszteletben álló
személy Dr. Martin Luther King volt, egy baptista tiszte-
letes, aki szeretetet hirdetett az erőszakkal szemben, a

*Dr. Martin Luther King:
szeretetet hirdetett a gyű-
lölet ellenében*

békés együttélésért agitált, és az egyenjogúság kivívhatóságát hangoztatta. Martin Luther King éles elméjű és tanult, remek kommunikációs készséggel és briliáns diplomáciai érzékkel rendelkező férfi volt, aki számos, kivétel nélkül békés tömegdemonstrációt szervezett, és beszédek százait tartotta. Martin Luther King tevékenysége komoly politikai és társadalmi visszhangra talált, az általa vezetett szervezetek tagsága szépen gyarapodott, a demokrata sajtó pedig felkarolta személyét. Annak ellenére, hogy Martin Luther King számára saját reputációja sokadlagos kérdés volt (az általa rendezett tömegdemonstrációk okán körülbelül húsz alkalommal tartóztatták le, de minden esetben szabadon engedték), a Time magazin 1963-ban az Év Emberének választotta, 1964-ban pedig Nobel Békédíjjal tüntették ki – alig 35 éves korával ő volt a legfiatalabb személy, aki valaha is eme megtiszteltetésben részesült. Kivételes elismerések voltak ezek, amelyek komoly támogatást nyújtottak a sokat szenvedett King számára, és egyre több és több ember figyelmét fordították

a fekete polgárjogi mozgalmak irányába. A társadalmi hadszíntéren vívott rasszizmusellenes harc másik vezéralakja Malcolm X (szül. Malcolm Little) volt, aki a Nemzeti Iszlám mozgalomba tömörítette a fekete aktivistákat. Malcolm X habitusa komoly különbségeket mutatott Martin Luther King jellemével szemben: jóval radikálisabb és határozottabb férfi volt, aki szemernyit sem riadt vissza az erőteljes fellépéstől. Malcolm X legfőbb erőssége ellenállhatatlan személyes karizmájában, remek retorikai készségében, pengeéles intellektusában és páratlan eltökéltségében rejtett, amely tulajdonságait ügyesen kamatoztatta a médiában és a demonstrációkon. Malcolm X vezetése alatt a Nemzeti Iszlám társaság tagságának létszáma 500-ról közel 30 000-re emelkedett, miként támogatói köre is sokszorosára duzzadt, így a szervezet egy periférikus, közel jelentéktelen csoportosulásból komoly társadalmi erővé, befolyásos militáns mozgalommá nőtte ki magát. Malcolm X személyiségének és aktivitásának mé-

Malcolm X, a militáns aktivista

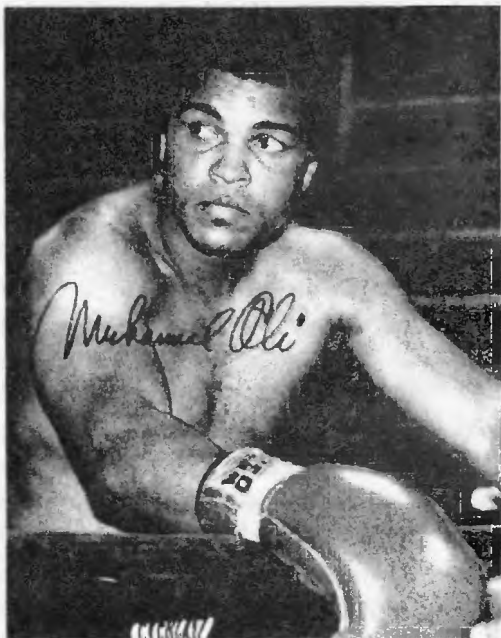
diabeli megítélése igencsak ellentmondásos volt, ám a feketék körében komoly népszerűségnek örvendett, az emberektől kapott népszerűséget pedig népe ügyének előremozdítására használta. Szeparatista nézeteivel és militáns elképzeléseivel ugyan sokan nem vállaltak közösséget, de fellépésével és tevékenységével felrázta a feketéket, célokat mutatott számukra és hitet öntött beléjük, így elévülhetetlen érdemeket szerzett. A '60-as évek híres afroamerikai személyiségei között nemcsak politikai aktivisták, de számos sportoló is volt, akik komoly társadalmi ismeretségnek örvendtek. Cassius Clay, aki később Muhammad Ali néven vált a világ leghíresebb és legnagyobb tiszteletnek örvendő boksztolójává, 1964-ben szerezte meg első bajnoki címét, és kivételes talentuma, páratlan sportemberi képességei révén komoly népszerűségegre tett szert. Ezek a férfiak és más fekete polgárjogi aktivisták, zenészek és énekesek, lelkészek és egyéb közszereplők rengeteget tettek a feketék társadalmi elfogadásáért és a feketék öntudatának erősítéséért, a feketék egyenjogúságáért és társadalmi integrációjáért.

Dr. Martin Luther Kinget 1964-ben, Malcolm X-et pedig alig egy évre rá gyilkolták meg: tragédiájuk nemcsak a fekete közösségeket sújtotta le, de az amerikai nemzet józanul gondolkodó rétegeit is megrázta. Nyilvánvaló volt, hogy a feketék ügye immáron nem holmi periférius kérdés, hanem a megoldásra váró társadalmi problémák legfontosabbika.

Az amerikai társadalom józan többsége döntött és cselekedett: az integrációs törekvések az idő múlásával elfogadtattak, a társadalmi hisztéria alábbhagyott, a lakosság pedig megtanult együtt élni a szükséges és elodázhatatlan változásokkal.

A Ku Klux Klán ismételt bukásában – ironikus módon

– egy szélsőjobboldali fehér politikus felbukkanása is elvitathatatlan szerepet játszott. Az Alabama állam kormányzóí posztjáért folytatott harcban feltűnt jelölt, George Wallace szélsőséges rasszista nézeteivel és leplezetlen idegengyűlöletével legitim politikai alternatívát kínált a törvényen kívül rekedt Ku Klux Klánnal szemben. A szimpatizánsok pedig inkább álltak Wallace mellé, mintsem a botrányos hírű és megosztott Klánt támogatták – a titkos társaság elől egy legitim politikai szereplő halászta el a szimpatizánsokat. 1970-re a Ku Klux Klán történelmének mélypontjára került: az augusztusban készült közvélemény kutatás szerint az Amerikai Egyesült Államok lakosságának 76 százaléka utasította el a szervezetet. Feltételezhető, hogy komikus hangzik, de a felmérés szerint még az észak-vietnámi

Muhammad Ali, a nehézsúlyú ökölvívás verhetetlen bajnoka

hadsereg katonái is nagyobb társadalmi szimpátiával bírtak az amerikaiak részéről, annak ellenére, hogy az USA hadat viselt a kommunista ország ellenében, így

ezek a katonák történetesen az amerikai nemzet fiait mészárolták halomra.

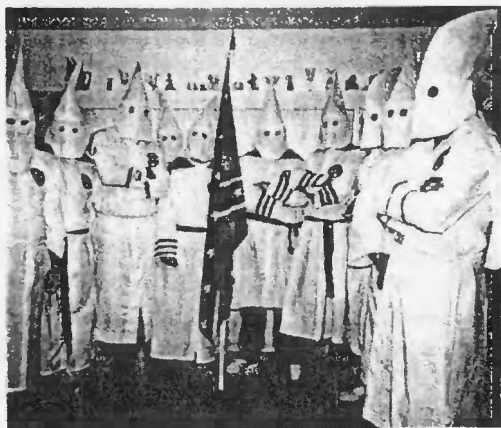
Az FBI 1974-ben ismételten vizsgálatot rendelt el a Ku Klux Klán ellen: a nyomozás eredményeit összegző jelentés szerint a titkos társaság teljes taglétszáma ekkor körülbelül 1500 főt tett ki. A terrrorszervezet gyakorlatilag cselekvésképtelenné vált, a legyengült frakciók pedig mély álomba merültek.

A KU KLUX KLÁN NEGYEDIK KORSZAKA

A hetvenes évek mélyreható változásokat hozott a Ku Klux Klán számára. A szervezet helyzete válságos volt, azonnali cselekvésért kiáltott. Erős és karizmatikus, megfontolt vezetőre volt szükség, aki képes úrrá lenni a krízisen, és képes kiemelni a Ku Klux Klán kátyúba került szekerét. A szervezet vezetői ráébredtek, hogy az adott társadalmi közegben a túlélés csak oly módon garantálható, ha konszolidálják a Ku Klux Klánt, és a reguláris civil szerveződésekhez hasonló formát öltenek. A Louisianában székelő társaság vezetői új embert választottak a Birodalmi Varázsló posztjára, kire komoly feladat várt: fel kellett támasztania a szervezetet. A vezető, David Duke pedig beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Duke tudta, hogy csakis radikális változtatásokkal érhet célt: ha politikai szerepet kívánnak vállalni, és nagyobb hatásokkal akarnak fellépni a Ku Klux Klán érdekeinek védelmében, úgy szakítani kell a százéves hagyományokkal, és egy modern, társadalmi szempontból is szalonképes érdekcsoportot kell szervezni a gáztettekről elhíresült földalatti mozgalom alapjain. (David Duke így bírálta a '60-as években kialakított képet: „A média által köz-

vetített imidzs a Klán vezetőit olyan emberekként mutatta be, akiknek mindig tehénszar van a cipőjük orrán és bagó a pofájukban, akik ostobák és durvák és faragatlanok. Ez valami szörnyű volt.”)

Az új évtized ugyanis megváltozott körülményeket hozott, amelyek erőteljesen befolyásolták a KKK aktivitását, leszűkítve az addig szinte határtalan cselekvési mezőt: az afro-amerikaiak által vezetett

A Ku Klux Klán Fehér Lovagjai

polgárjogi mozgalmak megerősödtek, a feketék társadalmi elfogadottsága egyre pozitívabb képet mutatott, az integrációs programok pedig hatékonyabbá és eredményesebbé váltak. A társadalmi viszonyok tehát kevésbé kedveztek a nyílt, erőszakos bűncselekmények formájában megnyilatkozó rasszizmusnak, a szélsőséges fajgyűlölő ideológia eltántoríthatatlan élharcosainak. A Ku Klux Klán pedig ki akart lépni a nagypolitika színpadjára, és be akart épülni a törvényhozásba és a kormányzatba, hogy legitim módon képviselje érdekeit – ezen törekvéseket azonban roppant mód megnehezítette a szervezet társadalmi megítélése, amely ugyancsak ellenségesnek volt mondható. A Klán legitim társadalmi szervezeté alakítása komoly erőfeszítéseket és rengeteg szervezőmunkát kívánt, ám ez volt az egyetlen út, amely lehető-

vé tette az erőszakszervezet elfogadtatását és nyílt közéleti szerepvállalását. A David Duke által vezetett fehér szuprematisták csoportja arra törekedett, hogy tiszteletet ébresztő képet közvetítsen az emberek felé, és hatékonyan kommunikáljon a fehér többségi társadalommal. Ennek érdekében ki kellett küszöbölni a harmadik korszak sorozatos terrorcselekményei által ejtett csorbákat, és a Ku Klux Klánról kialakult társadalmi képet a második korszakot jellemző irányba kellett elvinni, tehát egy törvényes alapokon nyugvó közösségi mozgalmat kellett megteremteni, amely kiemelten fontos értékeket és érdekeket képvisel.

David Duke vezetésével ifjúsági tagozatokat állítottak fel, befogadták soraik közé a nőket és a lányokat, az ily módon létrehozott csoportokat pedig a törvényekben foglalt előírásoknak megfelelően szervezték és irányították. A Ku Klux Klán tehát formális társadalmi szervezetek formájában törekedett a túlélésre, így vitte tovább a gyűlölet örökségét, és így folytatta az elődök által megkezdett harcot. „Az, hogy megfosztotta a Klánt a nácizmus zavaró mellékizétől, nem az egyetlen módszer volt, amely által Duke újjáépítette a Láthatatlan Birodalmat a '70-es években. Abban a törekvésében, hogy modernizálja a Klánt és szélesítse a támogatását, megnyitotta a tagságot a nők, a katolikusok és a tinédzserek számára... Duke egyik legnagyobb újítása az volt, hogy művészi szinten manipulálta a médiát. Még Robert Shelton, ha csak tehette, kerülte a riportereket, és szíve szerint inkább titkos találkozókat és kereszttegetéseket tartott, Duke kifejezetten kereste a médiabéli jelenlét lehetőségét – és ujjongott, mikor megkapta ezt a figyelmet.” – jellemezte a kritikus korszakot Tyler Bridges a „The Rise of David Duke” (David Duke felemelkedése)

David Duke Birodalmi Varázsló

című biográfiában. Körülbelül tucatnyi bejegyzett szervezet létezett ekkor, köztük a White Knights of the Ku Klux Klan (Ku Klux Klán Fehér Lovagjai), a United Klans of America (Amerikai Egyesült Klánok), a National Klan (Nemzeti Klán), melyek összesített hivatalos tagsága alig érte el a 6500 főt. Az új, felettébb tehetséges vezető kitartó munkája meghozta gyümölcsét: a taglétszám emelkedni kezdett, és a hivatalba lépése utáni évben immár meghaladta a 10 000 főt. A szervezet megrázta magát, és felállt.

Miután David Duke távozott a társaság éléről, és a politikai színtéren mérettette meg magát, új emberek léptek a Ku Klux Klán élére. A Birodalmi Varázsló posztját Tom Metzger vette át, aki csak rövid ideig állt a társaság élén, mivel maga is a politikusi babérokra tört. (A férfi

1980-ban indult Kalifornia 43. választókerületében, és vétejtársai legytőzése után kongresszusi képviselővé lett. Később televíziós műsorokat vezetett, többek közt a „Faj és ok” című propagandaműsort, amely nyíltan hirdette a rasszista ideológiát.)

A '80-as években körülbelül 15 szervezet működött Ku Klux Klán néven. A legfontosabb vezetők között volt Louis Beam, egy vietnámi veterán, aki a Texas Knights of the Ku Klux Klan (A Ku Klux Klán Texasi Lovagjai) élén tevékenykedett. Szintén a kulcsfigurák táborát erősítette Don Black, aki gyakorlatilag a David Duke-féle Alabama Fehér Lovagjai között cseperedett fel, majd vált vezetővé.

Az évtized legfurcsább habitussal megáldott vezetője Bill Wilkinson volt, aki Lovagjai élén csattanós, éles alternatívát kínál a Duke által képviselt legitim vonal ellenzői számára. A szélsőségesen militarista Wilkinson ugyanis egy tradicionális, főként a munkásosztályra támaszkodó szervezetté kívánta átalakítani a Klánt, törekvései ezt a célt szolgálták. Az általa vezetett frakció a szélsőséges szeparatista-szuprematista elemeket tömörítette, akik nem annyira hangzatos beszédek, inkább fegyver és nyers erőszak útján kívánták érvényesíteni érdekeiket. Wilkinson szervezete voltaképpen egy titkos földalatti neonáci hadsereg volt, amelynek tagjai rendszeresen vettek részt katonai kiképzéseken és túlélési gyakorlatokon, és tekintélyes fegyverarzenál felett rendelkeztek. Wilkinson nyíltan bátorította embereit az erőszakra, akik örömmel hallgattak vezetőjük szavára, és lehetőség esetén kontrollálatlanul élték ki szadista ösztöneiket. A brutalitás térnyerését remekül példázza, hogy az újjáformált Klán működésének első két évében a rendőrség nem kevesebb, mint 275 esetben eszközölt letartóztatást a szer-

vezet tagjai ellenében. Wilkinson, akárcsak David Duke, a maga beteges, pervertált módján kiválóan kezelte a médiát, és nagy hangsúlyt fektetett a tagtoborzásra. Kiváltképpen a hadsereg állománya és a fiatalok között folytatott komoly agitációs tevékenységet. Mind a fiatalok, mind a fegyveres erők tagsága között szép számmal akadtak olyanok, akik szimpatizáltak a szélsőséges rasszista ideológiákkal, így sokan beálltak a Wilkinson-féle Ku Klux Klán soraiba. A Birodalmi Varázsló hatékony technika alapján igazgatta a toborzást: jó érzékkel választotta ki azokat a közösségeket, amelyekben faji feszültségek voltak jelen, majd provokátorok és beépített emberek segítségével megosztotta ezeket a csoportokat, végül pedig toborzótiszteket küldött az adott területre. A Wilkinson által vezetett társaság számos terrorcselekményt és rémtettet hajtott végre, amelyek közül a leghíresebb, egyszersmind legnagyobb hatású a Grennsboro-i mészárlás néven elhíresült atrocitás volt. 1979. november 3-án az Észak-Karolina államban lévő városban a Kommunista Munkáspárt tiltakozó felvonulást szervezett, amelynek szlogenje így szólt: „Halál a Klánra”. Wilkinson természetesen értesült a megmozdulásról, így ellentámadást szervezett, amelyhez leghűségesebb és legbrutálisabb Klántagjai segítségét vette igénybe. A helyi neonácikkal kiegészült Klántagok autóba szálltak, és a menet után eredtek. Miután elérték a csoportot, a férfiak megállították a járművet, lőfegyvereket vettek elő a csomagtartóból, és megtámadták a vonulókat. Miután eldőrdült az első lövés, káosz lett úrrá a Kommunista Munkáspárt tagjai között, és a felvonulók szétszaladtak. A Klántagok gondosan kiválogatták áldozataikat, majd nyomukba eredtek, és hidegvérrel lelőtték a fegyvertelen tüntetőket. A támadók, miután kiürítették a tereket, újra

Törvény által tiltották meg a csuklya viselését

töltöttek és tovább folytatták a lövöldözést.

A rajtaütés alig hatvan másodpercig tartott: őt személy halt meg és további kilenc szenvedett

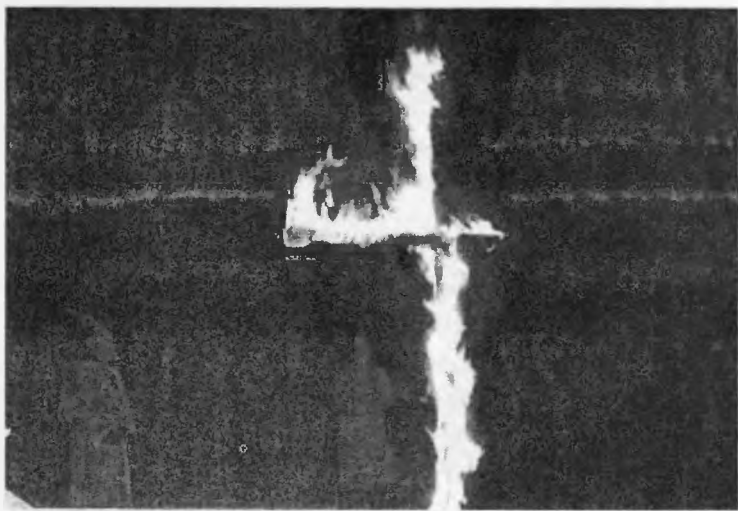
súlyos sérüléseket, a szerencsésebbek pedig könnyű vagy közepesen súlyos sérülésekkel vészelték át a mérsárlást. A körülmények azt mutatták, hogy a Klán alaposan felkészült a támadásra: az elesettek valamennyien a Munkáspárt vezetői közül kerültek ki, őket több, külön-külön is végzetes fej- és szívlövés érte – kivégzés történt hát, amelyre Wilkinson adott parancsot.

A Louis Beam által vezetett Texas Knights of Ku Klux Klan szervezet szintén rémtetteiről vált híressé. Beam 1979-ben létrehozta saját titkos hadseregét, amely a Texas Emergency Reserve (Vészhelyzetben Bevethető Texasi Tartalékosok) névre hallgatott. Az elsősorban környékbeli halászokból és munkásokból felállított társaság tagsága körülbelül 2500 főt számlált. Beam főként a Galveston-öböl környékén letelepült vietnámi bevándorlók ellen hirdetett megtorló akciókat: a Klántagok motorcsónakokkal és hajókkal járőröztek, és a kommunista rezsim elől elmenekült halászokat terrorizálták. 1979 és 1981 között gyakorlatilag korlátlanul folytathatták bűnös üzelmeiket: rengeteg haláshajót, mólót és házat felgyúj-

tottak, így szítottak rettegést és bizonytalanságot a kelet-ről jött bevándorlók kolóniájában. A motorcsónakos felvonulások során a hajók hátsó fedélzetére vietnámi személyek életnagyságú képmását akasztották fel, így parádtak fel s alá a környékbeli kikötőkben. Terrorakcióik idővel már nemcsak a keletiek által birtokolt vagyontárgyakat, de a bevándorlók fizikai biztonságát is veszélyeztették. Miután a sorozatos gyűjtogatásokkal nem sikerült célt érniük, a Klán tagjai közül többen mesterlövészpuskával támadták az öbölben dolgozó halászokat. A titkos katonai szervezet természetesen felkeltette a szövetségi nyomozóhatóságok figyelmét, akik megfelelő előkészítés után lecsaptak a Klán bázisaira. Nagy mennyiségű lőfegyver és robbanóanyag, illetve katonai ruházat került elő, de náci jelképeket és lobogókat is szép számban találtak. A törvény szigora keményen lesújtott a Ku Klux Klán Texasi Lovagjaira, így Louis Beam 1981-ben feloszlatta a szervezetet, és eltűnt.

AZ ÖTÖDIK KORSZAK

A Ku Klux Klán ötödik, jelenleg is zajló korszaka 1981-ben vette kezdetét. A társaság ma sem egységes, hanem különálló szervezetek formájában létezik, amelyek többé-kevésbé hasonló célok érdekében munkálnak, ám jelentősen eltérő módszereket és eszközöket alkalmaznak. A szervezet államokra bontva működik, a két legfontosabb, legaktívabb és legnagyobb tagsággal bíró szervezet az American Knights (Amerikai Lovagok), illetve a Knights of the Ku Klux Klan (A Ku Klux Klán Lovagjai). A nagy társaságokon kívül bőséggel akadnak kisebb Klánok is, miként szép számban vannak alig 4-5 főt

Ötödik korszak: modern kommunikáció és ősi rituálék

tömörítő sejtek, amelyek voltaképpen csak virtuálisan léteznek. A társaság jelentős holdudvarral rendelkezik, és aktívan együttműködik a neonáci és az egyéb szélsőséges fehér szuprematista csoportokkal. A Ku Klux Klán egyfajta laza hálózatot alkot az Aryan Nations (Árja Nemzetek), a National Alliance (Nemzeti Szövetség), az American Nazi Party (Amerikai Náci Párt), a National Association for the Advancement of White People (Nemzeti Szövetség a Fehér Nemzet Fejlődéséért), a World Church of the Creator (A Teremtő Világegyháza), és más hasonló mozgalmakkal, amely szervezetekkel gyakorta tart közös demonstrációkat és akciókat. Mindemellett a Ku Klux Klán törekszik rá, hogy kapcsolatokat építsen ki az Egyesült Államokon kívüli nacionalista és antiszemita szervezetekkel, ezáltal hozva létre egy szélsőjobboldali csoportosulásokból álló világhálózatot. A korszakra jellemző a keresztény identitás erősödése, a szélsőséges

patriotizmus térnyerése, és a paramilitáns jegyek dominanciája. Az idő múlása a Ku Klux Klán által kommunikált ellenségképet sem hagyta érintetlenül. A fehér szupremácia feltétlen hívei napjainkban elsősorban a „keményen dolgozó igaz amerikaiak vérért szívó feketék”, a „zsidók és liberálisok által épített Új Világrend”, az abortusz támogatói, a „munka nélkül is gazdagságban élő homoszexuálisok”, és a bevándorlók ellen vívja a tagság által szentnek vélt harcát. A legfontosabb jelszavak közé immáron

Demonstráló Klántagok (Alamo, 1982.)

a „Keresztény nyugati civilizáció védelme”, a „Fehér faj politikai képviselője”, az „Illegális bevándorlók által elkövetett erőszak megfékezése”, az „Amerika mindenek előtt”, illetve az „Amerikai hagyományok védelme” tartozik.

A modern Ku Klux Klán legfőbb törekvése, hogy egy legitim, törvénytisztelő civil mozgalomként aposztrofálja magát, ám a médián keresztül kommunikált önkép békés jellege ellenére a szer-

vezet éppoly gyakran alkalmaz erőszakot, mint fennállásának korábbi szakaszaiban. A Klán gondosan kerüli a nyílt gyűlöletbeszédet, így széles publikum előtt nem hirdet harcot sem a feketék, sem a homoszexuálisok ellené-

ben, tényleges tevékenységük azonban –többek között – eme csoportok ellen irányul. A tények legalábbis ezt mutatják: a rendőrségi statisztikák 1980. és 1990. között 4236 olyan bűncselekmény jegyezték fel, amelyekkel a nyomozóhatóságok a Ku Klux Klán valamely szervezetét hozták összefüggésbe.

LÁNGOLÓ TEMPLOMOK

Amint az előző fejezetből is kiderült, a Ku Klux Klán következetesen törekszik rá, hogy a törvényes rendet soha nem sértő, tisztességes szándékok által vezetett társadalmi szervezet képét mutassa. Az események azonban nemegyszer azt mutatják, hogy a kínos pedantériával megalkotott küllem csak tűnékeny álca, amely alatt a jól ismert szélsőséges rasszizmus, idegengyűlölet és fékezhetetlen agresszió munkál.

A közelmúlt bűnügyi krónikái mindenesetre ezt támasztják alá. Az Amerikai Egyesült Államokban 1995-ben nem kevesebb, mint 37 feketék által használt templom égett le: egyedül Tennessee államban – ahol a Klán igen intenzív tevékenységet folytat, és nagy a társadalmi bázisa – három templom vált lángok martalékává. (Január 13: Johnson Grove Baptista Templom, Bells városa, Makedón Baptista Templom, Denmark városa, január 31: Mt. Calvary baptista Templom, Hardeman County városa)

A templomtűzeket követő vizsgálatok során a nyomozóhatóságok alig hét esetben tudták kizárni a szándékos-ságot. A hatóságok további öt esetet göngyölítettek fel (ezek letartóztatással és vádemeléssel végződtek), ám a nyomozás 25 esetben nem hozott eredményt – ezen ügyek aktái a megoldatlan esetek közé kerültek.

A rákövetkező évben ugyancsak sürgető kényszerré vált a felderítési arányszám emelése, miután a gyújtogatások egyre sokasodtak: 1996-ban mintegy 100 olyan templomra vetettek csóvát ismeretlen elkövetők, amelyet afro-amerikai személyek működtettek és látogattak. Nyilvánvaló, hogy a gyújtogatások egy része nem kapcsolódik a Ku Klux Klán tevékenységéhez, ám tény, hogy az akciók jelentős hányada mögött a csuklyások valamely szervezete állt. Figyelemre érdemes körülmény, hogy a templomgyújtogatások főként azokban az államokban történtek, ahol a Klán jelenléte hagyományosan erőteljes volt, így Alabama, Louisiana, Mississippi és Észak-Karolina területén.

Február 1-jén Louisiana államban három templom vált a lángok martalékává – az időbeni egybeesés nyilvánvalóvá tette az előre megfontolt szándékot, és azt, hogy szervezett akcióval állunk szemben. Az elkövetők többsége sohasem került felelősségrevonásra, néhány tettes azonban – a nyomozóhatóság tevékenysége és a körülmények szerencsés összecsúszása folytán – a törvény színe elé került.

Dél-Karolinában két, feketék által látogatott templom, a Greeleyville-ben található Mount Zion Afrikai Metodista Templom és a Bloomville-i Metodista templom hamvadt porrá a lángokban. Az épületek elpusztítása komoly társadalmi felháborodást keltett. A bűncselekmények között alig 24 óra telt el, az elkövetők mindkét esetben hasonló módon jártak el: betörték a templomba, összehordták a fából készült, éghető tárgyakat, majd benzint locsoltak szét, és csóvát vetettek a halomra. A Hoyt Collins seriff által vezetett helyi rendőrség, miután nem tudott zöld ágra vergődni a nyomozással, a szövetségi hatóságok segítségét kérte. Az FBI jelentősé-

gének megfelelő súllyal kezelte az ügyet, és különleges ügynököt küldött a városba, így támogatandó a helyi törvényszolgák tevékenységét. A nyomozók – gyanítva, hogy egy gyűlöletszervezet állhat az esetek hátterében – alaposan körülszimatolták a Klán helyi szervezetét, a Ku Klux Klán Keresztény Lovagjait. Áldozatos munka árán sikerült leszűkíteni a gyanúsítottak körét, még végül eljutottak egy négy főből álló csoporthoz, amelyet egy Hubert „Herbert” Rowell nevű férfi irányított. A kihallgatások során felmerült a gyanú, miszerint Hubert Rowell és társa, Arthur Haley más bűnesetben is érintett lehet, így a szövetségek kiegészítő nyomozást folytattak. A közel egy éven át tartó vizsgálat jelentős eredményeket hozott, és a Klán két tagjának a bírósági tárgyaláson így már nem csupán a Makedón Baptista Templom elleni bűncselekményről, de egy bevándorlók számára üzemeltetett szükségtábor elleni gyűjtogatásról is számot kellett adniuk. Herbert „Hubert” Rowell látván, hogy az ellene felhozott bizonyítékok cáfolhatatlanok, igen kevélyen nyilatkozott a bíró és az esküdtszék színe előtt. „Nem érdekel, hogy újraépítik vagy nem, én porig égetem azokat a fattyakat!” – közölte gőgösen. Az ügy további érintettjei, Timothy Welch és Gary Cox, akár csak Rowell és Haley, a Ku Klux Klán Keresztény Lovagjai nevű szervezet tagságához tartoztak. Az alig 23 éves Timothy Welch kiváltképpen büszke lehetett a mögötte álló, igencsak kétes hírű csoportra, mivel a Klánhoz való tartozását bizonyító iratot a falra függesztve tette közszemlére – pechére, mivel a házkutatást végző rendőrök így roppant könnyen rábukkantak a terhelő bizonyítékra, egyszersmind a bűncselekmény indítékát is sikerült tisztázni. A nyomozás során bebizonyosodott, hogy a bűncselekményeket megelőző hetekben mindkét férfi

részt vett a Ku Klux Klán gyűlésén, ahol instrukciókat kaptak, valamint rendszeresen találkoztak Hubert „Herbert” Rowellel és Arthur Haley-vel. A húszas éveik elején járó fiatalemberek aljas tette komoly vihart keltett: a média nemcsak helyi, de országos szinten is nyomon követte a bírósági tárgyalás eseményeit. Egy helyi újság interjút kért Welch édesanyjától, amelyben nekiszegezték a kézenfekvő kérdést, miszerint milyen véleménnyel van fia tetteről. Az anya az alábbi választ adta: „Azok a fiúk úgy érezték, a Klán áldása van rajtuk... Azért szervezik be az ilyen fiatal vidéki fiúkat, mert tudatlanok és járatlanok a világ dolgaiban, így könnyű őket befolyásolni.”. A rendőrség által folytatott, közel egy teljes éven át elhúzódó kiegészítő nyomozás Welch és Cox esetében is további fejleményeket tárt fel. Kiderült, hogy a fiatal férfiak nemcsak templomokat fosztottak ki és gyújtottak fel, de más, személy ellen elkövetett erőszakos bűncselekmények is a rovásukra írhatók. A Ku Klux Klán által befolyásolt Timothy Welch és Gary Cox már a templomok elleni akciókat megelőzően is tettere váltották ideológiai nézeteiket. Bizonyítást nyert, hogy korábban is követtek el rasszista indíttatású „hőstetteket”, mikor egy Wal-Mart áruház parkolójában megvertek és megrugdostak egy önvédelemre képtelen, szellemi fogyatékos afro-amerikait, aki a távolsági buszt várta, illetve felgyújtottak egy fekete férfi tulajdonában álló gépkocsit. A bíróság természetesen nemcsak a gyanúsítottakat, de a Keresztény Lovagok jogi képviselőjét is a tárgyalóteremben „invitálta”. A szervezet képviselőjében eljáró jogász, Gary White tagadta a Keresztény Lovagok érintettségét, és tapasztalt diplomata lévén ájtatos, ám kellő módon határozott hangnemben nyilatkozott. „A szavak pusztán csak szavak, és senki sem buzdította ténylege-

sen ezeket az embereket arra, hogy kövessék el ezt a cselekedetet. A Keresztény Lovagok vezetése bocsánatot kér a templomok felgyújtásáért és bocsánatot kér, ha bárki is arra vetemedne, hogy bűncselekmények igazolására használja fel a szervezet által hirdetett eszméket.” – hangoztatta fennen az esküdtszék előtt. Gary White ügyes manőverek segítségével kimentette a Klánt, így a bíróság ejtette az összeesküvés és a felbujtás vádját. Welch és Cox azonban nem úszta, nem úszhatta meg: bár a vádlottak a végletekig bíztak a klántestvérek lojalitásában, a nyilvánosság elé kitaszított szervezet elhatárolódott a túlbuzgó tagoktól, és magára hagyta a fiatalembereket. Maga Arthur Haley sem próbálta megvédeni társait: „Gondolhatták, hogy ez azért jóval több, mint egy keresztény szervezet. Találkozók, amelyeken az egész család részt vesz, közös piknikek, hasonló.” Alig akadt egyetlen ember, aki védelmébe vette volna a tanúkat, ám ő is inkább a vérségi kötelék szavára, mintsem lelkiismeretére hallgatott. Arthur Haley bátyja, Lester Haley (mellesleg maga is a Keresztény Lovagok tagja) a következőket mondta: „Miután leégtek a templomok, a hatóságok látták, hogy igazán nagy szövetségi ügyet kanyaríthatnak a dologból. Ennyi erővel akár egy sonkás-szendvicset is vád alá vonhattak volna.” Az esküdtszék azonban korántsem osztotta Lester Haley véleményét. A Ku Klux Klán szervezete ugyan ügyesen kikeveredett az ügyből, de a vádlottak kivétel nélkül bűnösnek találtattak az ellenük felhozott vádpontokban, így Timothy Welch, Gary Cox, Herbert „Hubert” Rowell és Arthur Haley e könyv írásának idején a Dél-Karolinai büntetésvégrehajtási intézmények tartós vendégszeretetét élvezi. A történet nem lenne teljes, ha nem térnénk ki a Ku Klux Klán Keresztény Lovagjai nevű társaság he-

lyi szervezetének sorsára. A letartóztatások után a csoport kámforként tűnt el, a tagság felfüggesztette aktivitását, vezetőinek nyoma veszett. A helyi seriff, Hoyt Collins így nyilatkozott a Kezserztény Lovagokról: „A találkozókon elhangzott beszédek nemcsak a feketék ellenében szítottak gyűlöletet, de a drog-fogyasztók és a homoszexuálisok ellenében is.”

Karikatúra: „Palesztín vagyok!”

Alig pár héttel később újabb gyűjtogatási eset került nyilvánosságra, amelynek köz-

pontjában ismételten két Klántag állt: Ernest Pierce és Brian Tackett. A leleplezés jelentőségét tovább növelte, hogy ezúttal nem holmi közkatonák, de egy Birodalmi Varázsló is a rendőrség horgára akadt – ő volt Ernest Pierce. A nyomozás során bizonyítást nyert, hogy a civilben farmerként tevékenykedő Pierce és társa, Brian Tackett felgyűjtotta a Kentuckyban lévő Bowling Green településen található Barren River Baptista Templo-

mot. A rendőrségi nyomozás során a detektívek, bár eredetileg a gyűjtogatás nyomán indultak el, további bűnesetekre is fényt derítettek. A bizonyítékok arra engedtek következtetni, hogy a fiatal Tackett bűnlajstroma jóval terebélyesebb, mintsem elsőre gondolták. A bírósági eljárás során a vádlottat szándékos gyűjtogatáson kívül összeesküvés, lopás és csalás vádjában is bűnösnek találta az esküdtszék, és halmazati büntetésként összesen 115 hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélték. Az Imperial Wizard rangban ténykedő Ernest Pierce személyét szintén bűnösnek találták, és szándékos gyűjtogatásért 51 hónap letöltendő börtönbüntetésre ítélték. Az ügy során számos egyéb bűncselekményre utaló jelre is fényt derült, a nyomozás által keltezt rengések pedig a Fehér Házat is elérték. Bill Clinton pár hónappal később látogatást tett a 200 000 dolláros rendkívüli támogatásból újjáépített Mount Zion templomban, ahol az alábbiakat közölte a jelenlévőkkel: „Nincs bizonyítékunk egy nacionalista összeesküvésre, ám világos, hogy ezen esetek mögött a rasszista gyűlölködés áll.” – az Amerikai Egyesült Államok elnöke tehát a nyilvánosság előtt is felvállalta a szervezett fajgyűlölet létezését. A népszerűsége csúcsán álló Bill Clinton elnöknek azonban a Mount Zion ellen elkövetett bűncselekményen kívül is számos jó oka volt rá, hogy harcot hirdessen a Ku Klux Klán barbarizmus ellen, így röviddel később 12 millió dollár különleges támogatást nyújtott az Alkohol, Dohány és Tűzfegyver Rendészet számára, abból a célból, hogy alaposan vizsgálják ki a fekete közösségek által használt templomokkal kapcsolatos gyanús tüzeseteket.

A GARY T. ROWE-BOTRÁNY:

INFORMÁTOR VAGY BŰNÖZŐ?

A Klántagok bizarr becsületkódexének legfontosabb kitétele a minden más felett álló lojalitás, mégis voltak olyan csuklyások, akit – kiélezett körülmények között – hűségükben ugyancsak ingatagnak mutatkoztak. A szövetségi hatóságok számos Klántagot megfordítottak, miként számos téglát is beépítettek a helyi szervezetekbe. Ezen esetek többségét máig homály fedi: mivel az FBI az operatív státuszú munkatársak és a koronatanúk számára helyt adott a Szövetségi Tanúvédelmi Programban, sem ezen személyek kiléte, sem tevékenységükkel kapcsolatos részletek nem szivárogtak ki. A kiterjedt és hiteles információkkal rendelkező, tanúskodásra hajlamos Klántagok komoly értéket képviselnek az igazságszolgáltatás számára, így a szövetségek minden eszközzel megvédik őket a bosszúszomjas szervezet ellenében – nem csoda hát, hogy roppant komolyan veszik a titoktartást. Néha mégis nyilvánosság elé kerül egy-egy ügy – leginkább abban az esetben, ha az érintett személyek már eltávoztak az élők közül, vagy ha a sajtó képviselői szenzációt szimatolnak, és lecsapnak egy-egy elejtett nyomra.

1998 októberében komoly médiavisszhangra talált a hír, miszerint Gary T. Rowe, a Szövetségi Nyomozóhatóság informátora, a Ku Klux Klán egykori tagja 64 éves korában elhunyt. Rowe halálhíre merő véletlenségből pattant ki: egy televíziós stáb dokumentumfilmet készített a '60-as években folytatott, a Ku Klux Klán ellen irányuló FBI nyomozásokról, így jutottak el a férfihöz. A riporterek azonban elkéstek: Gary T. Rowe hónapokkal

korábban eltávozott az élők közül, így az igazság felderítésén fáradozó médiamunkások nem kaphattak választ az általuk megfogalmazott kérdésekre. Az 1998 májusában elhunyt személy több, mint 30 éve került az FBI Tanúvédelmi Programjába. A három évtizeden átívelő bujkálás során több ízben is elköltöztették a férfit, minden egyes alkalommal új személyazonosságot és múltat kreáltak számára. Mint kiderült, ez a tevékenység talán nemcsak az alany, de jelentős mértékben az FBI érdekeit is szolgálta – de ne szaladjunk ennyire előre, vegyük sorjában az eseményeket.

Gary T. Rowe neve első ízben a Viola Liuzzo ellen elkövetett gyilkosság kapcsán került a nyilvánosság elé. A végzetes bűncselekmény körülményei, illetve az indíték mindenképpen a Ku Klux Klánra terelte a gyanút. Viola Liuzzo 39 éves asszony volt, detroiti lakos, négy gyermek anyja, polgárjogi aktivista. 1965. március 25-én az asszony Alabamába utazott, hogy jelenlétével támogassa a Selma-Mongomery között felvonuló polgárjogi aktivisták tüntetését, amely az egyenjogúsítást és a negatív diszkriminációt, illetve a gyűlöletcsoportok elleni határozott hatósági fellépést sürgette.

Viola Liuzzo soha nem ért oda a tüntetésre: holttestére az Alabamába vezető országúton bukkantak rá. A asszony kocsijában ült, mikor egy lépésben haladó idegen autóból több fegyveres tüzet nyitott rá: Viola Liuzzo több, külön-külön is halálos lövést kapott. A helyszíni vizsgálat és a boncolás során bebizonyosodott, hogy a lövedékek és a hüvelyek legalább három fegyverből származnak, tehát a bűncselekmény mögött nem magányos személy, hanem egy csoport áll. A nyomozóhatóságok roppant fürgének bizonyultak: alig 24 órával a holttest felfedezése után már előállítottak négy gyanúsítottat,

köztük egy Gary T. Rowe nevű férfit. Igen keményen bánhattak a nyomozók a gyanúsítottakkal, mivel a gyanú alá vont személy alig néhány órával őrizetbe vétele után „dalolni” kezdett. Rowe részletesen beszámolt a bűncselekmény körülményeiről és az indítékokról, ám következetesen törekedett rá, hogy leplezze vagy bagatellizálja saját szerepét. Beismerte, hogy ő és társai a Ku Klux Klán helyi szervezetének tagjai, így a gyilkosság motivációi között nem szerepelt semmiféle személyes indíték: Viola Liuzzo azért halt meg, mert fekete volt, „ráadásul” polgárjogi aktivistaként ténykedett, ilyen minőségében pedig a Ku Klux Klán ellenségének számított. Gary T. Rowe elmondása szerint három másik társával foglalt helyet az autóban, valamennyien fel voltak fegyverkezve. Mikor a nő kocsija mellé értek, lelassítottak, és a fegyverekben lévő lőszert az utolsó golyóig kilőtték – kivéve persze Rowe-t, aki bevallása szerint csak imitálta a lövést, és a kezében tartott fegyver csövét valójában egyetlen golyó sem hagyta el. A férfi megnevezte társait, tudván, hogy a nyomozóhatóság számára nyújtott hatékony segítség a bírósági tárgyalás során még ugyancsak sokat nyomhat a latban, így, ha társai nem is, de ő legalább képes lesz kimászni a slamasztikából. Gary T. Rowe beszédes habitusának hála, a bűncselekmény körülményei, az indíték és az elkövetők személye gyorsan tisztázásra került, a büntetőjogi eljárás mégis hosszan elnyúló procedúrává dagadt, amely hónapokon át elhúzódott.

Az első bírósági tárgyalás közel komédiába fulladt: a bíró az esküdtszék felfüggesztésére kényszerült, így az eljárás nem hozott eredményt. A második bírósági tárgyaláson a vádlottakat a terhelő bizonyítékok ellenére is felmentették. Az államügyész valósággal dühöngött, és elfogultságra, illetve a perrendtartás megsértésére hivat-

kozva új eljárásért folyamodott. A Ku Klux Klán tagjaira csak harmadik nekifutásra sikerült rábizonyítani nyilvánvaló bűnösségüket. Három férfit elítéltek, Rowe azonban megúszta az ügyet: az FBI képviselői olyan vallomást tettek, miszerint Rowe a szövetségek beépített embere volt, a gyilkosságban tevőlegesen nem vett részt, ráadásul koronatanúként segítette a bíróságot – így felvették a Szövetségi Tanúvédelmi Programba. A Ku Klux Klán három tagját végül 10-10-10 évre ítélték: nem lehet nem észrevenni, hogy a bíróság igencsak enyhe retorziót alkalmazott velük szemben.

Az ügy azonban még korántsem ért véget. A meggyilkolt személy családja – miként valamennyi elfogulatlan személy – roppant mód furcsállotta a különös eljárást, az elkövetett hibák sorozatát, a bűnösökre kiszabott büntetés kirívó enyhességét, illetve az FBI ellentmondásos szerepét. A Liuzzo família és az általuk fogadott ügyvéd, Dean Robb harcot hirdetett, és hosszú évtizedeken át küzdött a Szövetségi Nyomozóiroda ellen, hogy felfedjék a teljes valóságot, és végre-valahára igazságot szolgáltatassanak. Talán mondani sem kell, de a Liuzzo-család sorzatosan falakba ütközött, mivel a hatóságok minden rendelkezésükre álló eszközzel akadályozták a kutakodást. Nem kevesebb, mint 13 évnyi harc árán érték el, hogy felszabadítsanak egyes, az ügygel kapcsolatos FBI dokumentumokat. A Liuzzo-család kitartó, áldozatos magányozása végül furcsa, korántsem megnyugtató körülményekre mutatott rá. Az előkerült dokumentumok alapján bizonyítást nyert, hogy az FBI igazgatója, J. Edgar Hoover nyomást gyakorolt a nyomozással megbízott csoportra, és közvetve bár, de komoly mértékben befolyásolta a bírósági eljárást – pozíciójából származó befolyását azért vetette latba, hogy ismeretlen okokból el-

tussolja az ügyet. A gyilkosság után kiegészítő nyomozásokat rendelt el, amelyek célja a brutális kegyetlenséggel kivégzett áldozat bemocskolása volt: a bíróság elé került FBI jelentések arról tanúskodtak, hogy Viola Liuzzo drogélvező, elmeháborodott, szexuálisan kicsapongó, tehát velejéig romlott asszony volt, aki közvetlenül a gyilkosság előtt szexuális szolgáltatást nyújtott egy fekete számára.

Rowe később nyíltan felvállalta, hogy az FBI számára tevékenykedett. Saját bevallása szerint 1960-ban került kapcsolatba az irodával, mikor a Szövetségiék egyik ügynöke felkereste, és arra kérte, hogy informálja a hatóságot a Ku Klux Klán helyi szervezetnek tevékenységéről. Az FBI iratai szerint Rowe 1961 és 1965 között rendszeresen küldözgette jelentéseit, amiért havi rendszerességgel pénzjuttatásban is részesült, amelynek összege 20 és 300 dollár között változott. Az FBI megpróbálta tisztára mosni Gary T. Rowe személyét, ám az iroda törekvése igencsak kétes eredményeket hozott. Kiderült, hogy a koronatanú már a Viola Liuzzo elleni gyilkossági ügy előtt is összeütközésbe került a törvénnyel: bizonyítékok mutatták, hogy Rowe részt vett a Freedom Riders 1961-es, Alabamában tartott tüntetés elleni akcióban, mikor a hagyományos fehér leplet és csuklyát viselő Klántagok rajtaütöttek a polgárjogi aktivistákon. A garázda támadás roppant furcsa körülmények között zajlott: a tüntetés előre bejelentett rendezvény volt, komoly rendőri jelenléttel – hogy történhetett hát meg, hogy a csuklyások csoportja a rend hű őreinek szeme láttára csapott rá a menetoszlopra, ragadta ki a sorból, és verte össze az aktivistákat? Az eseménnyel kapcsolatos, terjedelmükben korántsem teljes iratok – amelyek kiadására a Liuzzo-család által gyakorolt nyomás, illetve az életbe léptetett

Freedom of Information Act kényszerítette az FBI-t – világosan bizonyították, hogy a Ku Klux Klán tagjai a rendőrség és a Szövetségiak engedélyével cselekedtek. A Birmingham városi rendőrség egyezséget kötött a helyi Ku Klux Klánnal, és 15 percet biztosítottak számukra, amely negyedórán szabadon tevékenykedhettek – miután a rendőrkapitány arra utasította a szolgálatban lévő rendőröket, hogy erre az időre „nézzenek félre”, és ne foglalkozzanak a körülöttük zajló eseményekkel. Az iratokból kiderült, hogy Rowe – akit J. Edgar Hoover a „legjobb beépített ügynökünk”-ként jellemzett – 1963-ban, egy rajtaütés során megölt egy máig nem azonosított, fekete bőrű személyt, ám az FBI ez esetben még képes volt rá, hogy eltussolja az ügyet.

Egyre-másra kerültek elő a furcsa iratok, a botrány pedig hatalmassá dagadt, és már magát a Szövetségi Nyomozóiroda intézményét fenyegette. Az Igazságügyi Minisztérium nem tehetett mást, mint vizsgálatot indított, amely vizsgálat célja az volt, hogy felfedje az FBI valós szerepét a Ku Klux Klán Birmingham városban aktív szervezetének tevékenységét illetően. Az eljárás alig leplezett célja az iroda tisztára mosása volt, ám mondani sem kell, hogy mentő körülmények helyett inkább további sötét titkokra derült fény. Az Igazságügyi Minisztérium további dokumentációkat kéretett be vizsgálatra, amelyek újabb és újabb bűncselekményekre mutattak rá – olyan bűncselekményekre, amelyek elkövetőit sohasem számoltatták el a törvény színe előtt. Bizonyítást nyert, hogy Rowe és társai számos támadást hajtottak végre feketék ellenében, és tucatnál is több állampolgárt vertek össze, illetve fenyegettek meg. Az FBI beépített embere roppant aktívan ténykedett: a lincseléseken kívül részt vett egy 1963-ban elkövetett kettős bombamerényletben,

valamint más Klántagokkal együtt fegyvereket csempészt Tuscaloosa városába. Könnyen meg lehet, hogy a koronatanúként védelmet élvező Gary T. Rowe egyéb sőtét üzemekben is részt vett, és olyan információkkal rendelkezett, amelyek ugyancsak kellemetlenek voltak a szövetségek számára – ám ő ekkor már a Tanúvédelmi Program védelmét élvezte, így eltűnt a nyilvánosság és a hatóságok szeme elől. A Liuzzo-család és a sértetteket képviselő ügyvéd, Dean Robb kitartó harca így csak féleredményeket hozott: sikerült ugyan bebizonyítani, hogy a Ku Klux Klán szervezetéhez tartozó csoport aljas üzemait ismeretlen okokból kifolyólag hallgatólagosan támogatta az FBI és a helyi rendőrség, az 1983-ban indított bírósági tárgyalás azonban csak szerény eredményeket hozott, és az ügy súlyához mérten komolynak nevezhető felelősségrevonások egyáltalán nem történtek. Érdemes felidézni J. Edgar Hoover, az FBI korabeli vezetőjének szavait: „Rowe volt a legjobb beépített ügynök, akivel valaha is találkoztam”.

A Liuzzo-család ügyvédje, Dean Robb ellenben így jellemezte a Tanúvédelmi Program intézménye által bűjtott személyt: „Rosszindulatú, erőszakos, kontrollálatlan személy, kinek azt jelenti az agresszió, mint a kábítószerfüggőnek a drog”.

Gary T. Rowe 30 éven át, egészen 1998 májusában bekövetkező haláláig élvezte az FBI Tanúvédelmi Programja által biztosított védeltséget.

A VERNON DAHMER-ÜGY: ÍTÉLET A BIRODALMI VARÁZSLÓ ELLEN

A Mississippi Burning per kapcsán már felbukkant Sam Bowers Birodalomi Varázsló alakja. Az eredeti per során bizonyítást nyert, hogy a polgárjogi aktivisták elleni merényletet a helyi Ku Klux Klán vezetői posztját betöltő férfi tervezte ki és rendelte el, akit később a bíróság bűnösnek talált, s ha oly rövid időre is, de börtönbe kényszerített. Sam Bowers és az általa vezetett Fehér Lovagok története azonban korántsem ért ezzel véget: bűnlajstromuk ennél jóval terebélyesebb, és számos más merényletet és gyilkosságot magába foglal. Sam Bowers és társai, miután maguk mellett tudták a helyi rendőrség támogatását, fájdalmasan kevés esetben kényszerültek rá, hogy bíróság előtt adjanak számot tetteikről, és hosszú éveken át folytathatták bűnös üzelmeiket. Azt hihették, hogy a törvények fölött állnak, galád üzelmeiket pedig evilági pártfogóikon túl holmi isteni hatalom is támogatja – idővel azonban bebizonyosodott, hogy még ők sem bújhatnak ki a büntetőjogi felelősség alól.

Utazzunk vissza az időben. Ismét 1966-ban járunk: a Mississippi Burning per megfenekleni látszott, és olybá tűnhetett, hogy a rafinált jogi machinációk következtében a tettesek képesek lesznek elkerülni a törvényben foglalt retorziókat. A Sam Bowers által vezetett Fehér Lovagok sérthetetlennek érezték maguk, és a folyamatban lévő eljárás ellenére is zavartalanul folytatták aljas üzelmeiket.

1966. január 10-én, éjjel két órakor két autó állt meg az 58 éves Vernon Dahmer Hattiesburg városában lévő háza előtt. Az ismeretlen elkövetők gyújtóbombákat dob-

tak az épületre, majd elhajtottak. A fából készült emeletes ház gyorsan lángra lobbant. Vernon Dahmer az üvegcsörömpölésre riadt fel. Először családját, három gyermekét és feleségét helyezte biztonságba, majd maga is kimenekült az épületből. A családtagok közepesen súlyos égési sérülésekkel vészelték át a merényletet, Vernon Dahmer azonban halálos égési sérüléseket szenvedett. Arca és végtagjai, tüdeje és légcsöve is elroncsolódott a tűz következtében, és bár sikerült kórházba szállítani, a férfi 13 órával később elhunyt. Kétség nem fért hozzá, hogy a gyilkosság mögött a Fehér Lovagok állnak: az ügyes gazdálkodóként és talpraesett üzletemberként közismert Vernon Dahmer Sr. polgárjogi aktivista volt, aki a feketék társadalmi integrációjában munkálkodott. A hatóságok által vezetett nyomozás során összesen 14 Klántagot tartóztattak le. Közülük négyet állítottak bíróság elé. Az eljárás során az esküdtszék bűnösnek találta a vádlottakat, a bíróság pedig fejenként 10 év börtönbüntetést szabott ki ellenük.

Sam Bowers azonban ismételten megúsza az ügyet – dacára annak, hogy mindenki tisztában volt vele: a gyilkosságra csakis és kizárólag ő adhatott parancsot. A Ku Klux Klánra jellemző hierarchia ugyanis szigorú volt, az akciók elrendelése pedig megfelelő kompetenciához kötődött. A Fehér Lovagok szervezeténél érvényben lévő kódrendszer az alábbiakban szabályozta az erőszakos fellépéseket. Az Egyes Számú Terv a kiválasztott személy megfélemlítését szolgálta: ilyenkor a Klán tagjai égő keresztet állítottak a célszemély háza elé. A Kettes Számú Terv a korbácsolást és a verést takarta. A Hármas Számmal illetett eljárás a bombamerényletet fedte, a Négyes Számú terv pedig a gyilkosság kódja volt. A Ku Klux Klán belső szabályzata szerint Mississippi állam területén

csakis és kizárólag a helyi Birodalmi Varázsló, vagyis Sam Bowers rendelkezett el a Hármas és a Négyes Számú tervet – így evidens volt, hogy a férfi a Vernon Dahmer elleni merényletben is felbujtóként működött közre. Tettéért mégsem vonták felelősségre.

Az áldozat családja azonban nem adta fel, nem kevesebb, mint 32 éven át folytatták sokak szerint eleve kilátástalan harcukat a perújrafelvételért. Vernon Dahmer özvegye, Ellie elképesztő harcot vívott a bürokráciával és a rasszizmus mételyével fertőzött helyi hatóságokkal, ám végül célt ért, és az FBI újból megnyitotta a porlepte aktát. A bizonyítékok egy részének ekkorra már nyoma veszett, miként számos tanú eltávozott az élők közül – így a vád képviselője roppant nehézségekkel kényszerült szembenézni. A meggyilkolt Vernon Dahmer családja mégis bizakodott: egyrészt számos új bizonyítékot és terhelő körülményt tudtak felvonultatni, másrészt 1966. óta igencsak sok víz lefolyt a Mississippin, és a helyi igazságszolgáltatás komoly változásokon esett át. A polgárjogi aktivista hozzátartozói hittek benne, hogy a megváltozott társadalmi és jogalkalmazási körülmények 1998-ban már jóval hatékonyabban szolgálják az igazság ügyét, és az egykori Birodalmi Varázsló nem lesz képes rá, hogy angolna módjára kicsusszanjon a törvény szorításából.

Az eljárás a bűntett helyszínén, Hattiesburg városában került megtartásra. Az esküdtszék tagjai között hét fekete bőrű személy, hét fehér bőrű személy, és egy ázsiai-amerikai személy kapott helyet. A vád célja nyilvánvaló volt: Michael Moore államügyész be akarta bizonyítani, hogy a vádlott, Sam Bowers adott parancsot Vernon Dahmer meggyilkolására. A védelem számos tanút vonultatott fel, kik arra voltak hivatottak, hogy tisztára mossák az időközben megőszült Birodalmi Varázslót.

Samuel Bowers védőügyvédje, Travis Buckley régi Klántagok egész armadáját citálták a bíróság elé, ám az elhangzott vallomások kétélű fegyvernek bizonyultak. A 73 éves Sam Bowers mellett álló jogászok legfontosabb embere Deavours Nix volt. A védelem embere roppant

*Aki harcot hirdetett a Klán ellen:
Michael Moore államügyész*

nagy figyelemmel övezte a férfit, és mindezt elkövetett annak érdekében, hogy általa jó benyomást gyakoroljon az esküdtszékre. Maffiafilmbe illő jelenet volt: Nix tolószékben érkezett a bíróságra, a tolószék mellett pedig oxigénpalack állt, amelyből – ha nagyon „felzaklatták” a védelem „provo-

katív” kérdései – gyakorta szippantott. Az idős tanú megfontoltan és lassan beszélt, apró gesztusokkal adott súlyt mondanivalójának, és általában valamennyi csatasorba állítható dramaturgiai elemet felhasznált, hogy tiszteségben megöregedett ember benyomását keltse az esküdtszék előtt. (Deavours Nix kihallgatása kísértetiesen

emlékeztetett a remek rendező, Martin Scorsese *Nagy-menők* című maffiafilmjének roppant ironikus tárgyalótermi jelenetére.)

Körmönfont színi előadás volt, ám a Nix által tett valamás ennek ellenére is igen furcsára kerekedett. Elmondása szerint a Fehér Lovagok tevékenységi körétől roppant távol állt az erőszak, és a szervezet sokkalta inkább karitatív célok érdekében munkálkodott. A tanú arról beszélt, hogy élelmiszert és gyümölcskosarakat adományoztak a rászorulóknak számára, karácsony idején pénzadományokat juttattak el a szegényekhez, egyéb segélyprogramokat szerveztek, és számos más formában is segítséget nyújtottak. „Sohasem hallottam rasszista kijelentéseket Bowers szájából. Soha nem nyilatkozott profán hangon. Sam Bowers mindig igazi gentleman volt.”. Az idős férfi közlései, amelyek a védelem által követett stratégia gerincét alkották, komoly ellenérzéseket keltettek. Az a tény, miszerint az elmúlt évtizedekben számos Klántagra bizonyítottak rá feketék kárára elkövetett erőszakos bűncselekményeket, alapjaiban kérdőjelezte meg a beszámoló hitelességét – Deavours Nix és Travis Buckley azonban úgy tett, mintha ezekről a perekről mit sem tudna. További, meglehetősen komikus színezettel gazdagította az ügyet egy fényképfelvétel felbukkanása, amely napok alatt körbejárta az országos sajtót: az alig pár héttel korábban készült fotográfián a tárgyalóterem nyilvánossága előtt haldokló Deavours Nix éppen önfeláldozóan golfozott, és szemlátomást kicsattanó egészségnek örvendett. Michael Moore államügyész mégsem ütötte le a magas labdát, nem kívánta komédiába fullasztani az eljárást, és inkább arra törekedett, hogy ismételten bizonyítsa Sam Bowers vezető szerepét, így mutatva rá a férfi felelősségére. Moore voltaképpen hidegvérrel hagyta,

hogy az öngyilkos stratégiát követő védelem megfonja a kötelet, felsegítse a vádlottat a létrán, és az egykori Birodalmi Varázsló nyakába helyezze a hurkot – az államügyész dolga mindössze annyi volt, hogy kirúgja a sámlit Sam Bowers lába alól. Michael Moore szenvtelenül viselte, ahogy Travis Buckley egymás után szólította a tárgyalóterembe a védelem tanúit, ő maga csak a mélységesen hiteltelen színi előadások után teregette ki ütőkártyáját. Az államügyész ásza egy Billy Roy Pitts nevű férfi volt, az FBI informátora, akit a szövetségiak építettek be a Fehér Lovagok szervezetébe. Pitts eskü alatt vallotta, hogy a Négyes Számú Tervet csakis és kizárólag Samuel Bowers, a Birodalmi varázsló rendelhette el, és a védelem embereinél jóval hitelesebb és részletesebb képet adott a Klán szervezetéről és tevékenységéről. A tárgyalás igazi fordulópontja azonban akkor következett be, mikor Michael Moore a következő kérdést tette fel: „Látta-e ön valaha a vádlott védelmét ellátó ügyvédet, Travis Buckley-t a Klán valamelyik gyűlésén?”. A Sam Bowers mellett álló jogász rögvést felpattant, és hevesen tiltakozott a kérdés ellen, ám Richard McKenzie bíró elutasította a tiltakozást, és felszólította a tanút, hogy feleljen a kérdésre. Billy Roy Pitts válasza valósággal sokkolta az esküdtszéket: „Igen, Travis Buckley tagja volt a Ku Klux Klánnak.” Ettől a ponttól kezdve már szükségtelen volt további kérdéseket feltenni, így az államügyész elbocsátotta a férfit: az ügy eldőlt. A vád még két tanút szólított az emelvényre, akik további, bizonyító erejű részleteket fedtek fel. Egyikőjük beszámolt egy beszélgetésről, amely közte és Bowers között zajlott. A Birodalmi Varázsló így nyilatkozott az eseményről, miután elolvasta a helyi napilap által publikált cikket, amely a merényletről adott hírt: „Nézd csak, mit tettek az én fiaim a kedve-

mért azzal a nigger Dahmerrel!”. A másik tanú beszámolt róla, hogy Bowers a szeme láttára gratulált a merényletet végrehajtó tagoknak, és mikor azok kifejezték aggodalmaikat, így nyugtatta őket: „Csak maradjatok nyugton, és minden oké lesz. Nincs olyan esküdszék Mississippiben, amelyik elítélné egy fehér embert, mert az megölt egy niggert.”.

A védelem egy utolsó, igencsak kétségbeesett próbálkozást tett, hogy kimásszon a saját maga által megásott veremből: Travis Buckley jogi boszorkányüldözéssel vádolta az államügyészt, azzal gyanúsítva őt, hogy saját politikai ambíciói érdekében mészárszékre vezeti a vádlottat, valamint kormányzati összeesküvést kiáltott. Mindhiába: Samuel Bowers vádlotton már sem az ékesszólás, sem a hamis tanúk garmadája, sem a számolatlanul bevetett jogászi rafinériák nem segíthettek.

Az esküdszék bűnösnek találta a vádlottat, röviddel később pedig Richard McKenzie bíró kihirdette az ítéletet: életfogytig tartó börtönbüntetés. Ifjabb Vernon Dahmer, a Ku Klux Klán által meggyilkolt áldozat fia így nyilatkozott az ügy végeztével: „Azért dolgozott, hogy ez a nap eljöhessen. Ez a döntés minősíti Amerikát. Ez a döntés minősíti a közösségünket. A rendszer végre nekünk dolgozott.” Michael Moore államügyész ennél is határozottabb nyilatkozatot tett a sajtó munkatársai számára: „Hálás vagyok a Dahmer családnak, akik oly hosszú időn át harcoltak az igazságért. Ez a nap az ő napjuk. Ezek a Klántagok azok, akik oly rossz híret keltették Mississippi államnak. Sohasem álltak Mississippi mellett, és most sem állnak Mississippi mellett. Most végre eltávolítottuk ezt a fekélyt.”

Tény, hogy a Mississippi állam törvénykezése felett lebegő baljós fellegek a merénylet óta elmúlt évtizedek so-

rán felszakadoztak, a sötét maradványokat pedig elfújta az új idők szele. A Fehér Lovagok szervezete rengeteget vesztett befolyásából, és a harmadik évezred küszöbén már korántsem élvezett oly szilárd társadalmi támogatást, Vernon Dahmer kijelentése mégsem bizonyult maradéktalanul helytállónak. Az ítélet kihirdetését követően a Ku Klux Klán felháborodott tagsága botrányt kiáltott, és elindították a „Szabadítsuk ki Sam Bowerst!” mozgalmat. A Fehér Lovagok által üzemeltetett honlapon e könyv írásának idején még mindig fellelhető a hivatalos állásfoglalás, amelynek szövege így végződik:

„Sam Bowers vezette a Ku Klux Klán Fehér Lovagjainak szervezetét Mississippi államban. Sam Bowers és emberei hatalmas áldozatok árán is bátran kiálltak Dél öröksége és a déli jogok mellett. KÉTSÉG NEM FÉR-HET HOZZÁ, HOGY KORUNKBAN SAM BOWERS A FEHÉR EMBEREK JOGAINAK LEGHŐSIESEBB VÉDELMEZŐJE.” (Kiemelés az eredeti szövegben)

Olybá tűnik, a rasszista gyűlölködéssel szemben semmiféle törvényi hatalom nem állíthat gátat.

JAMES BYRD KIVÉGZÉSE

A helyszín: Jasper városa, Texas keleti része. Időpont: 1998. június 12. James Byrd Jr. – ifjonti hangzású neve ellenére egy középkorú, ötvenedik életévében járó személy – átlagos férfi volt, élete mentes a szélsőségektől. Mezőgazdasági munkásként dolgozott, így került kenyér családjá asztalára, vasárnaponként pedig Greater New Bethel Baptista Templomot látogatta. Békés, életvidám ember volt, aki kelet-Texasban született és cseperedett fel, miként felnőtt életét is Jasper városában élte le. Sem

szomszédjai, sem környezete nem emelt panaszt ellene, a helyi fekete közösség megbecsült tagja volt (a feketék aránya a városban elérte a 40 százalékot).

Verőfényes nyári reggel volt, mikor három fiatal fehér férfi kiszúrta magának a termőföldön szorgoskodó James Byrd Juniort. Kiszálltak az ütött-kopott pick-upból, és belekötöttek az idős feketébe. Rasszista szidalmakkal illették,

leniggerezték, majd elcsattant az első pofon. Az idős férfi nem tudott védekezni három jól megtermett, fiatal támadója ellenében. Egyik ütést a másik után kapta, majd elesett. A fehér férfiak addig ütotték és rugdosták a földön fekvő feketét, még elvesztette eszméletét. A garázda csoport

James Byrd Jr., az áldozat

egyik tagjának „remek ötlet” jutott eszébe, amelyet íziben megosztott társaival. Ők harsány hahotával nyugtázták a felvetést, majd egyikőjük visszament a pick-uphoz. Hosszú láncot hozott. Megkötözték az eszméletlen James Byrd Juniort, majd a lánc egyik végét az áldozat bokájához, a másikat pedig a kisteherautó vonóhorgá-

hoz erősítették. „Menjünk kocsikázni” – röhögött fel a támadók egyike, mire társa így felelt: „Vigyük el a niggert homok-szörfözni.”. A fehér férfiak beszálltak a gépkocsiba, becsapták az ajtót, majd a sofőr beindította a motort. Gázt adott, a pick-up hátsó kerekei megkapartak a puha talajon, majd a kocsi kilőtt.

John William King (23), Shawn Berry (23) és Lawrence Brewer Jr. (31) alig tudtak betelni a hősies akciójuk felett érzett dicsőség mámorító ízével. Jócskán meghajtották az autót, amely kilométereken át vonszolta James Byrd Jr. testét. A Jasper város körül lévő másodrendű utakon poroltak, közel fél órán át. Majd megálltak, hogy megbizonyosodjanak róla: a „nigger” meghalt. James Byrd Jr. már a jókora veréstől is kritikus állapotba került, a rákövetkező, körülbelül öt mérfölden át tartó „homok-szörfözés” következtében pedig bőre testének teljes felületén felszakadozott és lehorzsolódott, több csontja összetört, karjai leszakadtak, feje pedig levált törzséről. Mikor a fehér férfiak megálltak, hogy elgyönyörködjenek gaztettük következményében, áldozatuk teste már a felismerhetetlenségig elroncsolódott: a vonóhoroghoz erősített lánc végén nem emberi lény, csupán egy véres-homokos húsmassza, az áldozat testének szétroncsolt torzója volt. A diadaltól és az alkoholtól megittasult férfiak nem sokat törődtek a maradványok eltüntetésével: lecsomózták a láncot, majd az út szélén hagyták James Byrd Jr. csonkolt földi maradványait.

Másnap megtalálták a holttestet, és értesítették a rendőrséget. A helyi hatóságok alig huszonnégy óra múltán előállították a bűnösöket. A tett elkövetésekor alig 23 éves Shawn Berry nem volt ismeretlen a jasper-i rendőrség számára: állandó résztvevője volt a feketék ellenében elkövetett inzultusoknak. A nyomozás első hu-

szonnéggy órájában bizonyításra került, hogy mindhárom tettes a Ku Klux Klán helyi szervezetéhez tartozott.

Az eset híre messze elért. Nem volt olyan hatalom, amely képes lett volna gátat vetni a botránynak: nemcsak a helyi sajtó, de az országos televíziós csatornák és az újságok is vezető hírként tálták a példátlan kegyetlenséggel elkövetett, horrorisztikus bűncselekményt. A média reakciói után a legfelsőbb politikai körök sem hagyhatták szó nélkül az eseményt. Mind a Fehér Ház, mind a Republikánus Párt, mind a Demokrata Párt hivatalos sajtóközleményben fejtette ki álláspontját. A politikusok döbbenettel vették tudomásul a bestiális bűncselekményt, szolidaritást vállaltak az áldozat családjával és a helyi fekete közösséggel, és garantálták a bűnösök szigorú elszámoltatását. Jasper város fekete bőrű polgármestere számos nyilatkozatot adott a sajtó képviselőinek. Kijelentette, hogy a város közéletét eddiglen nem mérgezte semmiféle rasszista gyűlölködés: „A kórházunk igazgatója fekete, a Kelet-Texasi Kormányzati Tanács végrehajtásért felelős elnöke fekete, a helyi Kereskedelmi Kamara elnöke fekete, az előző oktatási felelősünk fekete volt, a polgármester és két tanácsadója szintén fekete.” – hangzott a kétségbeesett segélykiáltással is felérő mentegőzés. Az eset kapcsán felszólalt George Bush, Texas állam kormányzója, az Amerikai Egyesült Államok későbbi elnöke: a hit és a nyíltszívűség szerepét emelte ki, és hozzátette, hogy a „rossz szívekben” gyökeredző problémák kezelésére sajnos nincsenek kormányzati eszközök. Jasper sheriffje, William Rowles mindezen körülmények ellenére sem tartotta valószínűnek, hogy a gyilkosságok mögött bármiféle szervezett mozgalom állna: „Nincs Ku Klux Klán szervezet, vagy más Árja Testvéri szövetség a környéken” – nyilatkozta a sajtónak. Az áldo-

zat családja került a sajtó nyilvánosságát, egy fekete polgárjogi lapnak azonban sikerült interjút készíteni a Byrd-famíliával: „Nem hiszem, hogy felemelt kézzel kellene fogadnunk a történteket” – nyilatkozta a meggyilkolt munkás felesége.

Jasper egyik mellékútja

Félő volt, hogy az elfojtott gyűlölet által keltett hullámok elsodorják a társadalmi konszenzus törékeny gátjait, és szennyel borítják be a közéletet, beláthatatlan következményeket vonva maguk után. A rasszista bűncselekmény súlyát tovább növelte, hogy Texas keleti része mindig is rossz hírű terület volt. Annak idején ebben a térségben jött létre a Ku Klux Klán, a szervezet tagsága 1889. és 1918. között számtalan lincselést és gyilkosságot, merényletet és gyújtogatást hajtott végre. A gyűlölet

tradíciója pedig tovább élni látszott, kiváltképpen a helyi rendőrség brutális fellépéseit, illetve a Klántagok által végrehajtott bűncselekményeket tekintve. (A közvélemény ekkor még élénken emlékezett egy 1987-es esetre, amely komoly társadalmi felzúdulást keltett: egy hétköznapi közúti ellenőrzés fordult át kegyetlen gyilkosságba. A Jasperhez közeli Hemphill városában a helyi rendőrök ittás vezetésen érték Loyal Garnert, és letartóztatták a férfit. A fiatal feketét a kapitányságra vitték, majd cellába vetették, ahol a rend nem éppen sziklaszilárd morállal bíró őrei csoportosan nekiestek, és agyonverték.)

James Byrd Junior temetésére Jasper városa valóságos hadszíntérre változott. A rendőrség, miután rettegett annak a lehetőségétől, hogy a dallasi Fekete Párducok (Radikális feketék által vezetett, hírhedten militáns szemléletű polgárjogi mozgalom.) emberei és a Ku Klux Klán tagsága összecsap egymással, a konfliktus pedig kiterjed a lakosságra, a teljes helyi állományon felül 200 fegyveres törvényszolgát kért, hogy biztosítani a tudják a rendet.

Bill Clinton külön képviselőt küldött a baljós ceremóniára: az Amerikai Egyesült Államok Elnöke által írt gyászbeszédet Rodney Slater olvasta fel. Nemcsak a helyi lakosság, de a széles nyilvánosság is árgus szemekkel figyelte a körzeti bíróságon zajló büntetőeljárást.

John William King (23), Shawn Berry (23) és Lawrence Brewer Jr. (31) pere az amerikai igazságszolgáltatási rendszer drámai próbája volt: a bíró, az esküdtek, az államügyész, a védőügyvédek, tehát mindenki tisztában volt vele, hogy roppant kényes ügyben kell eljárniuk, és a legkisebb hiba, az elfogultság enyhe gyanúja, bármily minimális kilengés is fékezhetetlen indulatokat kelthet. Jasper fekete lakossága egy emberként követelte az igaz-

ságot, a könyörtelen és szadista gyilkosság elkövetőinek megbüntetését. A feketéket meglehetősen feldühítette, hogy a nyilatkozó politikusok többsége nem merte az esetet „rasszista gyilkosságnak” nevezni, inkább a politikai szempontból korrektnek tartott „gyűlölet által vezetett gyilkosság” névvel illette a bűncselekményt. Az országos média fókuszában zajló bírósági tárgyalás rengeteg vitát és indulatot szított, eredménye azonban senki számára nem lehetett kétséges. John William King nyíltan vállalta rasszista nézeteit, még arra is hajlandó volt,

James Byrd édesapja a tárgyalóteremben, az ítélethirdetés után

hogy a nyilvánosság elé tárja tetoválásit: a minták egyike a Klán jelét formázta, egy másik tetoválás pedig egy útszéli fára felakasztott feketét ábrázolt – ha bárkinek is voltak kétségei a bűncselekmény indítékát illetően, úgy azok maradéktalanul tisztázásra kerültek. Pat Hardy államügyész halálos ítéletet kért mindhárom vádlottra,

döntését így indokolta: „Ha életben hagyják Kinget és társait, legalább tovább negyven évet adnak számára, hogy fekete börtönőröket, fekete doktorokat, zsidó börtönőröket, és másokat kapjanak el. Esélyt adnak nekik, hogy bárkit elkapjanak, aki nem hisz az általuk hitt és gyakorolt sátánista-rasszista ideológiában.”. Az esküdt-szék tagjai számára alig négy óra kellett, hogy meghoz-zák a döntést: John William King, Shawn Berry és Lawrence Brewer Jr. bűnösnek találtatott. A bíró elutasí-totta a védelem által felhozott enyhítő körülményeket, így a Texas állam büntetőtörvénykönyve által engedélye-zett büntetések legsúlyosabbikára, méreginjekció általi halálra ítélte mindhárom elkövetőt. Mióta Texas állam-ban 1979-ben visszaállították a halálbüntetés intézmé-nyét, ez volt az első eset, hogy helyi bíróság fekete bőrű személy ellenében elkövetett gyilkosság miatt fehér bűn-elkövetőkkel szemben alkalmazta a retorzió eme végletes formáját.

John William King rezzenéstelen arccal fogadta az íté-letet. Már a halálsoron volt, mikor közzétette az alábbi nyilatkozatot: „Annak ellenére, hogy ártatlanságomba vetett hitem kikezdehetetlen, a kezdetektől nyilvánvaló volt, hogy ez a közösség meg fogja kapni mindazt, ami-re vágnak. Magaménak vallom Francis Yockey szavait: „Ha az ember nem képes büszkén élni tovább, és inkább büszkén meghal, akkor vele van a siker ígérete.””.

A King által idézett író, Francis Parker Yockey (1917-1960) a második világháború után alakult amerikai holokauszt-tagadó neonáci mozgalom egyik kulcsfigurá-ja volt, legfontosabb könyvét („Imperium, The Philosophy of History and Politics”, 1948) az „amerikai Mein Kampf”-ként tartják számon.

James Byrd tragédiájához további, jelentőségteljes

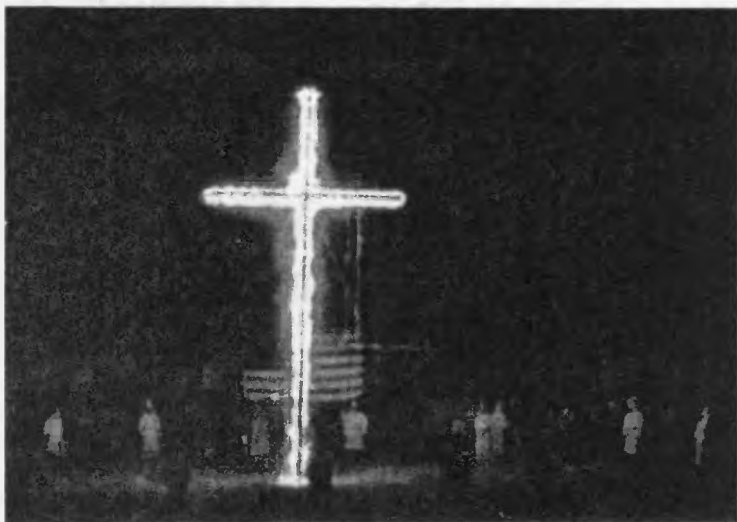
adalékok is hozzátartoznak, amelyek említése nélkül nem lenne teljes a meggyilkolt fekete férfi története. A Klántagok által kivégzett férfi temetését követő éjszakán a Ku Klux Klán helyi szervezete lángoló keresztet állított egy közeli dombra, így demonstráltak az elkövetők mellett. James Byrd Jr. halálában sem talált teljes nyugalmat: a helyi Klántagok rendszeresen látogatást tesznek a sírnál, és a Ku Klux Klán emblémáját viselő matricákat ragasztanak a sírkőre.

CHARLES FELDER SUDDOTH JR. TOVÁBB ÍRJA VISSZAEMLEKEZÉSÉT

Egy korábbi fejezetben már esett szó Charles Felder Suddoth Jr. retrospektív monológjáról, amelyben a férfi, ki élete során folyamatosan figyelemmel követte a Klán tevékenységét, a szervezet viselt dolgairól értekezik. Első emlékei, amelyek még az ötvenes években gyökeredzenek, egy kisfiú emlékei – majd az idő haladtával már egy felnőtt férfi szemével látva nyilatkozik a szervezetről.

„A '90-es években Flowood városában éltem, Mississippi államban, Jackson egyik külvárosában, amelyet teljes mértékben a Ku Klux Klán és a Flowood-i Baptista Templom irányít. (...) Fekete bőrű személyt soha nem helyeztek hivatalba Flowood városában (pedig Mike Moore jelenlegi lakhelye ez a város). Flowood választott tisztségviselői valamennyien és kizárólag a Baptista Templom tagsága által kerültek hatalomra. Ebben az időben egy építőipari vállalkozást vezettem, traktorok,

bulldózerek, földmunkagépek, hasonló haszonjárművek tartoztak a céghez. A Klántagok nem vacakoltak sokat, rögvest megkérdezték: „Kin, elkérhetjük a dózert egy vagy két órára?” Ha egy képzetlen idióta kezébe adok

Erőtéljes szimbólika: lángoló kereszt és csillagos-sávós lobogó

egy kétszáz lóerős gépet, hát biztos tragédia történik, (Ba...a meg! Nem! Menjetek az Egyesült Államok Hadseregéhez, és kérdezzétek meg, nem-e kölcsönöznek egy Abrams tankot egy vagy két órára!) de ha nem adom oda, visszajönnek később, mikor senki sincs a telepen, és egyszerűen elviszik. Később igényt tartottak a jelenlétemre a Two for Dinner Dating Service találkozói (övéké a cég), és igényt tartottak az egyik dózerre, cserébe felajánlottak egy tagságit a vadászklubba. Egyesek még az éves felajánlást is el akarták kérni.

A Flowood-i Ku Klux Klán tagjai a Big Woods Hunting Clubban (A kilencvenes években jellemzővé vált, hogy a Klánok különféle vadászklubokat üzemeltetnek, amelyek fedőszervként szolgálnak.) gyülekeznek, és a Klántagok hagyományos elfoglaltságait űzik: nyúlra és őzre vadásznak, ócska rozsdás kocsikkal és sörösfalakonokkal járkálnak az erdőben, vadászkutyákkal kutatnak nyomot, géppisztolyokkal lövöldöznek, kígyókat irtanak, whiskeyt desztillálnak és dinamittal pecáznak, és az elfogott feketét is az erdőben lincselik meg. Amint két Klántag utalt rá, az áldozatokat feldarabolják és a testrészeket a mocsárba vetik, vagy aligátorlukakba dobják. A kilencvenes évek elején elkaptak egy fekete férfit, és a Klubjuk mögött elterülő erdőben lincselték meg. Egyetlen épelméjű fekete sincs itt, aki valaha is arra gondolna, hogy felvételét kéri a Big Woods Hunting Klub Kamp-be. Egy ízben megesett, hogy a Klán egyik vezetője, „Red” Miller egy holttestet vitt a Flowood-i rendőrkapitányság főnökéhez, Gary Rhodes-hoz, és arra hivatkozott, hogy a testet az erdőben találta, hisz biztos volt benne, hogy semmit nem tesznek a gyilkosság ügyében. (...) Rhodes rendőrfőnök nem indított vizsgálatot az ügyben, pedig a kriminológia minden létező írásos feljegyzése arra mutat rá, hogy Miller az egyes számú gyanúsított. Egyetlen ok lehet, amely megmagyarázza, a rendőrfőnök miért nem indított vizsgálatot Miller ellen: eleve tudta, hogy követte el a dolgot. A Flowood-i Klántagok többsége, így Flynn polgármester törvény szerinti „gyermeke”, Rhodes rendőrfőnök is a Flowood-i Első Baptista Templom tagságához tartoztak. Flowood városában az Egyház, az Állam és a Klán elválaszthatatlanul össze voltak forrva, éppúgy, miként Mississippi más városaiban.”

DAVID DUKE, A BIRODALMI VARÁZSLÓBÓL LETT POLITIKUS

David Duke a Ku Klux Klán jelenkori történelmének kulcsfigurája. Fáradhatatlanul aktív és végletekig elkötelezett vezető, roppant merész és éles elméjű politikus, mindemellett kivételesen tehetséges kommunikátor. David Duke szimbolikus jelentőségű alakja a Klán szervezetének: ő volt az, aki a '70-es évek derekán a teljes pusztulástól mentette meg a társaságot, majd tevékenységével jelentős mértékben hozzájárult a szervezet működtetéséhez és fejlesztéséhez, hatalmának kiterjesztéséhez.

David Duke életútja meglehetősen regényes. Még zsenge ifjúként csatlakozott a Klán egyik szervezetéhez, ahol tehetsége révén gyorsan vette a ranglétra fokait. Történelem szakon folytatott egyetemi tanulmányait 1974-ben fejezte be, majd diplomája átvétele után az Amerikai Egyesült Államok kormánya számára kezdett el dolgozni. Ugyanebben az évben a Ku Klux Klán Birodalmi Varázslójává, a mélyponton lévő szervezet első embe-révé választották. A vietnami háború idején David Duke Laoszon teljesített szolgálatot, ahol az antikommunista katonai erők tiszti karának kiképzőjeként tevékenykedett. Már itt megnyilvánult kimagasló vezetői képessége: a végzett kadéto-k a „Legjobban tisztelt oktató” címével ruházták fel. Nem sokkal később David Duke felhagyott az instruktori tevékenységgel, ám a térségben maradt, és az Air America állományába állt, ahol számos missziót teljesített. (Az Air America az Egyesült Államok kormánya és a CIA által működtetett, a kommunista Vietnam

ellen harcoló kambodzsai erőket támogató szervezet volt. A „légitársaság” fegyvert és más hadianyagokat szállított, illetve ópiummal kereskedett. Az Egyesült Államok kormánya hivatalosan soha nem ismerte el a kommunizmusellenes harcot szolgáló titkos milícia létezését.)

A titkosszolgálati tevékenység után hazatért az Egyesült Államokba, majd Ausztriába utazott, és a salzburgi Goethe Intézet ösztöndíjas hallgatójaként képezte magát. A következő években egyaránt látogatott kurzusokat Oxfordban és a Cambridge-i Egyetemen, a Harvardon, az USC-n és a Vanderbilt Egyetemen – bizony, David Duke komoly figyelmet fordított rá, hogy senki ne nevezhesse őt holmi tanulatlan fajankónak. Ekkor már tagja volt az Antikommunista Federációnak, amely szervezeten belül komoly nemzetközi munkát végzett, előadásokat tartott és cikkeket publikált. Számos patrióta szervezet felfigyelt rá, és a következő években harmincnál is több kitüntetést gyűjtött be különböző nemzeti társaságoktól. A Ku Klux Klán azon szervezete, amelynek vezetői posztját ellátta, teljesen legális formában működő társulás volt, amely nem élt az erőszak eszközével: a Duke-féle csoport egyetlen tagja ellen sem folyt bűnvádi eljárás. A sajtó azonban egyenlőségjelet tett a David Duke által vezetett Klán és a többi erőszakszervezet közé, és kiterjedt lejáratókampányt folytatott a csoport ellen. David Duke, megelégedvén a Klán körüli, állandósult médiabotránnyal, feloszlatta a csoportot, és 1978-ban létrehozta a hasonló szellemiségű, ám nevében jelentősen eltérő NAAWP szervezetet. (National Association for the Advancement of White People, vagyis Nemzeti Együttműködés a Fehér Nép Fejlődéséért)

David Duke igen ravasz fogással élt: voltaképpen csak a szervezet nevét cserélte le, az általa vezetett csoport

sem ideológiai szempontból, sem törekvéseit tekintve nem mutatott releváns különbséget a Ku Klux Klánnal szemben. Az NAAWP nem volt más, mint a Klu Klux Klán továbbfejlesztett változata, hisz Duke célja a kezde-

David Duke, a fáradhatatlan agitátor

tektől az volt, hogy salonképessé tegye a Klánt és tevékenységét. Az új csoport élén nyílt szerepvállalásra buzdított, és mindennek felett fáradhatatlanul agitált (és agitál), gyűlölettől csatáros szövegek és publikációk által hirdetve a fehér faj felsőbbrendűségét. Az NAAWP mégsem volt több mint holmi megálló a gondosan tervezett karrierben, amelynek célja a diplomáciai szerepvállalás volt. Duke a kezdettől fogva azért harcolt, hogy megfelelő támogatókra tegyen szert, és politikai karriert kezdhessen – voltaképpen ennek reményében adta fel a Biro-

dalmi Varázsló tisztet. Miután sikerült komoly támogatókra szert tennie, az NAAWP vezetői posztját is maga mögött hagyva indult a Louisiana-i választásokon. David Duke elképesztő intenzitású korteshadjáratot folytatott, törekvéseit pedig siker koronázta: kellő számú szavazathoz jutván bekerült a Képviselőházba.

Komoly erőfeszítésekbe tellett, de David Duke végül kiváló diplomáciai érzéke és személyes sármja, választékos modora és intelligenciája segítségével felküzdötte magát a közvéleményt formáló személyek táborába. Ettől kezdve minden alkalmat megragadott és minden fórumot felhasznált, hogy hirdesse nézeteit – és teszi ezt a mai napig. Saját sajtóorgánuma, a David Duke Report egy nemzetközi magazin, amelynek nemcsak az Egyesült Államok területén, de Európában is komoly előfizetői táborra tett szert. Bár ambiciózus politikai törekvései később rendre kudarcba fulladtak (1990-ben szenátusi képviselőként jelöltette magát, 1991-ben pedig a Louisiana-i kormányzói választáson mérettetett meg – mindkét esetben eredménytelenül. David Duke, a maga sajátos észjárása szerint így kommentálta az utóbbi eseményt: „A saját szavazóimat megnyertem. A fehér emberek 55 százaléka mellettem szavazott”), a média folyamatosan a felszínen tartotta a férfit.

A kifogástalan úriemberként megjelenő Duke-kal az amerikai és brit televíziózás leghíresebb műsorvezetői készítették interjúkat: Jerry Springer, Ted Koppel, Pat Buchana, Ben Bradlee, Larry King, és még oly sokan mások. Az egykori Birodalmi Varázsló meghívott vendégként szerepelt olyan, nézettségüket tekintve vezető műsorokban, mint a Today Show, a Nightline, a Good Morning America, a CBS Morning News, a Prime Time Live, a BBC Tonight Program, vagy a Crossfire. David

Duke tapasztalt riporter-alany, sokoldalú showman, aki nem riad vissza a nyilvánosságtól, hanem mindig megragadja a lehetőséget, hogy széles nyilvánosság előtt hangoztathassa rasszista nézeteit. A Ku Klux Klán egykori hatalmassága soha nem kertelt, ha feketékkel kapcsolatos kérdést szegeztek neki: „Amit mi igazán akarunk, hogy egyedül legyünk. Nem akarunk négereket magunk körül. Nincs szükségünk rá, hogy négerek legyenek körülöttünk. Nem kérjük őket, és nem is akarjuk őket, hogy részesei legyenek a mi kultúránknak. Mi a saját országunkat és a saját társadalmunkat akarjuk.” – nyilatkozta 1985 márciusában. Saját lapjában még ennél is határozottabb hangnemet üt meg, ha a már említett kisebbségről értekezik, egy ízben például „Fekete Dögvésznek” titulálta a teljes afro-amerikai lakosságot, és rendszeresen kiáll a Ku Klux Klán által képviselt értékek mellett. David Duke ugyanis – bár hivatalosan ekkor már nem tartozott a csuklyások szervezetéhez – számos esetben bízta a Klán tagságát. A kilencvenes évek derekán így szólott egykori Klántestvéreihez: „Tiszta célunk a fehér faj fejlesztése, a fehér faj elkülönítése a fekete fajtól. Ez a cél magában foglalja az amerikai média és az amerikai kormányzat felszabadítását a zsidó érdekek alól.”.

Mindezek fényében nem csoda, hogy az amerikai nyomozóhatóságok évek óta kitüntető figyelemmel övezik David Duke személyét és az általa vezetett szervezet tevékenységét. Professzionális, rátermett és körültekintő kopókat uszítottak a nyomába, ám David Duke sem volt holmi könnyű préda: boszorkányos ügyességgel egyensúlyozott a törvényesség és az illegalitás határán, soha nem provokálta ki a nyomozóhatóság nyílt fellépését. Az FBI éveken át kutakodott operatív módszerekkel, mégsem volt rá képes, hogy elégséges mennyiségű és minő-

ségű terhelő bizonyítékot gyűjtsön ellene, és lehetőséget adjon egy épkezláb vádirat összeállítására. Az igazgatóság végül megelégtelte az éveken át húzódó meddő kutakodást, és kétségbeesett lépésre szánta el magát.

2000 őszén 2000 november 16-án, az FBI emberei feltörték David Duke New Orleans külvárosában lévő ingatlanát. A szövetségek felforgatták a házat, nyomtatott és elektronikus formában tárolt adatok után kutatva. A fellelhető iratokat és számítógépeket dobozokba pakolták, majd a dobozok az FBI által használt fekete Grand Cherokee terepjárók rakterébe kerültek, amelyek az iroda központjába szállították a dokumentációt. David Duke az akció idején Oroszországban tartózkodott (még 1998-ban távozott az Egyesült Államokból, és Európában folytatott komoly propagandakörutat), ahol újonnan megjelent antiszemita könyvét népszerűsítette. (A szóban forgó iromány maga is megér egy lábjegyzetet: „A Végso Szupremácia” címet viselő könyv arról beszélt, miként lehetséges megmenteni a volt Szovjetunió utódállamait a zsidó oligarchiától és a hozzá kapcsolódó szervezett bűnözéstől.)

A Szövetségek akciójáról Vincent Edwards értesítette a főnököt, aki a Duke Nemzeti Szövetsége az Európai-Amerikai Jogokért mozgalom szóvivőjeként dolgozott. „Magából kikelve dühöngött, mikor hallotta, hogy az FBI emberei ellepték az otthonát.” – emlékezett vissza David Duke első reakciójára. A hír kipattant, a sajtó munkatársai pedig valósággal ostrom alá vették az FBI helyi irodáját. Mindhiába: Sheila Thorne, a Szövetségi Nyomozóhatóság sajtóreferense visszautasította kérdéseiket, és sem a rajtaütés utáni 24 órában, sem később nem adott ki információt a folyamatban lévő eljárásról. Ennek ellenére nyílt titok volt, hogy az FBI, miután egyéb

módon nem volt képes rá, hogy megszorongassa David Duke-ot, az általa vezetett szervezet könyvelését helyezte a vizsgálat fókuszba. Az irodát elsősorban egy 100 000 dolláros (más források szerint 150 000 dollár összegű) adomány sorsa érdekelte, amelyet Mike Foster kormányzó (!) juttatott a fehér felsőbbrendűségért küzdő szervezetnek – tehát adócsalásért és számviteli fegyelem megsértéséért kívánták per alá vonni az egykori Birodalmi Varázslót, az amerikai újnácik hírhedt vezetőjét. (Talán komikusnak tűnhet e körülmény, ám érdemes figyelembe venni, hogy maga Al Capone sem bűnszövetkezet létrehozásáért és működtetéséért, hanem adócsalásért került börtönbe – az adóügyi büntetőeljárás tehát bevett módszer volt, ha a nyomozóhatóságok más módon nem tudtak elbánni egy gonosztevővel.)

A Duke Nemzeti Szövetsége az Európai-Amerikai Jogokért mozgalom ellenben nem hagyta kommentár nélkül az esetet. Az FBI megfontolatlan, meddőnek bizonyult akciója roppant magas labdát kínált fel Vincent Edwards számára, aki így nyilatkozott munkáltatójáról: „A levelezése világosan bizonyította, hogy törvényesen használta fel a rendelkezésére bocsátott anyagi forrásokat. Ha elfogadott egy támogató csekket 25 dollárról, és 25 dollárért megebédelt, ezzel még nem követett el bűncselekményt.”. A Szövetségiek tehát csúfosan felsültek, David Duke és az általa vezetett szervezet pedig zavartalanul folytathatta tovább tevékenységét.

David Duke nem sokkal később visszatért önként vállalt száműzetéséből. Bár jól tudta, hogy az FBI megfigyelés alatt tartja, nem mondhatni, hogy ódzkodott volna tőle, hogy széles nyilvánosság előtt képviselje nézeteit. Tovább publikálta a David Duke Report magazint, valamint folyamatosan járta az országot, és előadások száza-

it tartotta. A Duke Nemzeti Szövetség az Európai-Amerikai Jogokért mozgalom virágzásnak indult: annak ellenére, hogy számos újságíró és politikus titulálta a „legnagyobb nemzeti neonáci mozgalomnak”, a tagság létszáma rövidesen meghaladta a 25 000 főt. A Nemzeti Szövetség tehát egyre szélesebb társadalmi bázisra tett szert, amely körülmény – ismervén a mozgalom által hangoztatott ideológiát – legalábbis fenyegetőnek nevezhető.

David Duke legutóbb akkor került a média érdeklődésének fókuszába, mikor a World Trade Center elleni támadást követően nyílt levelet küldött az Egyesült Államok Elnökének, George Bushnak. Az irat nem mentes a tanulságoktól, mindenképpen érdemes felidézni néhány gondolatát:

„Tisztelt Elnök Úr,

A Kongresszus előtt tartott, szenvedélyes és igazán nagyszerű beszédében kifejtette, hogy meg kell védenünk Amerikát a terrorizmussal szemben. Igaz. Ékesen szól róla, mily bátran és nagyszerűen néztek szembe az amerikaiak a szeptember 11-én kirobbant válsággal. Mint megválasztott képviselő, ki már beszédek ezreit hallotta, azt kell, hogy mondjam, ez a beszéd minden bizonnyal a legjobb volt, amit valaha is hallottam életem során.

Ennek ellenére, Elnök Úr, a Kongresszus és az Amerikai nép számára tartott beszédben mégis pontatlanságok voltak tetten érhetők.

Idézek.

Az Amerikaiak azt kérdezik: „Miért gyűlölnek minket?” Gyűlölük azt, amit itt, ebben az országban látnak: a demokratikus

úton választott kormányt. Az ő vezetőik önnön maguk által választott vezetők. Ők gyűlölik a szabadságunkat: a vallási szabadságunkat, a szólásszabadságunkat, a választási szabadságunkat, az egyesülési szabadságunkat.

A lehető legnagyobb tisztelet mutatva Ön iránt, Elnök Úr, ki kell jelentenem, hogy ez az állítás teljességgel téves. A média folyamatosan és tévesen kommunikálja, miszerint ez a támadás a szabadságunk ellen irányult, és sajnálatos módon Ön a beszédjében egyszerűen elismételte ezt az abszurd ötletet.

A nyilvánvaló igazság az, hogy azok, kik megtámadtak minket, nem is törődhetnének kevesebbet a kormányzati formánkkal. Nem azért támadtak ránk, mert gyűlölik a demokráciánkat vagy a szabadságunkat. Se nem Svájcot, se nem Svédországot, sem más demokratikus országot nem támadtak meg.

Imádkozom érte, hogy egyetértsen velem, hogy az Amerikai nép a legnagyobb őszinteséget érdemli, mielőtt megtennék a lehető legkomolyabb és legveszélyesebb lépést, amelyet csak egy nemzet megtehet: háborút indítunk.

A szeptember 11-i támadás nyilvánvalóan nem olyan emberek műve, akik gyűlölik a mi szabadságunkat. A felelősség Amerika külpolitikáját terheli: elsődlegesen az Izrael állam pénzügyi és katonai támogatása.

Furcsán hangozhat az Amerikaiak számára, de azért intéztek támadást ellenünk, mert pont olyannak látják választott vezetőinket, miként mi is tekintünk rájuk. Úgy hiszik, hogy igazából Ön és a teljes jelenlegi amerikai vezetés viselkedik terrorista módjára.

Ha Ön tudni kívánja, mily okokból vonták támadás alá Amerikát, könnyen kiolvashatja abból, amit leírtak Ame-

rikáról. Sok interjú készült Bin Ladennel, amelyek tisztázzák valós motivációit.

Ő és sokan mások úgy vélik, hogy harcolniuk kell Amerika ellen, mivel az támogatta Izrael állam 50 éven át tartó terrorhadjáratát a Palesztin és más Közép-Keleti népek ellenében. Azt mondja, ez ugyanolyan cselekedet, mintha azt mondja valaki, hogy bombázni kell Afganisztánt, mivel támogatja a Bin Laden által vezetett terrorizmust.

Amerika terrorista nemzetnek tűnik azért, mert támogatta az Izrael által végzett etnikai tisztogatásokat, amelyek során 700 000 palesztint üldöztek el otthonából, és fosztottak meg a legalapvetőbb emberi jogoktól, elvéve tőlük a jogot, hogy szülőhazájukban nőjenek fel!

Amerikát azzal vádolták, hogy támogatja Izrael terrorizmusát, még annak ellenére is, hogy Amerika tisztában van vele, hogy Izrael havonta 500-600 bebörtönzött embert von kínzás alá.

Amerikát terroristának nevezik, mert támogatta Izraelt, annak ellenére, hogy a libanoni invázió során 40 000 embert ölt meg. Azt kérdezik a világtól, hogy támogathatták Izraelt, mikor Vöröskeresztes sátrakat bombázott, amely következtében gyermekeket és nőket gyilkolt meg.

Emberek milliói kérdezik, hogy képes az Egyesült Államok Elnöke együtt ebédelni a Fehér Házban az izraeli Sharonnal...(...).

(...)

Amerika és az Ön szolgálatában,

David Duke

A nyílt levél is meglehetősen egyértelművé teszi az egykori Birodalmi Varázsló nézeteit, ám a kép árnyalása végett talán érdemes betekinteni saját lapja, a David Duke Report (Uncensored Conservative Commentary) címmel kiadásra kerülő magazin egyik számába. (Magyarul: David Duke Jelenti (Cenzúrázatlan Konzervatív Kommentárok))

David Duke honlapja

A fehér szupremáciáért harcoló neonáci mozgalom vezetője a következőképpen emlékezett vissza a 2002-es évre az újság hasábjain:

„2002: Kritikus év az Európai-Amerikaiak Számára

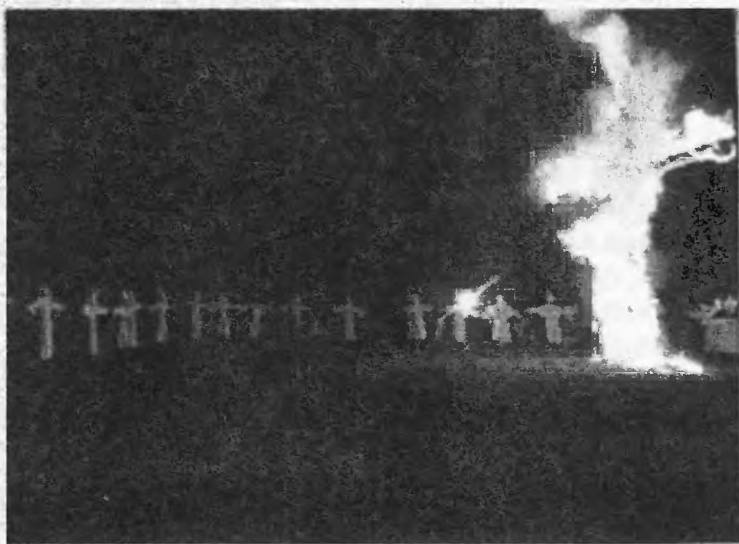
Az Európai ember hosszú történelme során egyetlen század sem hozott akkora pusztítást, mint a 20. század. Több folyt el értékes vérünkből, több veszett oda geneti-

kai kincsből az elmúlt száz évben, mint bármikor létezésünk során. A 20. század kezdetén az Európai emberiség világuralma megkérdőjelezhetetlen volt. Ezzel éles ellentétben, a 21. század már azzal fenyegeti az Európai populációt, hogy kisebbségbe került saját ősi hazájában. A Föld bármely pontját nézzük, az Európai populáció öregszik és hanyatlik, még a nem-fehér világ egyre fiatalodik és növekszik, és egyre agresszívabbá válik. Még ennél is fontosabb körülmény az Amerikát és Európát érintő masszív bevándorlás, összevetve a Fehér szülések számával és a fajok közötti házasságokkal, amely az Európaiak és az Amerikaiak kulturális halódását okozza saját demokratikus társadalmunkon belül. A nem-Európai többség fog uralkodni, mi pedig politikailag impotens kisebbséggé fogunk válni. (...) Európában és Amerikában az MTV és Hollywood idegenek által vezetett intézménye primitív Fekete zenével, fajrontással, droghasználattal, szexuális felelőtlenséggel és a spirituális nihilizmus divatjával itatja át a Fehérek otthonait, megrontva ezzel az egyre csökkenő létszámú Fehér ifjúságot. (...)”

Talán nem szükséges további részleteket idézni az összefoglalóból: a fentiekből is nyilvánvaló, hogy David Duke, az egykori Birodalmi Varázsló által hangoztatott nézetek mit sem változtak az évek során. A neonáci vezető, aki fehér csuklya helyett kifogástalan szabású öltönyt öltve prédikál a nyilvánosság előtt, továbbra is a Fehér Lovagok ideológiáját vallja és terjeszti: féktelen rasszizmus és zsidógyűlölet, valamint a fehér faj felsőbbrendűségének hangoztatása. Fájdalmas tény, ám igaz: David Duke személye és tevékenysége, illetve a mögötte álló széles társadalmi bázis létezése önmagában is garancia a Ku Klux Klán gyűlöletre és erőszakra épített örökségének továbbélésére.

A KU KLUX KLÁN MA

A Ku Klux Klán napjainkban is létezik és ténykedik. A szervezet fregmentált, nem rendelkezik sem központi vezetéssel, sem valódi Birodalmi Varázslóval, ám a különböző tagszervezetek laza hálózata igencsak aktív. E

A Ku Klux Klán tagjai: a keresztségét tiltott ceremóniává vált

könyv írásának idején körülbelül 110 különböző társaság létezik, amely nevében, külsőségeiben és ideológiájában a Ku Klux Klán jelenkori képviselőjének vallja magát. Ezek a társaságok egymástól függetlenül, gyakorta alkalmi szövetségekbe tömörülve lépnek fel, tartanak tiltakozó tüntetéseket vagy egyéb demonstrációkat. Az amerikai sajtó által nemzeti Klánoknak nevezett

A Mystic Knights of the Ku Klux Klan honlapja

mozgalom ugyan alig árnyéka a '20-as években oly rettenetes hatalommal bíró szervezetnek, ám társadalmi hatása ennek ellenére sem lebecsülendő – főként azért, mert a Ku Klux Klán, amely egykoron csak az Amerikai Egyesült Államok területén tevékenykedett, mára jól szervezett és erős nemzetközi mozgalommá duzzadt. Az amerikai társaságok kapcsolatban állnak a helyi szélső-jobboldali szervezetekkel, és együttműködnek a szülő-haza területén kívül működő Klánokkal és neonáci szervezetekkel. Az Európai Klánok névvel illetett hálózat tagszervezetei egyaránt megtalálhatók Svédországban, Németországban, Ausztriában, Franciaországban és Hollandiában. Ezek a szervezetek többnyire újnáci csoportok, amelyek a bevándorlók és a színes bőrű állampolgárok ellen lépnek fel, és az amerikai Klánokhoz hasonlóan a fehér szupremácia kizárólagosságát hirdetik.

A Ku Klux Klán tehát nemcsak hazájában, de Európában is megvetette a lábát, és csendes, ám kitartó terjeszkedést folytat, amely folyamat beláthatatlan következményeket vonhat maga után.

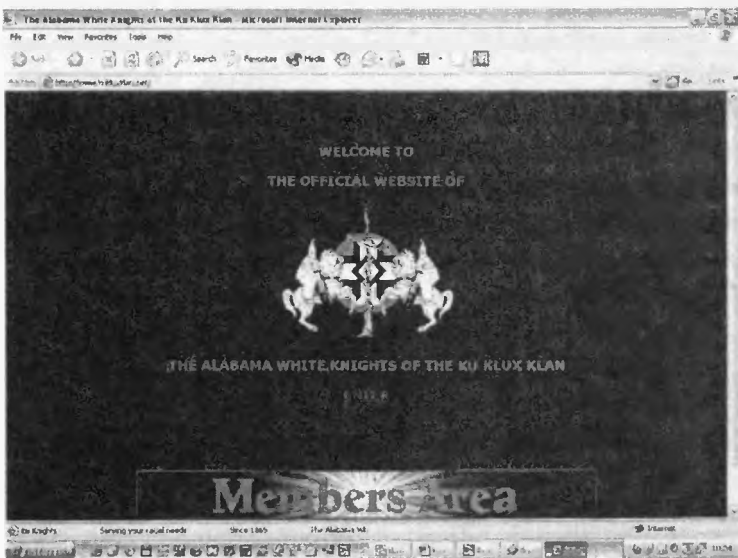
A Ku Klux Klán nemcsak földrajzi értelemben hódít meg újabb, korábban feltöretlen területeket, de a társadalmi élet újabb és újabb színterein is képviselteti magát. A társaság képviselői jelen vannak a közösségekben és a

Az American Knights of the Ku Klux Klan honlapja

médiában, de ideológiájuk nemcsak élőszó és nyomtatott anyagok, rádióadások és tévéműsorok által terjed, hanem immáron az Internetet is felhasználják céljaik érdekében. A Klán, mint a civil és más szervezetek többsége, csatasorba állította, és roppant hatékonyan használja az információs korszak által kínált eszközöket. Ma már

nem szükséges hosszadalmas toborzókörutakat bonyolítani, kis települések százain agitálni, elhagyott farmokon titkos gyűléseket rendezni, röplapok tízezreit szétszórni,

Az Alabama White Knights of Ku Klux Klan honlapja

vagy a sajtójelenlét reményében megfelelni az adott médium által támasztott kritériumoknak. A társaság tehát hallgatott a kor szavára: levetette a rituális jegyek javát, és holmi zavaros miszticizmus gerjesztése helyett inkább tiszta, egyenes kommunikációval próbálja meggyőzni a szimpatizánsok körét. A Ku Klux Klán számára a toborzás elsődleges terepévé immáron az Internet vált. Az elektronikus világháló segítségével a Ku Klux Klán is szabadon terjesztheti nézeteit, tehetsége szerint toborozhat és erejéhez mérten agitálhat, kiterjedt közösségeket építhet és működtethet, ráadásul az elektronikus propagan-

da alig minimális költségeket ró a szervezetre. A Ku Klux Klán név alatt futó honlapok száma meghaladja az ezret, így az érdeklődő igencsak bő merítésből gazdálkodhat, ha voksát a társaság mellett kívánja letenni. Valamennyi jelentős szervezet és kevésbé jelentős sejt saját honlapot üzemeltet, amelyek egyaránt szolgálnak toborzóirodaként, közösségi csomópontként, könyvtárként, archívumként és kereskedelmi egységként. (A társaságok, hogy bevételekre tegyenek szert, főleg ruhákat, könyveket, posztereket, matricákat és tárgyi relikviákat árusítanak, de egyéb kereskedelmi tevékenységet is folytatnak.)

Ma már a szervezetek az internet segítségével kommunikálnak a külvilág felé, és honlapok által gyűjtik be a szimpatizánsok visszajelzéseit. Így teszik közzé a társaságok programját, és mutatják be tevékenységüket. A Klánok által üzemeltetett honlapok fenn hirdetik a történelmi örökséget, és a fehér keresztény állampolgárok életvitelének és hitének védelme mellett érvelnek. A Klánok így összegezték legfontosabb célkitűzéseiket:

„Ismét érvényt kell szerezni a Keresztény Fehér Amerikai örökségnek

Vissza kell állítani az imát az iskolákban.

Le kell állítani a nem fehérek bevándorlását.

Drogteszthez kell kötni a jóléti támogatásokat. Ha van pénzük kábítószerre, úgy nincs szükségük az önök adójából származó dollárookra.

El kell különíteni az AIDS vírus hordozóit.

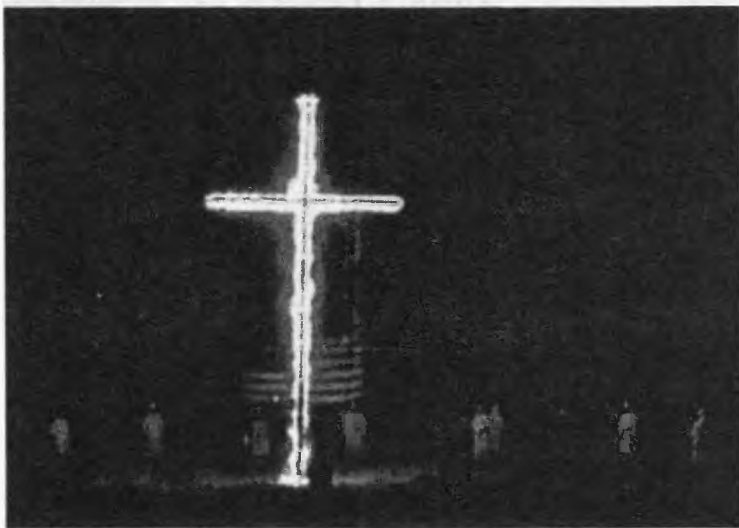
Meg kell tiltani, hogy idegenek tulajdont szerezhessenek az Amerikai iparban.

A jóléti állam szolgáltatásait munkához kell kötni. Önök is megdolgoznak a fizetésükért, mások is tegyenek így.

Csapatokat kell a déli határhoz rendelni, hogy megáltsuk az illegális bevándorlókat.”

A KLÁNOK SZERVEZETE

Napjaink legerősebb és legnagyobb hatalommal bíró társasága az Imperial Klans of America (Amerikai Birodalmi Klánok), amelynek legalább 20 helyi szervezete működik, így körülbelül 15 államban van jelen, de hét európai országban is rendelkezik testvérszervezetekkel. Az IKA vezető posztját Ron Edwards Birodalmi Varázsló

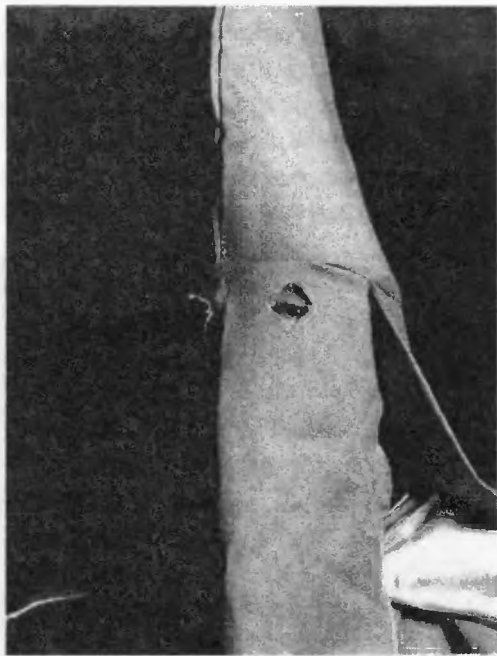

Tiltott, ám napjainkban is gyakorolt ceremónia: keresztegetés

foglalja el. A társaság által tartott rendezvények legfontosabbika az évenkénti Északi Fesztivál. A három napon át tartó találkozón nemcsak az amerikai tagság képviseli

magát, de Európából is szép számmal érkeznek résztvevők. A szélsőjobboldali találkozó számos neonáci és fehér-szuprematista szónok és szervezet számára biztosít nyilvánosságot. A rendezvény programstruktúrája a hagyományos kulturális fesztiválokhoz hasonul: nappal kü-

lönböző kurzusok és előadások váltják egymást, esténként pedig zenekarok lépnek fel. Talán mondani sem kell, hogy az Északi Fesztiválon felvonuló előadók amerikai és európai neonáci mozgalmak vezetői, miként a zenekarok is rasszista és antiszemita üzenetet kommunikálnak közönségük felé, többnyire botrányo-

Amerika visszatérő rémálma

san gyenge zenei megoldásokat csatasorba állítva próbálván széles közönség számára is fogyaszthatóvá tenni az általuk képviselt ideológiai alapvetéseket. Az éves rendszerességgel tartott fesztivál sikeressége kiváló bizonyítéka annak, hogy az IKA vezetése hatékony propagandamódszereket talált ki és vezetett be, amelyben komoly szerepet kapnak a fent említett zenekarok. A társa-

ság kiváló kapcsolatot ápol az olyan, szélsőjobbos zenékre specializálódott kiadókkal, mint a Panzerfaust Records vagy a Resistance Records (A neonáci zenékre szakosodott kiadók beszédes neveket viselnek: Páncél-ököl Lemezkiadó, Ellenállás Lemezkiadó), miként az Alex Curtis által vezetett társszervezetekkel is aktív kommunikációt folytat.

Az Amerikai Lovagok kultusza szintén tovább él, a szervezet taglétszáma és hatalma szépen gyarapodik. A prosperitás legfőbb záloga a társaság vezetője, Jeff Berry, aki Nemzeti Birodalmi Varázsló rangban kormányozta a kiterjedt szervezetet. Jeff Berry korunk Klánjainak egyik legkarizmatikusabb, leginkább aktív és egyben legerőszakosabb vezetője. A Nemzeti Birodalmi Varázsló demonstrációk tucatjait rendezi és gyakorta nyilatkozik, és fáradhatatlanul agitál a régi Ku Klux Klán által képviselt „tradicionális értékek” mellett. Berry és szervezete a keményvonalas Klánok szóvivője és élharcosa: ideológiáját nem alakítja át a szélesebb tömegeknek való megfelelés érdekében, nyíltan felvállalja az erőszakot, és soha nem kér bocsánatot. Álljon itt egy interjúból kiragadott, rövid részlet, amely kiválóan példázza Jeff Berry attitűdjét.

Kérdező.: Mi az Ön titulusa?

Jeff Berry: Nemzeti Birodalmi Varázsló vagyok.

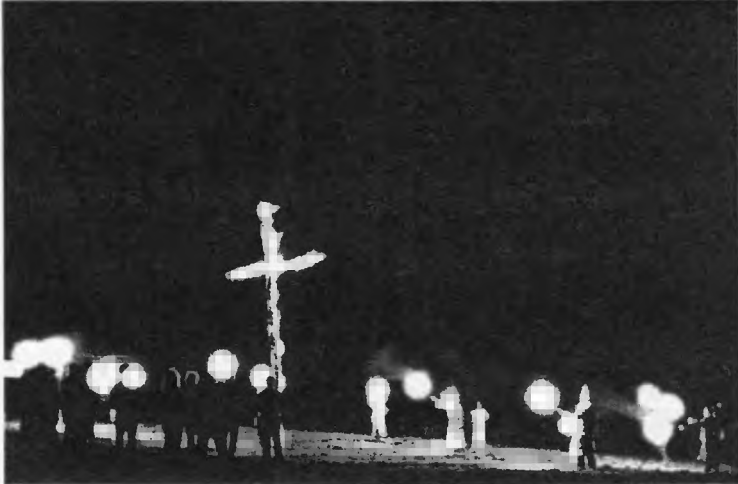
K.: Ezt a címed mások adták Önnek, vagy esetleg saját maga?

J.B.: Megválasztottak. (...) A Klán államokra bontva működik. Az Amerikai Lovagok, a Ku Klux Klán Lovagjai, és vannak más, kisebb Klánok. Ma már rengeteg csoport létezik, soknak 4-5 tagja van. Sok az interneten létezik Azok közül az emberek közül, akik Nagy Sárkánynak titulálják önnön maguk, alig 14, 15,

vagy 16 éves kölykök. Csak azért használják ezeket a címeket, hogy figyelmet vonjanak magukra. Az ok, ami a Klán létezését indokolja, az egyenlő jogokért folytatott harc. Nem a feketék ellen harcolunk. A niggerek ellen harcolunk. Az én definícióm szerint, és ezt gyakran hangoztatom, nem a bőrszín kérdése, hogy valaki nigger... hanem az, ha valaki csak elvesz a társadalomtól, de nem ad vissza semmit. Mi nem vagyunk holmi hitlerista csoportosulás. Nem vagyunk fehér szuprematisták. Mi keresztények, fehér szeparatisták vagyunk. (...)

A Birodalmi Varázsló nemcsak szóban, de ha szükségét érzi, úgy tette is kiállt elvei mellett: 1999-ben saját házában túsul ejtett egy tévéstábot, mivel a riporter megtagadta az interjút tartalmazó kazetta átadását. A 2001 decemberében lezajlott tárgyalás során a vádlottat az esküdtszék bűnösnek találta, így Jeff Berry jelenleg börtönbüntetését tölti. A Birodalmi Varázsló ugyan hűvösre került, de ennek ellenére sem keseredett el: Klántestvérei visszavárják, így 2006-ban esedékes szabadulása után vissza kíván állni az Amerikai Lovagok élére.

A Ku Klux Klán egyik legfiatalabb, zsenge kora ellenére is komoly karriert befutott, emelkedő támogatottságnak örvendő hajtása a Mystic Knights of the Ku Klux Klan (Ku Klux Klán Misztikus Lovagjai) nevű szervezet. A társaság központja Ohio városában van, vezetői posztját Doug Walker Birodalmi Varázsló látja el. Az alig pár éves múltra visszatekintő szervezet immáron három államban is képviseli magát: az Ohióban lévő Királyság vezetője John West nagy Sárkány, Virginia állam Királyságát Bill Ford Nagy Sárkány irányítja, még a Michiganben kialakított Királyságot John Pierce igazgatja. A Misztikus Lovagok az alábbi propagandaszöveggel csalogatják bel-

Klántagok és szimpatizánsok

jebb a honlapjukra tévedő látogatót: A Ku Klux Klán Misztikus Lovagjai Fehér Keresztény, patrióta testvéri szervezet! Minden egyes nap keményen dolgozunk azért, hogy védjük és szolgáljuk a Fehér Keresztény örökséget és kultúrát! Addig nem nyugszunk, még nem biztosítottuk a Fehér Gyermek reményteljes jövőjét!”

Korunk legnagyobb létszámmal működő szervezete a Knights of the Ku Klux Klan (Ku Klux Klán Lovagjai), amely tíz területi szervezettel, illetve egy női frakcióval bír. A szervezet hivatalos önmeghatározása a következőképpen hangzik: „A Ku Klux Klán Lovagjai egy legális nonprofit szervezet, amely saját meghatározása szerint a Keresztény Nyugati Civilizáció eszméjét terjeszti. A Lovagok azon munkálnak, hogy erős gyökerekkel rendelkező nemzeti szervezetet építsenek a Fehér Keresztény férfiak, nők, és gyerekek számára, akik egy Fehér Keresztény kormányzat visszatérését támogatják. A Klántagok

összehangolt munkát végeznek annak érdekében, hogy a Lovagok Amerika politikai színpadának központjában foglalhassák el helyüket. A Lovagok elsőként haladnak a jövő felé, ezért kell hallatnunk a hangunkat.” (A némi-képpen messianisztikus elképzelés, miszerint a Lovagok az amerikai fehér jövő letéteményesei, abban is megmutatkozik, hogy a szervezet önnön magát a Klán hatodik korszakaként határozza meg, még társszervezeteikről úgy vélik, hogy valamennyien az ötödik korszakban ragadtak.)

A toborzással kapcsolatban az alábbi megköte-
seket érvényesíti a szervezet:

„A Ku Klux Klán Lovagjai nem nyitott szervezet. Csak azok válhatnak Lovagokká, akik megfelelnek a kvalifikációs feltételeknek. Nem válhat Lovaggá az a személy, aki nem kötelezi el magát maradéktalanul az Egyesült Államok Alkotmánya mellett. Nem válhat a szervezet tagjává az, aki nem vállalja fel a Fehér faj védelmét, képviselését és jobbítását. Csak és kizárólag a Fehér, nem zsidó, nem néger, nem ázsiai személyek, vagy az igaz és fehér bőrű spanyol származásúak lehetnek a szervezet tagjai. A Ku Klux Klán Lovagjai szigorúan jogkövető szervezet. Minden tagnak fel kell esküdnie rá, hogy

Kalifornia állam Nagy Varázslója egy iskolában

betartja a törvényeket és az igazság alapelveit, és nem fog másokkal együttműködni törvénytelen vagy erőszakos cselekedetek végrehajtásában.”

Az újkori Klánok másik jeles képviselője az American Knights of the Ku Klux Klan (A Ku Klux Klán Amerikai Lovagjai) nevű szervezet. Az Amerikai Lovagok kiterjedt hatalommal bírnak: összesen öt államban vannak jelen, így a társaság öt Birodalmat számlál (Louisiana, Oklahoma, Oregon, Indiana, Texas és New York). A szervezet, amelynek honlapja többek között szexpartnerkereső szolgáltatással is csábítja a jelentkezőket, az alábbiak szerint szövegezi meg hitvallását:

„A Klán hiszi, hogy:

1. A Fehér Faj nem helyettesíthető része nemzetünk egészének, a hitünknek és a magas szintű nyugati kultúrának és technológiának.
2. Amerika mindig előbbre való, mint bármiféle idegen hatás vagy érdek.
3. Az Alkotmány, miként azt eredetileg megírták és szándékba foglalták, a legkifinomultabb rendszere az ember által létrehozott kormányzati rendszereknek.
4. Minden Amerikainak joga van gyakorolni a hitét, beleértve az iskolai imákat.
5. Nemzetünk ereje a családban rejlik.
6. Az abortuszt törvényen kívül kell helyezni, eltekintve azoktól a ritka esetektől, mikor az anya élete forog veszélyben.
7. Meg kell szüntetni mindenféle bevándorlást, még az Amerikaiak számára nincs teljes foglalkoztatottság. Katonai csapatokat kell a határhoz vezérelni,

hogy megállítsák az illegális bevándorlókat.

8. Halálbüntetéssel kell sújtani minden drogkereskedelemmel vádolt személyt.
9. A törvény és a haza mindennél előrébbvaló. A bűncselekmények semmiféle formáját nem szabad megbocsátani vagy tolerálni.”

Az Amerikai Lovagok faji kérdésekben is nyíltan állást foglalnak, hisz a korszerű propaganda mellett jól megfér némi ódivatú rasszista agitáció. Az alábbi idézet a társaság honlapjáról származik, és a faji szegregáció kérdéskörét taglalja.

„Minden a saját fajához tartozik. A faji integritás ugyanolyan, mint a növények esetében, vagy az állatvilágban. Minden faj hű saját genetikai mintáihoz, miként azt Isten elrendelte. Isten ezeket a fajta csoportosulásokat jónak nevezte. Ha a teremtmény természete elváltozik, az eredmény istentelen mutáció. Egy gyapotültetvény nem harmonizál egy rózsakerttel. A faji, a nyelvi, a vallási, a kormányzati homogenizálódás olyan öreg, mint Bábel története. A mai világ valódi gonosza az integritás hamis istene, amelyet az Egyesült Nemzetek és az Új Világrend hirdet. A hamis vallási tanítók szentesítik a rasszok közötti házasságokat, hogy elvakítsák a Fehér fajt, és elleplezzék Isten valódi törvényeit. Az elkülönített Fehér faj képes lesz megvédeni magát az idegen beavatkozások ellenében. Isten ellenségei bűnök árán tettek szert luxuséletükre. Hazugságból összehordott trágyadombon gyarapodnak ők. De Isten Igéje biztos és megváltoztathatatlan, függetlenül attól, amit a gyűlölőköndők mondanak. A tény, miszerint Isten kiválasztott és megszentelt egy különleges embert, hogy az a föld más fajai felett áll-

jon, magáért beszél (Deuteronomium 7:6). Az igazság nem azt jelenti, hogy barátságos fogadtatásban kell részesíteni a liberális szellemiségű Antikrisztusokat. A Biblia által adott leckék tiszták. Ismerik az üzenetet? Miként

Indianapolis Nagy Varázslója

Jahve beszél Izrael gyermekeihez (vagyis a fehér fajhoz): „Nem egyesülhettek másokkal (más fajokkal), miként ők sem egyesülhetnek veletek: mert szíveteket bizonyosan saját isteneik felé fogják fordítani.” (Királyok Könyve 11:2).”

A Ku Klux Klán természetesen nemcsak a Bibliából kiragadott idézeteket hívja segítségül,

ha propagálni kívánja a szervezet tevékenységét és ideológiáját. A szervezet kihasználja a kulturális körülmények által kínált lehetőségeket, és a szent iratok sorolásánál jóval gyakorlatiasabb módszerek által is befolyást gyakorol a szimpatizánsokra – kiváltképpen a fiatalokra. A személyi számítógépek elterjedése olyan lehetőségeket kínál a szervezet számára, amelyet nem hagyhatott par-

Neonáci csoportosulás: a Klán jó kapcsolatot tart fenn az illetén szervezetekkel

lagon heverni. A Ku Klux Klán és szimpatizánsai különféle kiegészítő programokat írnak és terjesztenek az elsősorban tizenévesek közt népszerű, ám felnőttek széles köre által is kedvelt First Person Shooter típusú számítógépes akciójátékokhoz, amelyek jelentősen megváltoz-

tatják a játékmenet jellegét. Eme játékprogramokban a felhasználó gondosan kialakított fizikai környezetben halad célja felé, miközben irreálisan széles fegyvertárja segítségével változatos formájú ellenségek százait semmisíti meg. A Ku Klux Klán által közzétett kiegészítők oly módon változtatják meg a játékprogramot, hogy szörnyek helyett feketék, zsidók, homoszexuálisok és kábítószerfogyasztók támadnak a Klán ruházatát viselő játékosra, aki iszonyú vérfürdőt rendezhet köztük. A játékkörnyezet fizikai jellemzőinek módosítása szintén bevett szokás: a pályákat határoló falakra, illetve az épületekre a Klán által használt szimbólumokat, konföderációs zászlókat, rasszista feliratokat, vagy nem ritkán horogkeresztet „pingálnak” utólag a fehér faj felsőbbrendűségében hívő programozók.

Lefűrészelt csövű sörétespuskák és számítógépes játékprogramok: titkos rítusok és nyilvános médiaszereplések: fizikailag létező és virtuális közösségek – megannyi eszköz a Ku Klux Klán szolgálatában, amelyek a szervezett formában gyakorolt fajgyűlölet közel 150 éves hagyományát szolgálják.

TARTALOM

KU KLUX KLÁN – AMERIKA VISSZATÉRŐ RÉMÁLMA . . .	5
KU KLUX KLÁN: A NÉV MÍTOSZA	6
AZ ELSŐ KU KLUX KLÁN: A FORRÁS	9
FELTÁMADÁS: A KU KLUX KLÁN MÁSODIK KORSZAKA .	27
ROSEWOOD, A FELPERZSELT VÁROS	36
A KU KLUX KLÁN ARANYKORA	47
A MÁSODIK KU KLUX KLÁN HANYATLÁSA	58
DOKUMENTUMOK A KU KLUX KLÁN	
MÁSODIK KORSZAKÁBÓL	67
A MÁSODIK KU KLUX KLÁN SZERVEZETI FELEPÍTÉSE .	81
AZ AGÓNIA ÉVEI	84
A KU KLUX KLÁN FELTÁMAD:	
A HARMADIK KORSZAK	87
CHARLES FELDER SUDDOTH JR. VISSZAEMLEKEZÉSE	102
A KU KLUX KLÁN A HATVANAS ÉVEKBEN	106
TOBORZÓANYAG 1964-BŐL	111
„ÖTVEN OK, AMIÉRT BE KELL LÉPNED	
AZ IGAZI KU KLUX KLÁNBA”	111
LÁNGOLÓ MISSISSIPPI	115
AZ FBI ELLENTÁMADÁST INDÍT	134
A KLÁNOK BUKÁSA	139
A KU KLUX KLÁN NEGYEDIK KORSZAKA	144
AZ ÖTÖDIK KORSZAK	151
LÁNGOLÓ TEMPLOMOK	154
A GARY T. ROWE-BOTRÁNY:	
INFORMÁTOR VAGY BŰNÖZŐ?	161
A VERNON DAHMER-ÜGY:	
ÍTÉLET A BIRODALMI VARÁZSLÓ ELLEN	168
JAMES BYRD KIVÉGZÉSE	175
CHARLES FELDER SUDDOTH JR.	
TOVÁBB ÍRJA VISSZAEMLEKEZÉSÉT	183
DAVID DUKE, A BIRODALMI	
VARÁZSLÓBÓL LETT POLITIKUS	186
A KU KLUX KLÁN MA	198
A KLÁNOK SZERVEZETE	203

© 2003 Géczy Zoltán (Torrente del Bosque)
A Ku Klux Klán története

VAGABUND KIADÓ

Szerkesztette: **SZÖLLŐSI PÉTER**

A nyomdai munkák: **KAPOSVÁRI NYOMDA KFT. – 230260**
Felelős vezető: **POGÁNY ZOLTÁN** ügyvezető igazgató

Nyomdai előkészítés: **Háttér Stúdió Kft.** hatters@ezaz.hu

Felelős kiadó: **SZÖLLŐSI PÉTER** vagabund@freemail.hu

ISBN: 963 9409 15 4

A kötetben szereplő szövegek illetve szövegrészek bármilyen módon történő felhasználása csak a kiadó előzetes engedélyével lehetséges.

Minden jog fenntartva. Szöllősi Péter © 2003

FEHÉR LEPLEKBE ÖLTÖZÖTT, ARCUKAT CSUKLYÁKKAL REJTŐ EMBEREK, MÍTOSZOK ÉS LEGENDÁK, FÉLTVE ŐRZÖTT TITKOK...

TEMPLOMGYÚJTOGATÁSOK, BOMBAMERÉNYLETEK, HALÁLOS FENYEGETÉSEK, LINCSELÉSEK ÉS BESTIÁLIS GYILKOSSÁGOK...

NYÍLT POLITIKAI SZEREPVÁLLALÁS, A BIBLIA TANAI IRÁNTI ELKÖTELEZETTSÉG, NYERS BRUTALITÁS, ERŐTELJES SZIMBOLIKA ÉS HATÉKONY PROPAGANDA...

FÉLKATONAI HIERARCHIA, VÉGLETES TEKINTÉLYTISZTELET, FÉKEZHEKETLEN RASSZIZMUS ÉS CSILLAPÍTHATATLAN IDEGENGYŰLŐLET – A KU KLUX KLÁN REJTÉLYEKKEK TELI TÖRTÉNELMÉNEK KULCSSZAVAI...

A KLÁN AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK LEGRÉGIBB, MÁIG AKTÍV GYŰLÖLETCSOPORTJA, AZ ÁLTALUK ALAPÍTOTT ÉS IRÁNYÍTOTT TITKOS BIRODALOM ÁLLAM AZ ÁLLAMON BELÜL, TÖREKVÉSEIK ÉS TEVÉKENYSÉGÜK TEKINTÉLYES RÉSZÉT MÉG MA IS SŰRŰ HOMÁLY BORÍTJA...

ISBN: 963 9409 15 4

**vagabund
kiadó**